

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almenyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele.

Læs mere om fordele og sponsorat her:

<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Den rette Mand

Af
Olaf Linck.

DEN RETTE MAND

OLAF LINCK

DEN RETTE MAND

DANSKE EMIGRANT-SKÆBNER
I LÆDERSTRØMPE.S OG
HJORTEDRÆBER.S GAMLE LAND

MED ILLUSTRATIONER EFTER
FORFATTERENS OPTAGELSER

JESPERSEN OG PIOS FORLAG
KØBENHAVN :: MCMXXX :: OG OSLO

INDHOLD.

	Side
Et Forord	7
4. Juli-Festen i Skovpavillonen	11
En Farmers Start i Amerika	24
Naar man »sender for« Doktoren	33
Høhøst i hurtigt Tempo — og træet i Seng	41
Hvordan man bliver Ejer af en stor Farm	51
Et Kik i det gamle Familiealbum	66
Amerikansk Forlovelse	74
Paa Randen af Fallit	82
Vi besøger Henry Ford og Edison	92
Gennem Kirsebærdalen til Cooperstown	109
Skjulte Skatte	118
En Midnatsdiskussion	129
Jul efter den gamle Kogebog	137
Blandt Landsmænd i Myretuen New York	145

FORORD.

EFTER syv Aars Forløb kom jeg igen til Mohawk Dalen, det berømte Land i den nordlige Del af Staten New York. Denne naturskønne Del af De forenede Stater har øvet en stor Tiltrækning paa Danskere, fordi Klimaet er omtrent som hjemme, og fordi Landet minder om Danmark, mest om det frugtbare, bakkede østjydske Land. Paa begge Sider af Mohawk River hæver Terrænet sig med dyrkede Agre og gamle Skove. I denne fra Naturens Side saa rigt begunstige Egn lever en virkelysten Koloni af danskfødte Farmere, ikke klos op ad hinanden som hjemme i Danmark, men de fleste raadende over megen Jord og hele Kolonien spredt ud over store Afstande, ja, for Mohawk Dalen, som er "Læderstrømpe"s og "Hjortedræber"s gamle Arena, er af en vældig Udstrækning.

Romantiken over dette gamle Indianerland, hvor Minderne suser i Skovene, bidrog sit til at drage. Jeg havde paa mit Program noteret et Besøg i Coopers-town, Byen, James Fenimore Cooper levede og døde i, og hvor hans glimrende Romaner blev til, men først og fremmest var det min Agt at besøge Danskerne for at fortælle Landsmænd, hvordan de lever i det Fremmede.

I en Bog dengang*) gav jeg en Skildring af nogle af Nykommernes Bestræbelser for at bide sig fast i denne Egn. Naar jeg nu ønskede at forny, og udvide, Bekendtskabet, var det for at se det interessante menneskelige *Tilpasningsværk* — se, hvordan Udvandrene “slaar Rod” og bliver Amerikanere, efterhaanden som Aarene gaar og Børnene vokser op.....

Jeg var kommet rejsende fra Washington, D. C., og endnu klang i mine Øren nogle anerkendende Ord, udtalt af Præsident *Herbert Hoover*, hvem jeg havde besøgt i Det hvide Hus:

“Danskerne i Amerika er blandt vore bedste Borgere,” sagde Præsidenten, *“det er lovlydige, flittige, dygtige Folk, de skaber gode Hjem, og de ejer den Egenskab, vi sætter saa stor Pris paa, at de evner hurtigt at slutte sig til Landets Befolkning, det vil sige blive amerikanske Borgere.”*

For syv Aar siden førtes Samtalerne mellem Børnene indbyrdes og imellem Børnene og deres Forældre endnu paa Modersmaalet — rent — hos Nykommerne, — nu skal vi se Forandringen. Ja, lad os lytte os til, hvor dybt *Amerika* er gaaet Danskerne i Blodet! Jeg har valgt i denne Emigrantsaga at lade en stor og børnerig Farm, der af flere Grunde er blevet Samlingssted for Danskerne, danne Midtpunktet, og ud fra dette foretages saa Rejserne til andre Landsmænd.

Under disse Ture vil Læserne, rimeligvis til deres Forbavselse, erfare, at der her i et frugtbart Land; ikke mere end en Dagsrejse fra Byen New York, ligger talrige Landejendomme og venter paa, at “den rette Mand” skal komme og overtage dem. Farme til en

*) Danskere under Stjernebanneret.

billig Penge, ja, i nogle Tilfælde at faa for en Slik! Hvorfor Tingene har formet sig saaledes, det staaer fortalt i Bogen. Staten New York er igen blevet et Chancernes Land.

Foruden Danskerne er der ogsaa blevet Lejlighed til at besøge saa berømte Amerikanere som Henry Ford og Thomas Edison, der begge har mange Danskere i deres Tjeneste, og Rundrejsen vil slutte i New York med et Indblik bag de danske Kulisser.

Til at begynde med er vi ude paa Landet, højt oppe paa en Bakketop. Vi sidder paa "Porchen" og ser Dekorationerne til første Akt. Tænk Dem, Læser, en aaben Veranda eller Søjlegang med nogle Vippestole, hvor nogle Personer sidder og kikker ud over Haven og ned over Skoven, som svæver oven paa en Dyne af hvid Taage, et gigantisk Mosekonebryg. Langt op ad Dagen letter Taagen, og vi ser Solen spejle sig i Mohawk Floden, der bugter sig som en sølvskællet Kæmpe-Øgle gennem Rødhudernes Fortidsland. Lidt efter lidt vikler Tage og Taarne sig ud af Svøbet, og vi ser, der ligger en By i Bunden af Dalen.

Langs med Floden glider et Godstog, det synes ingen Ende at tage..... en Dag tæller jeg over Hundrede Vogne. Det er fyldt med Landbrugsprodukter, som imorgen ikke vil have sat dybe Spor blandt New Yorks 8 Millioner Indbyggere. Men allerede dérhenne øjnes det næste Godstog.....

En hvid Flyvemaskine, med 50 Passagerer og Post ombord, brummer sig den modsatte Vej, den lange Vej ud til *the coast*, hvorved Amerikanerne altid, selv om de bor nærmere ved Atlanterhavet, forstaaer Kysten ved det store og stille Hav.

O. L.

4.-JULI-FESTEN I SKOVPAVILLONEN.

DEN første Del af Rejsen var foregaaet med Dampere fra New York op ad Hudson Floden til Albany, hvor jeg tog Jernbanen vest paa. Det blev bælgmørk Aften, før Bestemmelsesstedet naaedes, men man kunde paa lang Afstand se Byens Navn lyse i elektriske Ildbogstaver.

Sharp Curve hedder den.

Navnet har Byen faaet af Floden, som her faar sin Linie skarpt brudt af nogle Klippeblokke, hvorefter Vandvejen snart retter sig ud igen.

Farmer Espersen var mødt med sin "Car" for at tage imod mig, og med sig i Vognen havde han to af sine fem Døtre — to unge Piger i den fagre 17-18 Aars Alder.

"Kan Du kende dem?" spurgte Farmeren. "Det er Olga, og det er Stance!"

Jeg betragtede mine to smaa Veninder fra den gang — og syntes næsten ikke, at jeg kunde genkende deres Ansigter i den temmelig skumle Ventesals-Belysning. Constance fniste tuset genert og sagde, at *de* kendte naturligvis mig lige med det samme! Begge Pigebørnene understregede Gensynets Glæde med det fortrolige *Du*. Hjerteligere Velkomst kunde jeg ikke ønske mig.

Saa kørte vi ad stærkt stigende Gader og en endnu stejlere Landevej op til Farmen, som er beliggende paa Toppen af Sunny Hill.

Der var ingen Lys at se, da vi naaede Farmen — Stedet gjorde Indtryk af, at alle havde lagt sig. Det var da ogsaa langt over borgerlig Sengetid. Men nu aabnedes en Dør, og en Hund kom halsende — det var Schæfferhunden “No Name”, som bød os velkommen. Gennem Døren skimtedes en sparsom Lysstribе.

Espersen betroede mig, at de laa i Lysroderi, det vil sige, Elektrikerne var for længe siden færdige med at lægge Ledningerne, men nu skulde det naturligtvis vare syv lange og syv brede, før der kunde blive sat Strøm paa.

Det var da underligt. Saadan noget troede jeg skete omgaaende i Edisons Fædreland.

“No — vi befinder os paa Bøh-Landet, min Ven,” sagde Farmeren.

Ude i det meget store Køkken, der tillige fungerer som Dagligstue og Spisestue, traf jeg Espersens Hustru og nogle af Børnene.

Vi stak Hovederne sammen om en Petroleumslampe.

“Det er Jørgen, kan Du kende ham, han er blevet en stor Mand!”

Jørgen var Familiens førstefødte, han havde overfløjet sin Far baade Højde og Drøjde. Et rødmosset Hoved, kronet af kobberfarvet, strittende Haar, grinede mig hjerteligt i Møde. Hans Haandtryk mærkede jeg endnu den næste Dag.

“Og dér har vi Svend og Jens!”

To Drengе paa 14 og 11 Aar lyste som smaa Dra-banter ved Siden af deres store Bror — den samme

sunde og gyldne Farve gød sig over deres Ansigt og Haartop.

“Hvor er Maud?” spurgte Espersen.

“Hun kunde ikke holde Øjnene aabne, saa hende puttede jeg i Seng,” forklarede Hustruen. “Ja, hende kan Du nok ikke kende igen, for hun fik Bryst, da Du besøgte os første Gang.”

Drengene mælede ikke et Ord, de stod med aabne Munde og bare stirrede.

Jeg saa’ mig søgende om i Kredsen.

“Ja, Kaja er ikke hjemme, hun har en Plads i Utica, dér er bedre at være,” sagde Espersen. “Utica er jo en stor By,” føjede han til.

“Og Lise er oppe i Skoven,” bemærkede Moderen.

“Oppe i Skoven?” spurgte jeg forundret.

“Javel, hun har Plads paa et Hotel, hun har det godt.”

Men nu forhørte Fru Espersen sig om min Sult — den maatte da være glubende, efter at jeg havde rejst hele Dagen.

Nej, ellers Tak, jeg skulde ikke nyde en Bid paa denne Tid af Døgnet, jeg havde forsynet mig i Albany.

Men noget at drikke — jeg maatte da være tørstig, saadan en Hede som der havde hersket idag. Og et Øjeblik efter stod der en bredfyldt Pokal Mælk foran mig.

“Hvor mange Køer har I?”

“Halvtreds Malkekøer — Du skal faa dem at se imorgen — det er dem, vi lever af.”

“Ja, de stjæler Tiden fra os,” sagde Jørgen, han tænkte paa Malkningen.

Lidt efter sov hele Farmen.

En Gæst maa ikke undlade at tælle Ruderne i det

Værelse, han sover i for første Gang — hvis han da sætter Pris paa at huske, hvad han har drømt om Natten. Her var Tællingen overkommelig, der fandtes nemlig kun ét stort Skydevindu i Gæsteværelset, som var beliggende i Stueetagen og vendte ud imod Landevejen. Dette Vindu var skudt halvvejs op, og et Firtommersøm var dunket ind under dets Kant for at sikre Gæsten frisk Luft. Kan man da sove for aabent Vindu ud mod en Landevej i Amerika? Ja, det kan man storartet, naar Vinduet er forsynet med et fintmasket Staaltraadsnet. Jeg behøvede ikke at være bange for at faa Besøg hverken af Moskitoer eller Stratenrøvere..... Det sidste, jeg hørte, da jeg havde pustet Lyset ud, var de knagende Trappetrin. Hele Familien sov oven paa. Og det sidste Syns-Indtryk en hvid Ungpigekjole, der hang paa en Skulder over et Spejl i Gæsteværelset.

Jeg drømte — at jeg var ude at sværme som i Ungdommens Vaar. Pigen havde hvid Kjole paa — og saa blev det pludselig pøsende Regnvejr. Vi søgte Ly under et Træ — og denne Situation drømte jeg saa livagtigt, at jeg begyndte at gnide Regnstænk bort fra min Næse — for naturligvis havde ingen af os tænkt paa at tage Paraply med, naar Solen skinnede.

Min Opvaagnen var en livagtig Fortsættelse af Drømmen — var der nogen, der morede sig med at give mig Brusebad? — Nej, det var rigtige Regndraaber, der stænkede mig ind i Ansigtet, og da jeg tørnede ud af Sengen, kunde jeg se, at det maatte have regnet det meste af Natten.

Under andre Forhold vilde denne Regn være bleven hilst med Glæde, eftersom Jorden var saa tør, at den slog store Revner. Men idag var det 4. Juli Dagen, og denne Amerikanernes store Frihedsdag er be-

regnet til Fest i det Fri. Vi skulde paa Skovtur til Pavillonon, som laa ikke saa langt herfra, et Stykke nede ad Bjergets Side. For os betød Regnen altsaa ikke saa slem en Gene som for de Mennesker, der ventedes at komme fra andre Dele af Mohawk Dalen — ja, nogle havde endog lovet at møde, som boede Hundrede Mil*) borte — men den opmuntrede just ikke til Morgensang!

“Det kan jeg ikke rigtig li’ Dig for, at Du kommer med Regnvejr,” sagde Espersen, da jeg stod og barberede mig ude i Køkkenet. “Skal man klæ’ sig om, eller skal man ikke klæ’ sig om?”

“Regnen den kan da disاپere**) igen — saadan stopp, you see,” mente hans Kone, der, naar hun blev ivrig — og det blev hun tidt — anvendte pudsige Ord, som Tungen snublede over.

“Det skal nok mærkes paa Besøget alligevel,” vedblev Espersen. Han simulerede ikke at være ked af det, nej, han var i vaskeægte morgengnavent Humør — for jeg maatte jo forstaa, forklarede han, at de havde gjort sig megen Ulejlighed med at pynte Pavillonon, og der var da ogsaa brygget Masser af godt Øl og lavet Mængder af Icecreame, og der var indkøbt mere end fem og tyve Kasser “candy”, Konfekt og Sukkerstads.

“Det kan vi jo faa Anvendelse for i Storen,” indskød Fru Espersen, hun stod ved Spisebordet, blussende af Sundhed, og smurte Mellemmader, disse “Sandhvisser”, som Amerikanerne kalder dem, og sikke Lunser af Steg og Skinke hun lagde paa.

*) Her regnes i Bogen med engelske Mil.

**) Disappeaar, forsvinde.

“Den nye Historie ved Vejen, skal det være en “Candy-Store”?” spurgte jeg.

“Yes, Sir, og Benzin-Stand og Udsalg af Øl og Cigaretter og Tyggegummi og-saa-videre, og den skal Olga være Bestyrer af,” sagde Espersen, idet han lavede helt op ved Tanken om de mange Automobiler, der vilde stoppe op her. Paa Toppen af den drøje Bakke, som tog al deres Gas.

Da jeg havde fuldendt mit Morgentoilette, hvilket ikke gik af uden Knubs, fordi Haandsvinget paa Brønden gav Bagslag, naar man ikke kendte Mekanismen, gjorde Farmens Frue ihærdige Forsøg paa at faa mig til at spise først en Tallerken Havregrød, saa en Kæmpeskive stegt Skinke med to Spejlæg over, dertil Mælk og Brød og Smør og Kaffe og Marmelade. Jeg maatte da endelig spise. Den gode Fru Espersen syntes, jeg saa’ noget “skindet” ud!

Constance tog Plads ved Siden af mig og morede sig over, at jeg kikkede paa hende med forelskede Blikke. Hun var klædt i Karlebukser, med Strømperne trukket uden paa — en Dragt, der passede godt til Malkestolen.

“Stance er den flinkeste af os alle til at malke,” sagde Faderen.

“Fik Du et Albuestød?” spurgte Svend tvers over Bordet, han havde været saa heldig at se inde fra Køkkenet, at jeg dansede ved Brønden.

“Du kun’ godt ha’ hentet det Fa’ Vand,” bebrejdede Moderen ham i en mild, syngende Tone, der i et Glimt viste hendes Fødeø Fyn.

“Det manglede bare,” protesterede jeg og saa’ mig rundt i Kredsen af de opvakte, lyshaarede Unge, “jeg vil ikke opvartes, mens jeg befinder mig paa Sunny Hill, skal vi lade det være en Aftale.....”

Op ad Formiddagen begyndte det at klare i Vejret, og da Familien Espersen ankom til Pavillonon som de første Fstedtagere, var Græsset vel vaadt, men Solen viste en ærlig Vilje til at trænge igennem Skyerne.

Frokostspisning i det Grønne kunde der imidlertid ikke blive Tale om, det var da godt, at der var rigelig Plads ved de lange Borde inden Døre.

En af de første Gæster var Ejendomshandler Lund, hvis Vogn — en Model fra forrige Aarhundrede! — skød op over Bakken som en noget træt Torpedo. Det opsigtvækkende Køretøj var fortil kileformet, og Vinduerne var som Følge deraf skraatstillede, hvad der forvirrede mig, da jeg nogen Tid senere havde den Fornøjelse at køre en Tur med Lund. Det forekom mig da, at vi kørte tvers igennem alting! Men se, Lund var skam ingen Tosse, han havde købt den stærke Vogn, som ingen gad eje, for 50 Dollars, og nu brugte han den paa syvende Aar, saa de Penge var vel nok givet godt ud. Og den sindige Sjællænder brød sig Pokker om, at Ungdommen stimlede grinende sammen om Museumsgenstanden.

Da Klokken slog 12 paa den katolske Kirke nede i Byen, var der paa Festpladsen forsamlet et halvt Hundrede danske Farmere og Haandværkere med deres Hustruer og Børn, og nu skinnede Solen af al sin Magt, den bagte rigtig for at indhente, hvad den havde forsømt.

I dette Øjeblik lød op fra Dalens Bund Amerikas Nationalhymne, foredraget paa Kirkens Klokkespil. Da disse kendte Toner var hendøet, fulgte der nogle gamle Salmemelodier. De var da nydelige, sagde Folk; men ingen, jeg spurgte, kendte Melodierne..... Mændene stod paa Pavillonens Veranda og nød Tonerne

og Udsigten. Langt borte saas det, at nogle Farmere havde begyndt at høste..... Og inde i Pavillonen havde Kvindfolk nu travlt med at dække Bord.

“Se,” sagde en stedkendt Mand, pegende paa et stejlt Klippeparti ovre paa den modsatte Side af Dalen: “Det var *dér*, at det unge Kærestepar styrtede sig ned fra og fandt Døden sammen. Hun var en Indianerpige og han en hvid Mand, og de maatte ikke faa hinanden.”

En gammel Historie, aa ja, mere end Hundrede Aar ligger det lille dramatiske Optrin tilbage i Tiden, men *Scenen* er den samme. Skal dog huske at kaste Blikket derover iaften, naar Maanen er kommet frem.....

Og *dér*, hvor Floden udvider sig, svømmer Hansen Island, som bærer den verdenskendte Fabrik Chr. Hansens Laboratory. Gamle John D. Frederiksen, der var Fabrikens Leder i fyrretyve Aar, sover nu den sidste Søvn paa Kirkegaarden. Sharp Curves bedste Borger blev han kaldt, og med Rette blev det fremhævet, da der gik Politik i Indvandringen — Amerika for Amerikanerne! — at denne Dansker havde udrettet mere for denne By end nogen Hundrede Procents Amerikaner.

— — —

Constance havde malet et Skilt med Ordet *Welcome!* — og det var jo tydeligt nok, at Ungdommen foretrak engelsk Tale. Men de ældre snakkede allerhelst Dansk, og ved Bordet blandede de to Sprog sig paa den fornøjeligste Maade, et Spørgsmaal paa Dansk, et engelsk Svar og omvendt. Alt medens de gode Spisevarer forsvandt som Dug for Solen. Danske Husmødre glemmer dog aldrig at lave Mad, hvor de end bliver plantet ud i Verden!

Da den værste Hunger var stillet, fremsagde Olga, som i sin hvide Kjole med rødt Skærf mindede om et Sommerbal hjemme i Danmark, et Velkomstdigt. Faderen var slem til at sidde og drømme paa "Kontoret".

Pigen svingede et lille Dannebrogflag og begyndte med at sige, at under det Flag var hun født, men desværre talte hun ikke Sproget saa godt mere, I maa nu prøve at forstaa mig..... Gengivet med hendes spæde Røst lød den amerikanske Akcent saa rørende, og Ordene, de naive og velmente, sneg sig stille til Hjerterne:

Min Mor — hun beder mig sige Jer Tak,
fordi I kom, fordi I bragte et Minde fra
Danmarks Land.

Et Minde fra Sjællands Kyst, fra Skagens
Strand og fra den jydsk Hede —

fra Møens Klint, fra Aarhus Bugt, fra
Vejle Fjord og Banke —

fra Vesterhavets Strande —

fra Marehalm og Bøgeskov,

fra Nattergal og Lærkelil

og fra den fynske Humlehave —

Lad Minderne vugge Din Hjerne i Søvn —

og drøm om Dit Barndomsrige —

lad den svalende Vind

stryge Din Kind

og hviske Dig ind

alle de Minder fra Ungdom og Vaar,

Minder fra Hjemmet, fra Hus og fra Gaard,

Minder om Barndoms Veninde og Ven —

de lønligste Minder kommer stadig igen.

Se til Din Nabo, kan ikke Du se,

han drømmer sig tilbage

til det kæreste, han har —

Danmark!

Om Eftermiddagen ankom den gamle Spillekant Rasmus Nielsen fra Troy med sine tre Sønner, de udgjorde et helt Musikkorps, hvilket ogsaa var Meningen, eftersom de var bestilt til at levere Dansemusiken. Sønerne var noget saa amerikanske og producerede en skrigende Negermusik, som Farmerkonerne ikke var til at drive ud i — de ku' holde sig! Men da saa gamle Ras gav sig til at spille Finkelin ganske solo, saa kan det nok være, at der blev Sus i Undersaatterne. Det var jo de kære Toner fra for fyrretyve Aar siden, han kaldte til Live igen, Wienervals og Mazurka og Rheinländer Polka — og da de Unge naturligvis ikke skøttede om at varme Bænke, saa hoppede de med i de gammeldags Danse, saa godt de kunde.

Hele Dagen igennem vedblev der at ankomme nye Gæster, tilsidst var der daarligt Plads til flere Vogne. Og nu var Græsset tørt nok til Legeplads.

Vi rendte Væddeløb, selv graanede Bedstemødre halede op i Skørterne og løb omkap for at vinde en Pose Slik; det tog sig allerkæreste ud.

De fleste Tilskuere samlede sig omkring Finaleløbet, som skulde ende med Kap-Spisning! Fru Espersen havde til dette Formaal bagt nogle tomme-tykke Pandekager og oversmurt dem godt med Syltetøj. Finessen ved Finalen var, at Kagen skulde spises, uden at Fingrene toges til Hjælp.

Stærke Jørgen løb fra alle Konkurrenterne og styrtede sig ved Maalet over en Paptallerken med Lækkerbidskenen — hans fregnede Næse forsvandt i Syltetøj, han *aad* som en sulten Daglejer, og da hans arbejdende Adamsæble markerede, at den sidste Bid var ved at glide til Hvile, dryppede Syltetøjet fra hans

Øjenbryn, dem kunde han nemlig ikke naa med Tungen.

Bravo, Red! raabte Tilskuerne. Men Jørgen erklærede overlegent, at han magelig kunde spise ti til af samme Slags!

Tiden gik med forskellig Spil og Sport, navnlig en Slags Ringkastning med tunge Hestesko lod til at være populær — hvor *det* foregik, var der Bud efter Tilskuernes Tæer, og det var “funny” at se Folk hoppe som Rejer!

Ind imellem skulde der ogsaa skaffes Tid til at høre nogle Alvorsord, for saa mange Farmere samles ikke langvejs fra uden at drøfte fælles Interesser, og Lund vilde gerne høre deres Mening om, hvad det danske Ugeblad inde i Staterne skrev om Forholdene her i Staten New York. Bladet misrekommenderede jo ligefrem Tilstandene, sagde Lund, og lokkede Folk til at sælge deres Ejendomme og købe Farme i Staterne inde i Landet. Var det vel fair? Skulde man finde sig i saadanne Skriverier? Forholdene var jo tvertimod bedre her end inde i Landet, og meget bedre, end de havde været i flere Aar. Her har vi da de store Afsætningsmuligheder. Lund vilde foreslaa, at man skrev til Redaktøren.

Espersen overlod Øltapningen til sin Kone og kom frem fra Bar'en for at blande sig i den livlige Diskussion. Jo, en Protestskrivelse til Bladet vilde nok hjælpe, naar vi alle sammen sætter vores Navn under og siger, at vi ikke ønsker at se hans Papir mere.....

Ungdommen krævede nu højlydt Ballet fortsat, og stadig ankom der nye Gæster. Lutter Landsmænd, danske Ægtepar, undtagelsesvis en dansk Farmer gift med en amerikansk Kvinde. Men den nye Generation kunde jo fremvise “blandede Forlovelser”, og

i saadanne Tilfælde lød Tonen ægte amerikansk. Midt i en Gruppe af engelsktalende Mennesker hørtes en tynd Barnestemme skære igennem: Mor, a vil hjem — a er saa søvnig!

Lidt efter sad den lille Purk og sov paa Moderens Skød — og Moderen sagde Nej til en Dans, en og to Gange sagde hun Nej Tak, indtil hun ikke kunde modstaa en Vals — da løftedes det sovende Barn varsomt til Hvile i et andet Skød.

I Skumringen begyndte nogle Gæster at bryde op, det var Folk, der ikke havde nogen Hjælp paa Farmen og derfor maatte hjem at malke.

“Det er det kedelige,” sagde En, “at vi ikke kan tage Kørerne med!”

Men der kom stadig Afløsere. Selv hen under Aften ankom der nye Gæster, Motorerne knaldede, og Karosseriet skreg under Arbejdet med at tage de stejle og opkørte Veje.

“Hvem er mon det?” spurgte Espersen sin unge Nabo, Farmeren Niels, idet han nikkede i Retning af et Selskab, bestaaende af fire unge Mennesker, der var standset i deres Car og nu gjorde Mine til at stige ud og blande sig mellem Festsdeltagerne.

Niels kendte dem ikke — de var vist ikke her fra Egnen.

Musikens Toner, eller Duften af det stærke Øl, mente nogle, havde vel lokket dem ind fra Landevejen.

“Sig til dem, at det er en privat Sammenkomst,” bad Espersen.

Niels skrævede ned fra Trappen og gik gennem Mængden hen mod Vognen. Han ragede et Hoved op over de højeste i Flokken, og Musklerne svulmede under hans lyse Skjorte.

Hvad han sagde ind ad Vognvinduet, hørte ingen udenforstaaende, for Niels var slet ikke højrøstet, men hans Hoved fyldte saa dejligt i Rammen, og jeg tænker mig, at Personerne inde i Vognen har taget Maal af hans Grabber. Resultatet af den korte Konference blev, at Vognen vendte om. Fire Par Øjne skævede langt efter den oplyste Veranda, saa forsvandt Køretøjet i Dybet.....

De hvide Kjoler var blevet en Smule krøllede, da vi drog hjemad, og det samme kunde maaske siges om en og anden gæv Mandsperson, men i saa Fald skyldtes det ikke Dansen. Dog Hovedindtrykket var, at vi var glade, og at vi havde haft "a good time", som man siger i Onkel Sams Land.

"Skyderiet" havde jeg nær glempt, formodentlig fordi det blev til en Vane at høre paa det. Lad mig da lige nævne, at Sharp Curve kunde slippe med at notere to lettere saarede.

Slippe med — to saarede? spørger Læseren.

Ja, Kære, *det* var naadigt sluppet. Radioen kunde Dagen efter fortælle om Frihedsdagens Høst: 150 Døde i Legen med Kanonslag og Bomber.

EN FARMERS START I AMERIKA.

ESPERSENS FADER var en Slider af en Husmand paa Daugbjerg Daas — eller *Doss*, som Drengene udtalte Ordet, naar de sad paa den sagnrige Bakkekam og skuede ud over den brune Hede. Der var fem Brødre, og de maatte alle tidlig ud at arbejde for Fremmede, ligesom deres Fader.

“Hvad er der blevet af de fem Brødre?”

“To af dem befinder sig her i Amerika,” fortæller Espersen, “nemlig min Broder, som er Contractor (Entreprenør) i Illinois, og saa undertegnede. Af de hjemmeværende er én Arbejdsmand, én er ved Jernbanen, og én har drevet det til at blive Hotelejer. Om vi har bevaret Forbindelsen med hinanden? Næ, for vi har efterhaanden faaet forskellige Interesser og nok at spekulere paa hver med sit. Det hænder, at jeg læser i Avisen, at min Broder har købt et nyt Hotel, paa den Maade erfarer jeg, at han lever.

Broderen i Illinois har besøgt os engang med sin Familie. Vi var da blevet halvt fremmede for hinanden. Jeg husker, at vi talte Engelsk, og Samtalen gled kun trevent, indtil jeg sagde: Hvorfor sidder vi dog her og piner os med at tale Engelsk, lad os tale Dansk, det falder meget lettere.

Senere sendte han mig sin Søn paa Halsen, for at

jeg skulde lave ham til Farmer. Det var en værre Laban, han satte Lus i Skindpelsen mellem Folkene og fik dem raget uklar. Han var blevet spoleret af at synge i Biografteater, jeg tror saamænd ikke, han var mere end 13 Aar, da han begyndte at "optræde". En køn Vidunderdreng! Her lavede han Ballade i Byen og blev arresteret, saa jeg maatte engagere en Sagfører til at løse ham ud. Hvad jeg derefter gjorde ved ham? Jo, han fik fyldt Maven op — og en Billet til Illinois — og saa har jeg heldigvis ikke set Vidunderet siden.

Men for nu at begynde med Begyndelsen, saa kom jeg ud at tjene i otte Aars Alderen. Jeg tjente hos en god Mand, andet kan jeg ikke sige, han vækkede mig Klokkeren 3½ om Morgenen, og saa maatte jeg gaa tre Fjerdingvej for at flytte Faarene og en halv Mil ad en anden Kant for at flytte Køerne. Saa hjem og hjælpe at muge i Stalden, hvorefter Frokosten blev serveret, det var Mælkegrød hver eneste Dag.

I Skolen sad jeg naturligvis og sov. Men Læreren forstod det, han lod mig sove — en Time efter kaldte han paa mig, satte sig ind paa Bænken ved Siden af mig og læste saa Lektierne med mig.

Om Aftenen sad jeg i mit Skjul paa Heden og saa' Rævene lege med deres smaa Unger — jo, jeg havde det godt, jeg har ingen Grund til at klage paa min Barndom.

Senere kom jeg til Fyn, hvor jeg blev Forvalter og lærte min Kone at kende. Jeg var forresten dengang saa omsværmet af Piger, at jeg blev nødt til at gifte mig....."

"Næh hør, hvor det lyder!" siger Fru Espersen med et lystigt Blink i Øjet.

"Ja, det blev altsaa *Kestine*," fortsætter Espersen

uforstyrret, “og hende var jeg ikke narret med. Hun var især meget dygtig til at lave Mad, hvilket hun havde lært paa en Husholdningsskole, og det gav os en skønne Dag den Idé, at hun skulde skrive en Kogebog. Madam Mangors var nemlig for dyr, den var ikke for jevne Folk. Naa, hun skrev, og jeg hjalp til med at sætte det i Stil. I de Dage begyndte En ligefrem at faa literære Fornemmelser, jo, jeg blev saamænd Avishandler og Boghandler, der er sikkert nogen, som endnu mindes min Kiosk ved Odense Jernbanestation. Vi kaldte Kogebogen “Ideal” og solgte den i Hefter — den gik af som varmt Brød!

Men saa begik jeg en letsindig Streg: Jeg vilde være Med-Udgiver af et Ugeblad, og blev det ogsaa, og dér brændte jeg mig nederdrægtigt! For sent huskede jeg min Faders kloge Ord, at jen skal ikke skræve længer’, end jens Bowse’ kan naa!

Well, vi havde Kogebogen, men det var ikke altid, vi havde noget at putte i Gryden! Saa tænkte jeg paa Amerika, hvor den Broder, jeg talte om før, havde opholdt sig et Par Aar. Han boede dengang i Boston.

I Efteraaret 1914 sagde jeg Farvel til Kone og seks Børn. Det var en Aftale, at enten kom jeg hurtigt hjem igen, eller ogsaa sendte jeg Penge til Billetten, inden der var gaaet et Aar. Baaden, jeg rejste med, hed “Philadelphia”, og jeg tør nok sige, at jeg var heldig, for paa den næste Rejse forsvandt Skibet sporløst.

Broderen anede ikke noget om, at jeg var undervejs til Amerika, men jeg sendte ham et Telegram og dukkede selv op i Boston den følgende Dag.

Han kunde ikke give mig noget at bestille — han tjente selv til Livets Ophold ved at anlægge Haver for

Folk. Imidlertid gav han mig det Raad at gaa ud i Byen og spørge om Arbejde.

Jeg flakkede rundt i Bostons Gader, og bedst som jeg gik dér, paakom der mig en Trang til at finde et Sted, hvor jeg kunde slaa Vandet fra Kartoflerne, som man sagde paa Fyn.

I et Vindu opdagede jeg et Skilt med Indskriften:
To let!

Aha, tænkte jeg, det er jo i Grunden et meget nemt Sprog, det engelske, saadan staver man altsaa Toilet herovre — og jeg begav mig ind i Huset, men fandt ikke, hvad jeg søgte. Ikke en Dør aabnede sig for mig, hvor meget jeg end ruskede i dem.

Igen kom jeg ud paa Gaden, og nu stoppede jeg uvilkaarligt op et Sted midt paa Fortovet, hvor Folk skyndte sig ned under Jorden. Et lille Stykke derfra saa' jeg en anden Menneskestrøm komme op fra Jorden. Og jeg lagde Mærke til, at den Strøm havde ikke nær saa stærk Fart paa som den, der gik ned.

Lavatory stod der over Nedgangen — hvad for noget? Naa, en Indskydelse sagde, at jeg kunde da *prøve!*

Jeg med Strømmen ned i "Laboratoriet" — og meget rigtigt, det var *dér*, jeg skulde ned!

Nogen Tid efter befandt jeg mig foran en Udgravning, hvor der blev lagt Kloakrør ned. Arbejderne saa' ud til at være Italienerne.

Her kan Du maaske faa et *djaap*, tænkte jeg — saadan havde min Broder indprentet mig, at jeg skulde sige.

Da jeg havde kikket lidt paa Arbejdet, kom der en Mand hen til mig og spurgte:

You want a job?

Jæhæs, *djaap!* sagde jeg.

Han pegede paa mit pæne Tøj og rystede paa Hovedet, hvorefter jeg ogsaa rystede paa Hovedet for at gøre ham begribeligt, at jeg nok skulde møde lige saa beskidt som de andre. Tilsidst stak han mig en Seddel ud, hvorpaa der stod, at jeg kunde møde den næste Morgen Klokken 7.

Med den Besked kom jeg hjem til min Broder. Han vilde jo høre, hvad jeg havde oplevet, og da jeg nu fortalte ham om min forgæves Søgen i det Hus, hvor der stod To let i Vinduet, lo han mig ud og sagde, at de to Ord betød til Leje. Det var sagtens et nyt Hus med ledige Lejligheder, jeg havde været inde i.

Efter den Forklaring lo jeg omkap med Familien, men paa samme Tid bed Ordet sig fast i min Hjerne, og jeg glemte det ikke. Min Broder lod mig det jo høre nogle Gange — indtil jeg fik stoppet hans Lattermildhed.

Har Du bevaret Din Interesse for at kikke Stjerner? spurgte jeg ham.

Det Spørgsmaal svarede han slet ikke paa, og da hans Børn blev nysgerrige, lod han mig forstaa, at vi hellere maatte tale om noget andet.”

“Sagen var den,” fortsætter Espersen, “at min Broder var helt tosset efter at kikke Stjerner. Og en skønne Aften, da vi spaserede sammen i Odense, greb han mig haardt i Armen, idet han raabte: Se den Stjerne dér — kan Du se den Stjerne dér — jeg vil synke i Jorden, hvis det ikke er en ny Stjerne!

Bare rolig, svarede jeg, den Stjerne bliver hængt op hver Aften, det er en Lanterne henne ved Jernbanelinien.

Siden den Tid diskuterede han ikke mere Stjernehimlen med mig!

Naa — jeg fik fat i en dansk Avis i min Broders

Hjem, "Den danske Pionér" hed den. Jeg gav mig til at studere Annoncespalterne — og pludselig faldt mit Øje paa en Annonce med Overskriften:

En varig Plads — for den rette Mand!

Det var en dansk Bestyrer paa en Farm heroppe i Mohawk Dalen, som averterede efter "en Nykommer, der har Forstand paa Landbrug, og som kan paatage sig at være Fodermester paa en Farm med 40 Køer."

Jeg fik voldsom travlt med at faa fat i en Pen, og jeg skrev, at det lige netop var en Plads for mig. Inden i Brevet lagde jeg en fin Anbefaling fra Godsejer Harald Branth paa Sønder Elkjær, hos hvem jeg havde lært Landvæsen, hvorefter jeg ilede hen og droppede Brevet i en Postkasse. Jeg husker tydeligt, at jeg løb.

Næste Dag modtog jeg et Telegram, indeholdende de tre Ord:

Come right away!

Det betyder straks, sagde min Broder.

Saa bød jeg Farvel og rejste. Jeg kom til Sharp Curve, og jeg fandt Vej op over Bjerget og fandt Farmen.

Efter et Par Dages Forløb ytrede Bestyreren — — Smith kan vi jo kalde ham — at vi skulde vel tale om Lønnen.

Jeg havde nemlig skrevet, at det Spørgsmaal maatte vi helst drøfte, naar han havde set Manden.

Der blev nu ikke nogen lang Drøftelse, for han sagde, at han vilde give mig det samme, som han selv fik, nemlig 25 Dollars om Maaneden plus Opholdet.

All right, det gik jeg ind paa, men i mit stille Sind tænkte jeg, at paa den Maade vilde det vare længe, før jeg blev Millionær!

Farmen ejedes af gamle John D. Frederiksen, og det var derfor ikke nogen almindelig Gentleman-Farm, hvorved man forstaar en Landejendom, som ejes af en rig Mand i Byen, nærmest til Luksusbrug. Frederiksen var jo General Manager for Chr. Hansens Fabrik, hvis Specialitet var Osteløbe og Smørfarve og andre kemiske Produkter til Farmbrug, og naturligt nok var han selv stærkt landbrugsinteresseret. En storartet Mand var han, og jeg vil altid være ham taknemmelig for, at han fattede Interesse for mig, hvad enten det nu skyldtes min Person eller Harald Branth's Anbefaling.

Interessen blev vist paa den Maade, at Frederiksen inviterede mig til sit Hjem; men se, *det* følte Bestyreren sig stødt over, eftersom der ikke vankede nogen Invitation til ham.

Første Gang, en Ko skulde kælte, meddelte jeg Bestyreren, at jeg vilde blive oppe og afvente Begivenheden.

Jeg vil holde Dig med Selskab, sagde Smith, den Forestilling har jeg nemlig aldrig set.

Det var underligt, tænkte jeg, han har aldrig set en Ko kælte — hvordan kan saadan en Mand blive Bestyrer paa en stor Farm?

Længe efter fortalte Frederiksen mig, at Bestyreren havde været Jernbaneassistent i Danmark. En glad Selskabsmand var han, og en Aften sad han da paa Kroen i det ulyksalige Øjeblik, da han skulde skifte et Spor. Der skete et stort Uheld, som dog heldigvis kun gik ud over Materiel, men paa den Maade kom *han* altsaa til Amerika! Herovre gik han ikke afvejen for noget Arbejde, han blev Tallerkenvasker og Sporvognskonduktør, indtil han mødte Frederiksen og blev anbragt paa Farmen.

Well, Bestyreren og jeg kom saamænd meget godt ud af det sammen, men jeg foretrak alligevel at være min egen Mand, og efter nogle Maaneders Forløb rentede jeg et lille Hus, som laa i Nærheden af Farmen. Jeg lejede det altsaa. Der hørte 23 acres Land til. Her begyndte jeg at farme muttersene. Hvad jeg manglede i Græsning, det lejede jeg langs Landevejen.

Det skal Du ha' billigt, sagde Bestyrer Smith, Du kan nøjes med at give mig 15 Dollars om Aaret.

Men dér drejede han mig en Knap, idet han benyttede sig af, at jeg jo ikke kunde vide, at den Slags Græsning faar man for slet ingen Ting herovre, tilmed kan man faa Penge, bare man vil slaa Græsset!

Jeg havde akkurat tjent saa meget, at jeg nu kunde sende Bud efter Kone og Børn, og de arriverede jo ogsaa velbeholdne i Sharp Curve.

Husker Du Indtoget, Mor, husker Du vores gamle "Homestead?"

Fru Espersen ser op fra det Billed-Magasin, hun slet ikke har haft Tankerne ved, og siger med et straalende Smil:

Om jeg husker det!

Mens Børnene lytter, og knapt nok, de yngste da, forstaar alt, hvad der bliver sagt, fortæller Forældrene om deres første lille Hjem i Amerika, hvor dejligt det var. Med Blomster lige uden for Vinduerne. Og sikke et skønt Land at skue ud over — hvor det maatte være frugtbart. Fra Landevejen førte der en smal Markvej op til Huset, med vilde Rosenhegn paa begge Sider — den kaldte Folk Kærlighedsstien. Nu var Stien snart helt overgroet, og der boede ingen Mennesker mere i Huset. Det var vel ikke fint eller stort nok. Men til os var det stort nok, og vi var dog

otte Mennesker, og Børnene trivedes, saa det var en Lyst, i det sunde Klima.

Husker Du Digteren, Far, vores Nabo, som boede i et meget mindre Hus, men dog selv holdt Hest og "rejste" sin egen Havre. Han sang fra den tidlige Morgenstund.....

Ja, det var vores Hve'ebrø'sda'e, siger Fru Espersen i en glad kvidrende Tone. Med Øjnene ned i Billedheftet og Tankerne andre Steder.

— — —

I det Aar blev Familien forøget — det syvende Barn kom til Verden.

Samtidig fik Nykommeren større Opgaver, mere at rive i!

Frederiksen, som jevnlig styrede sin Vogn op ad Kærlighedsstien, fordi det glædede ham at se et Hjem, som blev holdt i Orden, fik omsider Espersen overtalt til at tage imod Posten som Bestyrer af hans Farm — paa gode Vilkaar, Andel i Overskudet foruden den faste Løn. Han var blevet træt af Smith — og Smith havde forresten selv erkendt sin Umulighed som Farmer og fattet en brændende Lyst til at blive Inspektør i en Sølvmine. Man kunde altsaa skilles uden Fortrydelighed.

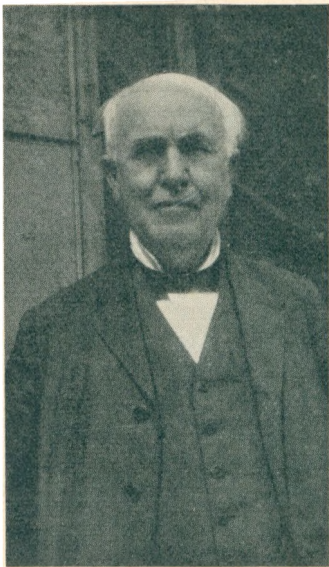
Frederiksen havde Planer om Svineopdræt i stor Stil, og disse Planer skulde Espersen føre ud i Livet. Saadan som den Gamle havde set ham gaa og kæle for sin eneste Gris, *han* maatte være Manden!

Læsset bliver hurtig fuldt ved Hjælp af den automatiske Hølader.

Sunny Hills Farmbygninger set fra Marken.

**Den gamle Optinder Thomas Edison
foran sit Laboratorium.**

**En af Sonnerne med Premietyren
paa South Side Dairy Farm.**

**Sømandspræsten Erik Back
i New York.**

**Redaktøren af «Nordlyset»,
Albert van Sand.**

NAAR MAN "SENDER FOR" DOKTOREN.

DET syvende Barn var født og konstateredes at være en velskabt Dreng. Doktoren havde været nærværende for at hjælpe, nu belavede han sig paa at køre videre til en anden Barselkvinde; men først aabnede han en medbragt Protokol og spurgte Espersen:

Hvad skal Barnet hedde?

Hva'! sagde den betuttede Fader.

Doktoren gentog Spørgsmaalet — med Fyldepen-
nen nede paa Papiret.

Det — det har vi ikke tænkt over endnu, svarede
Espersen.

Saa spørg Deres Kone!

Espersen ind til Konen:

Han spørger, hvad den Lille skal hedde!

Hvem spørger om det?

Det gør Doktoren!

Hvad interesserer han sig for det?

Det aner jeg ikke, Du, men saadan bruger de vel
her i Amerika. Han lader til at have Hastværk! Hvad
skal vi sige?

Hedde og hedde, puh, jeg er virkelig ikke i Stand
til at hitte paa et Navn lige i dette Øjeblik! Vi har
jo slet ikke talt om.....

Saa gik Espersen tilbage til Doktoren og sagde:

Kald ham Jens Espersen!

Er det alt?

Yes!

Saadan kom Drengen til at hedde Jens, da han var en halv Time gammel.

— — —

Men da Numer 8 var paa Trapperne et Par Aar efter, saa kan det nok være, at vi diskuterede Navne! Der er jo Tanter og Onkler og Fætttere og Kusiner paa begge Sider. Vi enedes akkurat i den elvte Time om, at hvis det blev en Pige, saa skulde hun hedde Maud. Og det blev det jo.

I lang Tid levede vi i den salige Tro, at det, Doktoren havde skrevet i sin Bog, det var en Slags amerikansk Hjemmedaab, indtil nogle af vores Bekendte begyndte at tale om Barnedaab og spurgte, om vi ikke skulde slaa os sammen. Maud var dengang fem Aar, og eftersom Mutter ikke gjorde Indtryk af at kunne velsigne Huset med flere Børn.....

“Skammer Du Dig da ikke, Mand!”

..... saa fandt Begivenheden Sted. Der var flere Familier, der havde været saa praktiske at lade et Par Unger følges ad, pyt med en Smule Aldersforskel, og som Følge deraf stod der sytten sunde og raske Børn paa Stribe i Kirken.

Præsten var en gammel gebrækkelig Mand, plaget af Asthma. Han var meget forpustet, da han endelig blev færdig med den sidste, men han tog sig dog sammen til at give os Voksne et godt Ord med paa Vejen. Han vilde gerne sige, at det havde været ham en stor Glæde at døbe disse Børn, men — men husk at sende Bud lidt før næste Gang! bad han.

Om vi tidt har haft Brug for Doktoren i Sygdoms-

tilfælde? Det undgaar man jo ikke med saa mange Børn. Men Doktoren har været en rimelig og god Mand. Olga laa meget syg i flere Maaneder, i den Tid kom han hver eneste Dag, og Regningen blev dog ikke større end 24 Dollars. Han spurgte endda, om jeg fandt, det var for meget. Det er et godt Princip herovre, at Lægerne retter sig efter Folks Portemonniks.

Naar det er *Smaaskader*, sender vi naturligvis ikke for Doktor, bemærker Fru Espersen. Jørgen gaar i denne Tid med nogle Saar paa Haanden, som han har faaet af denneher *Pojzen Ajvi*,*) de skriver saa meget om i Aviserne, at man skal passe paa. Det kurerer man selv med lidt Zinksalve. Han kom hjem med Saarene nede fra Riveren, hvor han trapper om Søndagen! Jo, han sætter Trapper**) for Skunks og andre Dyr.....

Espersen fortæller nu om dengang, da Knokkelmanden havde Bud efter ham.

Det var paa denne Farm, at det skete. Han var om Morgenen tidlig gaaet ud i Motorhuset for at starte Malkemaskinen. Hvad der hændte der inde, har han ingen Erindring om, rimeligvis er han gledet i noget Olie og faldet over imod Svinghjulet. Dér fandt Børnene ham.....

Jeg maa ligegodt være vaagnet halvt til Bevidsthed, da de løftede mig og bar mig over i Halmen. For jeg hørte, de talte om at telefonere efter Doktoren, og de har bagefter fortalt mig, at jeg dertil mumlede: Send for syv, men tag den bedste!

Jeg stod ved Komfuret, indskyder Fruen, og saa'

*) Poison ivy, giftig Efeu.

**) Traps, Fælder.

Ambulancen køre forbi paa Vejen, men jeg anede ikke noget ondt, før Jørgen kom og fortalte, at de havde kørt Far paa Hospitalet.

Yes, det var en skrap Omgang — de pillede syv store Benfliser ud af min Pande. Havde jeg vel det Ar, da Du besøgte os? Naa, nej, det skete saa lige nogen Tid efter.

Alle Mennesker talte om, at jeg skulde dø — og hvad skulde der saa blive af den stakkels Familie? Nogle gode Landsmænd delte allerede i Tankerne Børnene imellem sig. Skrædder Andersen nede i Byen vilde have to!

Men en Uge efter sad Fatter Espersen her paa Verandaen og kikkede paa Solnedgangen, ganske vist kun med et halvt Øje, fordi det meste af Toppen var skjult af en Bandage. *En Maaned!* sagde de paa Hospitalet. Nej, stop, jeg har ikke Tid til at ligge i Sen-gen mere end en Uge! *De maa jo fejle noget,* sagde Doktoren, hvor nemt kunde De ikke i denne Stund være baade død og begravet! Jeg svarede ham ikke andet, end at jeg altid havde haft et first class Hoved.

Hæhæ! ler Jørgen respektløst. Jørgens Ansigt er sjældent i Hvile. Naar han er færdig med et Stykke Tyggegummi, skal han have Fyr paa en Cigaret.

Indtil han var tyve Aar, talte han med Ringeagt om Tobak, nu er Tobakken hans største Udgiftspost. Men han er forøvrigt "altædende". Efter at have nydt sød Limonade og Icecream og Crackerjackets*) delikaterer han sig med en Skraa! I Vuggegave fik han en Strudsmave, og han er stærk som en Bjørn, men har mødt sin Overmand i Farmer Niels, hvad han

*) Kandiserede Nødder.

dog tilgiver denne, da Farmerens Søster er en køn Pige.

Jørgen har kun haft Brug for Læge én Gang, og dette mindeværdige Tilfælde indtraf, da der fornylig kom en Bokser til Byen.

Nævefægteren lod sig interviewe af "Sharp Curve News" og opfordrede deri Folk til at møde ham i Ringen. Dagen efter bragte Bladet et Forlydende om, at nogle stærke Mænd vilde komme rejsende for at prøve Kræfter med Bokseren. Guld og Ære vinkede, ja, der var mange rare Dollars at tjene, hvis Salen blev fuld, og det var der ingen, der tvivlede om!

Espersen havde taget Plads paa første Række, medens Jørgen, som fulgtes med sin Fader til Kamppladsen, foretrak en Plads lidt tilbage i Salen.....

Pludselig saa' Espersen til sin store Forbavselse sin Søn tone frem i Ringen, udhalet i Badedragt. Nu trykkede han Bokseren i Haanden. Espersen var lige ved at raabe op til Jørgen, om han ikke vilde lade være med de Narrestreger — han *anede* ikke, at Sønnen nogensinde havde lært Boksestødene, og først nu hørte han, at Niels og Jørgen havde trænet sammenovre i den førstnævntes Lade.

Naa, man *kunde* jo aldrig vide, stærk var han jo, og sikke et *Mod* Drengen havde! Faderhjertet begyndte at banke.....

Det gjorde Bokseren ogsaa! I Løbet af Nul Komma 5 havde den professionelle Nævesvinger anbragt et Stød paa Jørgens venstre Kæbe — et gevaldigt "uppercut", der fik "Red" til at sætte sig paa Enden. I næste Øjeblik var han dog oppe igen, og nu var han øjensynlig blevet fnysende vred og havde svoret Hævn, for han styrtede ind paa Fjenden med sænket Hoved, parat til at drive ham en gammeldags Skalle!

Desværre for Jørgen var Bokseren hurtigere i Vendingen, og *bum*, fik han langet et nyt Kæbestød ud, der havde den øjeblikkelige Virkning, at nogle Tænder røg ud af Munden. Jørgen selv klaskede i Gulvet som en Klud, og dér blev han liggende.

Tilskuerne hylede som vilde Dyr, da Bokseren erklæredes for Sejrherre.

En tilstedeværende Læge hældte Cognac i Jørgens Mund, og lidt efter vaagnede "Red" af Besvimelsen og rejste sig langsomt, befølte sine Lemmer, de fejlede ingen Ting. Han skævede mistroisk til Doktoren. Mon han har hjulpet mig? tænkte han.

Nu skulde der jo foregaa en vammel Scene med Trykken Hænder, og Bokseren rakte da ogsaa nedladende sin slagne Fjende Haanden. Men Jørgen havde nu helt genvundet Fatningen, han tog pænt imod den fremrakte Haand — og smak i samme Brøkdæl af et Sekund den overrumplede Bokser en knaldende Lussing, der fik Huset til at brøle af Latter og Fader Espersen til at trille ned ad Stolen af Grin.

Nu kom de to Hovedpersoner rigtig i Haarene paa hinanden, og tyve Mennesker maatte under voldsom Panik skille dem ad.

Dette Numer, som blev godt Samtalestof paa Egnen, var jo en lille Smule "ureglementeret", og Markien af Queensbury, som i sin Tid opfandt Boksninngens ædle Kunst, vilde jo nok have vendt sig i sin Grav, men Jørgen var da ligeglad. Han *maatte* gi' igen!

Saadan en Karl er Jørgen, af Amerikanere kaldet *John*, af Venner hædret med Kælenavnet "Red". Han var mør i Kroppen i fjorten Dage, men han svor paa, at vel var dette hans første Boksekamp, men det blev ikke hans sidste!

Well, "Boksekamp" det er nu saa meget sagt, mente Espersen, endnu klukleende ved Mindet.

Jørgen er altsaa en impulsiv, en let bevægelig Natur, men Poesi har han ingen videre Sans for.

En Dag, vi sad og spiste, udbredte jeg mig i Lovtaler over det Bælte af gamle Piletræer, der beskyttede Farmen mod Storme fra Nord. Naar Vinden naaede Bæltet, vendte Bladene sig og lyste som Sølv. Det lød som en Koncert af Bjælder. De Træer havde Rødhuderne slaæet Lejr under, de var sikkert lige saa gamle som den Kæmpe-Elm, der stod paa Landevejens højeste Sted og dannede Landkending.

Men Jørgen spilede Øjnene op — disse levende Øjne, der afspejlede den unge Mands Lyst til at forstaa, hvad ældre Folk havde paa Hjerte.

Da det gik op for ham, hvad jeg mente om Piletræerne, fnyste han foragteligt:

Saadan noget Skidt!

Siger Du Skidt, udbrød jeg forbavset. Jeg vil sige Dig, at det Bælte af Piletræer pryder Farmen.

Pryder? Hvad kunde det nytte, naar det var noget Skidt? Det tog Fugtigheden fra Jorden og Solen fra Kornet — det skulde væk, hvis det stod til Jørgen.

Du maa ikke forlange Skønhedssans af Jørgen — ikke vedrørende *de* Dele, sagde Espersen med et lille polisk Eftertryk. No, naar Jørgen føler en 10 Dollar-seddel i Haanden, *det* véd han, hvad er!

Jørgen rejste sig og forlod Køkkenet — ikke fornærmet, tro bare ikke det, nej men han var færdig med at spise, og saa gik han. Ud for at tænde sin Cigaret. Arbejdshvilet varer nemlig ikke længere, end til alle har tygget af Munden! Derfor spilder man heller ikke Hviletiden med Dikkedarer som Tak for Mad

og Velbekomme! Lige saa lidt, som man siger God Morgen til de Mennesker, man omgaas Dag ud og Dag ind. Man brummer lidt, naar man ser hinanden om Morgenen, noget lignende som: Naa, er Du dér.

Men derfor er Maden skam lige vel undt — of course den er! Farmens Husmoder har kun én Tanke, at Maden maa smage. Det er hendes uophørlige Opfordring, at man skal værs'god spise.

Raakost-Apostle vilde besvime, dersom de hørte Fru Espersen synge, mens hun vender de duftende Bøffer paa Panden:

Solid Mad og store Portioner
skaber sunde Mænd og sunde Koner!

synger hun paa en pudsig, hjemmegjort Melodi.

Folk har nu tildags saa mange Meninger om Mad, siger Fru Kristine. Mrs. Frederiksen, som var Amerikanerinde, hun sagde altid, at det var forkert med alt det Brød — Børnene skulde have *Bønner* at spise, saa slap de for Mavesygdomme.

Begynd Dagen med Skinke og Spejlæg, siger nogle; nej nej, siger andre, Du skal begynde den med Æbler!

Mrs. Bennett herovre hun er overbevist om, at hun kan blive Hundrede Aar, hvis hun bare spiser godt med Tykmælk. Jeg selv mener nu, at Børnemaver har meget bedre af Øl end af Mælk — vel at mærke, det Øl, jeg selv brygger, ikke det Øl, man køber nede i Byen..... det smager jo som Sæbeskum.

Tag nu en Pandekage til Kaffen og kom godt med syltede Jordbær paa — her er Spaanen.*) Li'er Du dem — de er syltet som hjemme paa Fyn.

*) Spoon, Skø.

HØHØST I HURTIGT TEMPO — OG TRÆT I SENG.

GRÆSSET var blevet modent til at høstes, og tre Slaa-maskiner klappede hen over de udstrakte Arealer. Der var henved 120 acres, som skulde “klippes”, hvilket skønnedes at vare fra Mandag til Lørdag. Manden selv og Jørgen og Svend tog et Nap hver Dag, men Svend blev kritiseret for ikke at holde Retningen, han levnede for mange Totter, det kunde jo ses fra Vejen, og hvorfor skulde Fremmede have *det* at grine a’ — vil Du værsgod se Dig bedre for, tror Du, Du er paa Skovtur!

Høet laa i bugnende Skaarer og fyldte Luften med en berusende Vellugt.

Gud maa vide, hvornaar al denne velsignede Rigdom naar at komme i Hus?

Farmer Espersen havde ingen fremmed Hjælp — den er vel hjulpen, som kan klare sig med sine egne! Fremmed Hjælp er dyr Hjælp. I gamle Dage kunde man faa Folk for Kosten, nu stillede Farm-Medhjælpere Krav om 60—70 Dollars om Maaneden.

Jørgen, som sled for to, fik 40 Dollars om Maaneden, men desuden en vis Part af Indtægten, saaledes at der rundt regnet blev et halvt Hundrede Dollars til ham. Lønspørgsmaalet var ikke noget sjældent Diskussionsemne mellem Fader og Søn, og Espersen

var klar over, at det kun var et Tidsspørgsmaal, naar Jørgen giftede sig og selv tog en Farm i Forpagtning eller laante Penge til at købe en for — der var nemlig Overflod af Farme til Salg her i Staten New York.

Til Dato gik de imidlertid saa nogenlunde i Spænd sammen, selv om Sønnen ofte mukkede over, at Faderen spildte for megen Tid “med at lave Legetøj”. Der skulde f. Eks. rejses et iøjnefaldende Skilt med Opfordringen *Park here!*, og Vipper og Gynger gik han og lavede, og Borde tømrede han, hvor Folk kunde sidde og fortære de Masser af Limonader og Iskager, som de købte i Stand'en — ja, for ved Olgas Stand maatte nødvendigvis Alverdens Automobiler stoppe, det troede den Gamle vist! *Var dette noget for et voksent Menneske at gaa og lege med, nu da Høsten var inde?*

— — Espersen havde forsøgt med “Elever” paa Farmen, men Forsøget blev ingen hel Sukces. En skønne Dag arriverede der — efter nogen Brevveksling — en ung Mand, Søn af et i København kendt Navn. Af Faderens Breve forstod man, at Sønnen brændte af Ærgerrighed efter at blive Farmer i Amerika, og Espersen lovede da ogsaa at tage pænt imod ham.

Da det unge Menneske aabenbarede sig paa Peronen i Sharp Curve, bar han paa en fire-fem Smaakufferter, som han havde medført i Kupéen. Espersen bød velkommen og puttede Elev og Kufferter ind i Vognen og belavede sig paa at starte, da Ynglingen meddelte, at han havde indskrevet nogen Bagage.

Well, en større Kuffert, vi tager den med os med det samme!

Det tog Tid ved Bagagevognen, hvor en Drager aflæssede adskilligt Gods,

Hvilken en er Din Kuffert? spurgte Espersen.

Det er da mine allesammen, svarede Eleven.

Alle syv??

Ja-e, det var det da.

Never mind, saa lader vi dem staa til imorgen, de kan vist lige faa Plads paa Mælketruck'en!

De syv Kufferters Indhold afslørede som Garderobe til Brug i alle tænkelige Situationer. Fjorten Sæt Fodtøj var der! Rideudstyret alene fyldte to store Kufferter.

Gutten viste sig forresten at være en storartet Fyr, han blev snart gode Venner med Husets Ungdom, men det var ham en dyb Skuffelse, at han ikke skulde tilbringe Dagen paa Hesteryg, strejfende ud over Prærien. Han spurgte, i hvad Retning han skulde ride for at finde *Bisonokser* — hans Jagtrifler var nemlig tip top — og blev nedtrykt over det Svar, at dem kunde han have hilst paa i Zoologisk Have, de blev pensioneret for mange Aar siden! Til Gengæld fik han et Kursus i at malke.

Det havde han dog ikke troet — bruger I ikke Malkemaskine?

Har brugt. Fingrene er den bedste Malkemaskine for de kan malke rent!

Et halvt Aar efter rejste den unge Københavner til Kalifornien — han troede nok, at han hellere vilde være Frugtfarmer. Og han vilde ogsaa gerne se, sagde han, om det store og stille Hav virkelig var saa stort.

Noget havde han lært — Antallet af hans Kufferter var svundet ind! Han havde hørt om rejsende Amerikanere, der købte den nødvendige Skjorte, efterhaanden som de naaede frem, og "droppede" den gamle ud af nærmeste Vindu. Det lød saa smart og tiltalende.....

— — —
 Allerede Dagen efter, at Høslagningen var begyndt, havde Espersen "planet" at køre Hø ind.

Da jeg undrede mig, svarede han, at de var ikke saa tossede at bære sig ad som hjemme i Danmark, hvor Høet kan blive slemt afjasket, inden det kommer ind. Her kører vi det ind i *frisk* Tilstand!

Den vældige *Barn* (Laden) var lavet i Stand til at modtage, det vil sige, at den var blevet tømt for resterende Hø fra ifjor. En Forretningsmand nede i Byen havde hentet Læs efter Læs, Espersen havde sluttet en Byttehandel med ham, gaaende ud paa at faa Kul for Hø.

Græsmarkerne laa i en Distance af en halv Mil fra Farmbygningerne, de laa langs med Landevejen, adskilt fra denne ved et gammelt Stendige. Et Steds midtvejs i dette Dige skulde der nu laves en Passage, hvilket blev et haardt Arbejde med Brækstang og Skovl, som gav Jørgen en kærkommen Lejlighed til at bruge sine Kræfter.

Han mødte her Kampestene saa store i Omfang som Vognhjul, Sten, som var lagt tungt til Hvile, og som yderligere bandtes til Stedet af Jorden og de vildtvoksende Buskes Rødder. Disse slumrende Sten overgav sig meget nødigt! Men som Jørgen masede og svedte for at rokke dem og trille dem til Side — det var et opløftende Syn. En Bekræftelse paa den hvide Races Overlegenhed. En amerikansk Neger vilde hurtigt have givet op! Men Jørgen var indædt arrig og tænkte, at det manglede bare, han ikke skulde kunne klare den Historie! Stenene var jo bragt paa Plads engang af andre Mennesker, og dem vilde han nødig staa tilbage for. Faderens lune Replik: Pas paa, Du ikke brister Dine Bøvser! gjorde ham kun endnu

mere opsat paa at faa Bugt med de fjollede Sten.

Høhøstningen foregaar ved Hjælp af Tractor og en snildt indrettet "Hølader" — et Apparat, der egner sig for de store Arealer, en Høstmaskine, som paa samme Tid er morsom og imponerende at se i Virksomhed. Den leder Tanken hen paa en Støvsuger, der slikker Marken ren.

Espersen er Togfører, styrer selv Tractoren, som trækker en almindelig Høstvogn. Til denne Vogn er koblet "Laderen", et paa Hjul løbende Køretøj, som bærer en fremadhældende, fire Meter lang Metaltraadsplan. Planen er under Kørselen i uafbrudt glidende Bevægelse, og op over den ser Høet ud til at kravle af sig selv. Ser man nærmere til, opdager man forneden en Række Hager, der griber Høet op og lægger det til Rette paa Laderen.

Toget kører nu lige hen over Høskaarerne og fortærer dem efterhaanden, og den Mand, som staar i Høstvognen, maa nu ikke gerne være i Besiddelse af mere end to Tommelfingre, om han da skal følge med! Mange Nykommere og tilfældige Daglejere har bandet saadan en Hølader, fordi de synes, at Høet kommer væltende altfor hurtigt ned over dem!

Idag er det Jørgen, som befinder sig i Høstvognen, og han forstaar at følge Trop. I Løbet af fem Minuter har han Læsset færdigt, og det første Læs kan køres i Hus.

Vi skriver idag den 12. Juli.

Om Eftermiddagen blev der hjemkørt 24 Læs.

Det ser ud til, at Niels skal faa sit Hø ind hurtigere end vi, siger Jørgen, hvor kan det være?

Han har simpelthen mindre Areal, svarer Fade-ren.

Jørgen skæver over til Naboens Marker, hvor man

ser Niels, hjulpet af en bitte Karl, køre Hø ind paa samme gesvindte Maade. Jørgen véd, at Hjælperen er Nielses Søster Martha, som er trukket i Karleklæder.

Hvor man vender Øjet hen, ser man Hø i parallelle Striber, men ikke en eneste Høstak.

Høstvognen køres til Farmen med Hesteforspand, som travet flinkt.

24 Læs den første Dag — der bliver da ikke lang Tid til at læsse af, kan man regne ud.

Nej, men Aflæsningen foregaar ogsaa ved Hjælp af hypermoderne Grejer, hør blot, hvor nemt:

Læsset kører hen til Barnens Gavlj, der har aabnet sig til et mørkt Gab. Fra et Trisseværk i Gavljens Spids piler en Kæde ned i Læsset, den er forsynet med en Fanger, en Slags Gaffel med flere krumme Grene, der kan bore sig ned i Høet og tage saa stor en Mundfuld, at et jævnt stort Læs Hø tømmes i fire Gange. Hestene er spændt fra og køres nu af Constance langs Barnen, ved denne Manøvre trækkes Høet op og ind i Laden, hvor det faar sig en Svævetur langs et Staalkabel og udløses mekanisk.

I fire Bidder saa er Læsset inde, og vi travet afsted igen for at hente et nyt, mens Solen bager ned over det rige Land og Duften af Kløver og vilde Urter næsten virker bedøvende. Henne for Enden af Kærlighedsstien ligger det gamle "Homestead", forladt af Mennesker, og et Fuglekvidder rundt om Huset synes at spørge, om det Kissejav over den megen Jord har gjort dets tidligere Beboere lykkeligere end dengang?

Solen skinner paa Græs og Blandingssæd (Havre og Hvede sammen), og paa Majsmarker og Kartoffelmarker. Rug avles ikke i nogen videre Udstrækning paa disse Kanter.

Farmens største Areal er beregnet paa Majs og Hø, som udgør Vinterens Foder.

Man kommer til at tænke paa Hejmdal og finder Myten om hans Sekraft sandsynlig, naar man betragter Majsmarkerne og konstaterer, at Planterne vokser nogle Tommer om Dagen i denne Tid. Men de maa ogsaa skynde sig, om de skal naa at blive atten Fod høje.....

Henad Aften begynder Pigebørnene og Svend at malke i Stalden, som er beliggende i Barnen og aaben i begge Ender om Sommeren.

Det er "No Name"s Arbejde at hente Kørne ind og drive dem ud igen — under uafbrudt Glammen har Hunden hentet de spredte Flokke, hvor de havde slaaet sig ned under de skyggefulde Træer, og nu skynder Dyrene sig ind til hver sin Baas. Der tager de sig først en drink — Vandet kommer automatisk, naar Koens Snude berører Bunden i den lille Drikkeskaal. Og naar den første Tørst er stillet, søger de efter Salt. Hvis dette vigtige Krydderi ikke er serveret, kalder de højlydt paa Tjeneren.

Saadan brølte deres vilde Forfædre, naar de drog over Prærien til Bjergene og fandt Saltkilderne, som deres Instinkt ledte dem frem til. Ved at følge de vilde Oksers Stier fandt Menneskene siden Saltet.

Dejlig Aftensmad, Hækken fuld af frisk Hø — er det da saa underligt, at Mælken denne første Høstdag skummer fedt og festligt i Spandene? Imorgen sluger New Yorkerne den til deres "1 Minuts Lunch" uden Tanke for, hvor malerisk Sceneriet er paa Mælkens Tilblivelsessted.

Det er Kørne, vor Ven Farmeren skal leve af, de giver ham næsten hans eneste Indtægt, siger han. Mælken skal indeholde mindst 3 Procent "Butterfat",

vi er saaledes paa den sikre Side, da Mælken af disse holstenske Køer indeholder omtrent 4 Procent.

Niels har paataget sig det job at køre Mælken fra de nærmestliggende Farme til Mælkestationen, hvor den bliver vejjet, og hvorfra den gaar videre til Jernbanestationen for at afgaa med første Tog. Mælkeleverandøren faar Afregning hver 14de Dag.

Prisen, Farmeren modtager, er idag, den 12. Juli, 4½ Cents for en quart, det vil i danske Penge sige 16 Øre for en Liter. Men se, i New York maa Køberne ofte betale 20 Cents for en Liter, det er jo en svær Stigning, som nok kan ærgre Producenterne. Hvis Farmerne var organiserede som i Danmark, kunde de faa dobbelt saa meget for deres Mælk.

Jamen, hør nu, spørger jeg Espersen, hvorfor slutter Farmerne sig da ikke sammen?

Jeg har *præket* det for dem, lige siden jeg kunde tale Engelsk saa nogenlunde, svarer han, men det er spildt Ulejlighed — de amerikanske Farmere tør ikke. De er i Lommen paa de store Mænd. Vil I ikke sælge os Jeres Mælk, siger Mælkekompagnierne, well, saa gaar vi lidt længere Vest paa og køber Mælken!

Lav selv et Mælkekompagni og bliv Millionær, siger Folk, naar jeg bringer dette Samfundsspørgsmaal paa Bane. Farmerne er ikke oplyste nok til at forstaa, at vi skulde staa Skulder ved Skulder. Fremsetter man en Idé, siger de straks: Den kan Du tjene mange Penge paa, Espersen! Det Ord er gaaet i Blodet paa Amerikanerne, er blevet en staaende Sætning: *Du kan blive Millionær!* Men det er haabløst at ville skabe Interesse for en Sag til Gavn *for os alle sammen!*

— — —

Efter den lange Arbejdsdag er Familiemedlem-

**Farmer Espersen og hans
ældste Søn.**

**Farmer Espersens Hustru
og yngste Datter.**

Den stærke Farmer Niels.

**Farmerdatteren Olga udenfor
Sunny Hill Stand.**

**Den danske Spillemand Rasmus Nielsen
fra Troy ved 4. Juli Festen.**

**Nørhund paa Høstarbejde med
Dagens Fødselsdagsbarn.**

Farmer Hansen i Oneonta.

**Ejendomshandler Lund foran en af de
forladte Farme i Burlington Distrikt.**

merne ligesom lidt døde ved Aftensbordet. Jørgen møder i Køkkendøren sin Moders skælmske Tilraab "Svidi!"*) med et mut *Æv* og en Grimace, men da jeg udfritter ham, om han er træt, gentager han forbausset Ordet. *Træt* — det manglede bare — den Smule Arbejde! Nej, imorgen maatte vi se at komme noget tidligere op. Nej, han var saamænd klar til at gaa til Bal, om det skulde være!

Espersen aabner sin Haand og viser en stor Fugleunge, han har fundet i Laden. Den er kommet til Farmen med et af Læssene.

Maud klapper henrykt i Hænderne, hun beder om Lov til at eje den og sætte den i Bur, hun skal nok passe den godt med Mad og Drikke. Se, den aabner jo Næbbet, naar der bliver stukket en Ske med Mælk hen til den!

Nej, det var kun Meningen at fremvise Ungen, den skal sættes paa fri Fod i Haven, og "No Name" skal ha' nogle Klø, hvis han prøver paa at forskrække den.

Hele Familien følger siden det lille Kræ ud i Haven, hvor det viser sig, at Ungen kan flagre, men den har ikke Vingekraft til at hæve sig op i Træerne. Den giver imidlertid saa skrigende Hals, at det ikke varer længe, før andre Fugle svarer den og kommer flyvende med *Æde* til det forladte Barn. Fuglene har straks hørt, at det er en Robin, en Vandredrossel. Hvor mon dens Forældre er blevet af?

Hvis Ungen har Kræfter til at fortsætte Koncerten imorgen, skal dens Moder nok finde den — hun flyver endnu spejdende over den faldne Græsmark.

Det sidste, vi ser til Rødhalsen, før Mørket falder

*) Kæleudtryk for Sweetheart, Kæreste.

helt paa, er at den har fundet et lille Træ, den kunde naa op i. Et lille dansk Bøgetræ, gravet op i "Fruens Bøge" ved Odense og sendt over Havet. Staaet i Stampe et Par Aar — som saa mange Emigranter — men nu omsider visende Tegn til at skyde Rødder i den nye Jord.

Dér pipper vor Robin Godnat.

Vi andre drysser ogsaa i Seng. For mit eget Vedkommende er jeg øm i Lemmerne af at klatre i Høbjergene i Barnen. Men Husmanden fra Daugbjerg Doss havde selvfølgelig Ret, da han indprentede sine Børn, at "den skal være træt, naar den gaar i Seng."

Man sover *omgaaende* her paa Farmen.

HVORDAN MAN BLIVER EJER AF EN STØR FARM.

FARMEN "Sunny Hill" er Espersens Ejendom — en Herlighed paa fem Hundrede acres Land, som Læserne sikkert vil have forstaaet, at han ikke er slumpet sovende til at eje.

Dengang han bestyrede John D. Frederiksens Farm, fik han denne hidtil noget forsømte Farm til at betale sig, saa der blev et Overskud til ham paa 500 Dollars om Aaret. I de Dage henlaa det meste Land her omkring i Græs, og Farmerne morede sig godt, da de saa' den nye Mand begynde at pløje. Hvad skulde det betyde — her var jo rigeligt Hø til Kørne! Saadan talte de, fordi de ikke kendte deres egen Stats landøkonomiske Historie, thi havde de kendt denne Historie, maaske de da selv havde spændt Heste for Plov.

De første Settlerne, Nybyggere, som kom til Staten New York, dyrkede Hvede i en Menneskealder, og da de derefter syntes, at Jorden blev ringere og ringere, drog de længere ind i Landet. De vidste ikke, at Jorden simpelthen var blevet hvedetræt og længtes efter Afveksling.

Siden ankom der andre Nybyggere, som tog den forladte Jord i Besiddelse. De dyrkede Majs, hvad

der til en Begyndelse gav en svær Høst, men da Farmerne tankeløst fortsatte med den samme Kultur Aar efter Aar, en Menneskealder, blev Resultatet ligesom forhen med Hveden, at Jorden blev træt. Og de utaknemmeelige Menneskebørn lod den ligge og rejste ind i Landet.

New York Stat var derved kommet i Vanry. Paa Jernbanelinierne opsloges der Skilte, som anviste Nykommere Vejen, de havde at gaa: *Young man, go West!* stod der.

Frederiksen satte Espersen ind i denne gamle Historie, og den sidstnævnte havde ikke opholdt sig ret længe i Mohawk Dalen, før han fik anskaffet stærke Heste og begyndte at pløje. Naboerne grinte, som sagt, og vurderede ham til at være *crazy*, forrykt. Efter Samraad med Frederiksen saaede Espersen Blandingssæd, og der voksede en god Afgrøde op — Havre, Byg, Ærter og Vikker.

“Skriv en Artikel om det til Avisen,” sagde Frederiksen, “saa indrykker vi samtidig en Annonce og opfordrer Farmerne til at komme og købe Udsæd til dette nye Foderprodukt.”

Espersen skrev — og Frederiksen oversatte — og Artiklen blev rimeligvis læst — men der kom ikke en Sjæl for at købe — Farmerne var jo klogere!

Dette nedsløg dog ikke Espersens Mod, han fortsatte med at dyrke Korn, enten som Blandingssæd, eller Byg og Havre hver for sig, og se, da der var gaaet et Par Aar — — saa fik han Besøg snart af en, snart af en anden Farmer, som vilde forhøre, om han kunde købe Sæd.

No, nu havde Espersen ikke noget at undvære, han brugte det altsammen selv, fordi han hvert Aar tog mere Land under Plov. Men han gav dem Anvis-

ning paa at forskrive Sæden, hvilket Raad de fulgte, og nu ser man Kornmarker overalt i Mohawk Dalen.

Det skulde tage sin Tid, inden disse konservative amerikanske Kvægfarmere vilde indrømme, at Espersen var en Foregangsmand. De sad jo og havde det godt nok uden større Ulejlighed — og hvad kunde vel “saadan en Polak” lære dem! Man bedes erindre, at denne Stat er et udpræget Mixet-op-Land, mange forskellige Folk dyrker Jord her, Skandinaver, Øst-rigere, Tyskere, Polakker, Slovakker, Italienerne — og Følgen er, at de fødte Amerikanere tidt ser ned paa en ny, ukendt Mand og tænker: He is a polac! Det er ment som et Haansord, men er meget lidt paa sin Plads, eftersom Polakkerne er nøjsomme og stræbsomme Folk.....

Espersen var ogsaa en af de første, der anvendte Kunstgødning. Da han blev spurgt, hvorfor han gjorde saa, svarede han, at Jorden var som en Bank — man kunde ikke trække noget ud af den, uden at man havde puttet noget ind i den!

Fra Bestyrer steg Espersen til Forpagter. Hans Vilkaar blev nu fifty-fifty — det vil jo sige, at Ejeren og Forpagteren faar hver sine halvtreds Procent af Indtægterne. Udgifterne deler de to Parter paa samme Maade, undtagen at Forpagteren maa afholde Arbejdslønnen. Saaledes er de sædvanlige Forpagtningsvilkaar, men naturligvis kan Parterne foretrække, og enes om, andre Betingelser, f. Eks. en fast kontant Forpagtningsafgift. Eller Ejeren kan betinge sig at bo paa Farmen og vil da formentlig sikre sig Foder til Husdyr, Kartofler til eget Forbrug og lignende. Men den reelleste Kontrakt regnes fifty-fifty for at være, og da Menneskene ikke er Engle, vil Parterne staa sig ved at have hver sin Boplads — dette er en

gammel Nyhed, som kun anføres her af Hensyn til Begyndere i Faget.

Bedst for en selvstændig Slidernatur er det at være sin egen Herre, og det blev Espersen, da han overtog "Sunny Hill", som paa hint Tidspunkt ejedes af en Dame nede i Sharp Curve.

Købesummen for Jorden og Bygningerne var 13,000 Dollars. Der hørte dengang 180 acres til Ejendommen — senere har Espersen Tid efter anden købt over tre Hundrede acres af det tilgrænsende Land.

I den nævnte Pris var medregnet 30 gamle Køer.

Ved Kontraktens Underskrift skulde der udbetales 2000 Dollars. Espersen ejede kun de 1000, Resten laante han af sin gamle Ven Frederiksen. Og 11,000 Dollars blev altsaa staaende i Farmen, til Afbetaling terminvis med 500 Dollars ad Gangen; men i Tilfælde af Brand til Udbetaling *straks*, hvis Prioritetshaveren krævede det.

Farmerne er, som allerede nævnt, at faa til Købs billigt, ifald man vil tage til Takke med Forholdene! Der ligger i denne Del af Staten en Mængde ubeboede Farmerne, som med et Jordtilliggende paa omtrent Hundrede acres averteres til Salg for to-tre Tusinde Dollars. Men ved Køb af en Farm spiller det en meget stor Rolle, om Farmen ligger i Nærheden af en By med Jernbanestation — Prisen retter sig efter Distancen til en saadan og efter Vejenes Beskaffenhed.

Paa disse vigtige Punkter var Espersen tilfreds. Og Jordens Bonitet vidste han var god. Saasnart som muligt fik han nye Køer ind i Besætningen, og idag lever han altsaa fortrinsvis af Mælken.

Men der maa da ogsaa være andre nævneværdige Indtægter paa saa stor en Farm?

Det kunde der være, hvis Farmeren havde Tid til

at overkomme mere og havde Raad til et større Folkehold, men paa det sidste Punkt sparer han, hvad spares kan. Og han gaar derfor grovere hen over hele Bedriften end danske Bønder.

Vi kommer til at tale om andre Indtægtskilder — kan der f. Eks. ikke opdrættes Ungkreaturer til Salg?

Man skulde tro det, siger Espersen, men Kalvene faar knap nok Tid til at brøle, før der staar en Køber. Det er ikke forbudt at handle med nyfødte Kalve, men Loven forbyder at anvende Kød af under 6 Uger gamle Kalve til Menneskeføde. Det tør dog nok antydes, at den paagældende Lovparagraf omgaas i vid Udstrækning — meget Daasemad, der sælges under Navnet Chicken, er i Virkeligheden udpillet Spædekalkvekød, blandet med en Smule Høsekød for at bibringe det Smagen.

Her kommer hver Dag Folk kørende og spørger efter Spædekalve. Og Prisen kan variere fra 50 Cents til 10 Dollars — well, 10 Dollars er en fin Pris for en nyfødt Kalv.

“Hvad er Prisen for en Ko, hvis Du staar og vil købe en?”

“Fra 170 til 300 Dollars for en første Klasses Malkeko.”

“Og Prisen for Heste?”

“Den varierer endnu mere — fra 10-15 Dollars for gamle Krikker til 250 Dollars for fine Heste. Gennemsnitsprisen er for Tiden 300 Dollars for et Par gode Arbejdsheste. Her finder en ret stor Tilførsel Sted, fordi der ikke “rejses” mange Heste i Staten New York.”

“Hvorfor holder Du ikke mange flere Svin?”

“Well, Du mener, her er Plads nok og Æde nok til dem — men Sagen er den, at her findes ikke no-

get Andels-Svineslagteri — det var jo Frederiksens og min Tanke at faa lavet saadan en Historie — men Farmerne brød sig ikke om at gaa med. Nej, vi opdrætter ikke flere Svin, end at vi kan spise dem selv og sælge en Gris i Ny og Næ..... pyha yes.”

Espersen har efterhaanden vippet sig søvrig i sin Stol, og det er med lukkede Øjne og dyb Vejtrækning, at han nu siger, at han kan tydelig se paa mig, at jeg vil snakke om Høns, mennæ det maa jeg hellere høre Stance om, hun staar for Hønseriet..... pyha ye-es..... aarr.

— — —

Hvis der paa Farmene i De forenede Stater fandtes mange unge Piger af Constances Kvalitet, saa vilde de amerikanske Landbrug være vel stillede. Jeg erindrer hende saa tydeligt fra for syv Aar siden, fordi hun allerede da, ti Somre gammel, var saadan en flink og sød Malkepige — og hun faar jo stadig det Skudsmaal af sin Fader, at hun er den flittigste af dem alle i Stalden, og at hun saamænd godt kunde rende*) en Farm.

Dette Skudsmaal giver Espersen med Stolthed, men hans Kone deler ikke Begejstringen.

“Det er ikke noget for en ung Pige at være saa meget hos Køerne,” kan hun sige, naar Ægtefællerne kommer op i en af deres smaa, venskabelige Meningsudvekslinger.

“Køerne,” riposterer Espersen, “det er dem, vi skal leve af, er Du med paa den!”

Men han indrømmer jo stiltiende, at Hustruen har Ret. Og ingen er mere stolt end han over, at Constance sidste Vinter tog “Graden” paa Handelsskolen, i

*) run, drive.

Stenografi. Til Vinter skal hun fortsætte sin Uddannelse — og saa maaske Farvel, Stance! Se blot til Kaja og Lise, de er væk, monstro de ikke fik nok af Stalden?

“Kunde Du tænke dig at sidde paa en Kontorstol i Byen, Constance?”

Pigebarnet sidder i Græsset med “No Name”s Hoved i sit Skød.

“Yes, hvis jeg maatte være hjemme om Søndagen,” smiler hun. “Det kunde være morsomt at tjene nogle Penge, men paa Kontor for altid, no thanks!”

“Vil Du giftes med en Farmer?”

“Ja, hvis han vil giftes med mig!”

Constance har “planet” en Rejse til Danmark — hun *har* begyndt at spare sammen, betror hun mig. Begyndelsen lyder lovende — hun fik 5 Dollars af sin Moder for Graden. Og nu regner hun jo ud, hvad Æg og Kyllinger kan indbringe. Hun passer Rugemaskiner og Høsegaarde og faar Indtægten deraf — det er hendes Løn paa Farmen.

For et Dusin Æg faar hun 40 Cents i en Store nede i Byen — det vil sige 12½ Øre Stykket. Ægpriser varierer jo stærkt. De har om Vinteren været oppe i 80 Cents og om Forsommeren nede i 20-25 Cents. Kyllinger sælger hun levende, daggamle for 1½ Dollar Dusinet — omtrent 50 Øre Stykket — og større Kyllinger efter Øjemaal. Hun røgter sit Fjerkræ meget samvittighedsfuldt — og gid Rugemaskinerne maa give en stor Høst, saa den flittige Pige snart kan se Drømmen opfyldt om et Gensyn med det Land, hun kun har en dunkel Erindring om.....

“Hvad det var, jeg vilde ha’ sagt,” siger Espersen gabende og strækker sig i sin Stol — det er Søndag Eftermiddag, saa han har Tid til at dase — “jo, det

var det, at hvis En havde Penge nok, saa vilde Farming være det bedste af alt her paa Jorden. Men de Pokkers Terminer er ikke altid nemme at komme over. Alligevel har jeg aldrig brudt mig om at være andet end Farmer, efter at jeg kom til Amerika. En Farmer er sin egen Herre, altsaa bortset fra, naar han staar i Banken og skal tale om en Veksel — og her paa min egen Gaard kan jeg rigtig gaa og faa Kongefornemmelser! Det er rart at vide, at man kan hælde Folk ud, hvis man ikke sætter Pris paa deres Nærværelse.

Jeg maa tilstaa, at alle disse “inspectors”, som Stat og Kommune sender Farmerne paa Halsen, de *morede* mig ikke — til at begynde med! Her kommer for Eksempel en ung Fyr kørende i sit Automobil og spørger efter Ejeren. Det er mig, sagde jeg, hvad vil Du? Og det sagde jeg kort for Hovedet, for han saa’ ikke saa lidt vigtig ud.

Well, han var autoriseret Udsending fra et eller andet sanitært Regeringskontor, og i denne Egenskab skulde han inspicere Mælkerilokalerne.

Skal Du det, min lille Ven, sagde jeg, maa jeg da se Dine Papirer?

Dem halede han frem af en fin Mappe — de lod til at være all right.

Saa fik Mr. Inspektøren Lokalerne at se. Han kikkede rundt i Krogene og sagde i en hoverende Tone:

Den Maskine kan Du ikke have staaende dér! Der kan komme Snavs fra den hen til Mælken!

Yes, svarede jeg, det kan Du lige stole paa, jeg kan, og paa den Plads har den forresten staaet i flere Aar uden at genere. Den bliver staaende!

Nu begyndte det unge Menneske at skræppe op om, at *han* skulde vise mig noget andet — hvis den

Motor ikke var flyttet, naar han kom igen, saa vilde jeg blive idømt Bøde.

Jeg fik undersøgt Sagen og kom derved paa det rene med, at der, strengt taget, manglede en lille Sikkerhedsforanstaltning. Den fik jeg bragt i Orden, til min Ven kom igen et Par Uger efter.

Aa, jeg ser, udbrød han, at Du har faaet sat en Kasse uden om Maskinen!

Yes, sagde jeg, Du ser vel ogsaa, at Maskinen er blevet staaende?

Han nikkede slukøret og kørte sin Vej.

Den Slags Inspektioner er maaske nødvendige, men man irriteres over, at Inspektørerne som Regel er unge Højskoleelever, der skal tjene et Par Hundrede Dollars i Ferien. Familien har gode Forbindelser og faar dem puttet ind til saadan en Stilling. Alt, hvad Knægtene har at gøre, er at lære nogle Lovparagraffer — og saa, vær's god, ud at belære Farmerne!

En anden Inspektør af samme Type vilde fortælle mig, at Spandene med Vand og Klude til Afvaskning af Køernes Yver ikke stod paa den foreskrevne Plads.

Tag og vis mig, hvordan jeg skal vaske Yveret! bad jeg ham.

Da han nu gloede forbavset paa mig, fortsatte jeg:

Er saadan en ung Mand fra Byen overhovedet i Stand til at kende Forskel paa en Ko og en Tyr?

Well, man lærer jo at tage Tingene fra den gemytlige Side. Men et Spøg, et andet Alvor — jeg talte før om at "hælde Folk ud" — det er jeg nu ikke lige god til i alle Tilfælde. Husker Du Farmer Peddersen, som vi kaldte ham?

Jeg huskede godt denne Mand — han spillede saa muntert paa sin "Harmonikasse", og jeg savnede ham blandt Gæsterne ved 4. Juli Festen. Havde ogsaa

tænkt paa at spørge, hvad der var blevet af ham. For den Farm, han dengang sad paa, den ejedes nu af Niels.

Ak ja, det var i Grunden en trist Historie med Peddersen, men han kunde takke sig selv for, at det var gaaet ham skidt, eftersom han altid havde været en luddoven Rad. Det var ikke saa underligt, at Konen, som var en rask Kone og meget yngre end Peddersen, spillede Halløj med ham og foretrak Karlen. Tilsidst rendte hun da ogsaa fra den Gamle.

Det Resultat, det var noget, alle Mennesker havde forudset, kun ikke Manden selv, og han sad nu alene tilbage og kunde hverken klare det ene eller det andet — tilsidst maatte han da gaa fra Farmen.

Hvorhen, well, han besøgte først et Par voksne Sønner efter Tur, men Varigheden af disse Besøg blev ikke lang — han *gad* nemlig bogstavelig talt ikke røre en Finger, undtagen ved Maaltiderne og naar han tændte sin Pibe, og det endskønt han var en kraftig Mand. Og Folk herovre kan nu svært godt lide, at et Menneske gør Nytte for Føden.....

“En Søndag,” fortæller Espersen, “kom Peddersen og slog sig ned paa Porchen med sin Pibe. Han spiste til Middag med os og til Aften, men sagde, som han plejede van, ikke ret meget — og efterhaanden blev det Sengetid. Peddersen sad i en Vippestol og stoppede sin Pibe, og jeg var skam ikke mere gæstfri, end at jeg sagde: Naa ja, Peddersen, nu er det vel paa Tiden at liste af — og saa listede jeg selv op og i Seng.

Den næste Morgen hørte jeg Peddersens Snorken inde fra et af Kamrene — jeg *kendte* Tonerne, for vi har haft ham til Nattegæst før! Forstaar Du, Lise oppe i Skoven hun er saa godhjertet, og hun kunde

ikke taale at se det gamle Menneske sidde dér og sove i Stolen. Han er nu for den Sags Skyld ikke *saa* gammel, som han gerne vil give det Udseende af — er Peddersen 60, saa er han heller ikke mere..... Lise blev altsaa blød om Hjertet, og da han ikke gjorde Mine til at gaa, saa redte hun en Seng op til ham.

Peddersen dvælede ved os hele den følgende Dag, og jeg skal garantere for, at han "føjte" godt. Han blev siddende ved Bordet, efter at vi andre gik til Arbejdet, og naar min Kone spurgte, om hun ikke lige skuld' hent' hans Piw, sagde han thank you! For at faa lidt Bevægelse mellem Maaltiderne, stavrede han ud i Stalden og inspicerede.....

Om Aftenen kravlede han i Kareten før nogle af os andre. Han vilde være paa den sikre Side!

Min Kone var ikke glad for Indkvarteringen, ikke for den Smule Mads Skyld, hun lavede saamænd gerne Mad til en hel Eskadron — mennæ, Peddersen var nemlig saa doven, at han ikke gad ha' den Ulejlighed at vaske sig. Han tog ikke mere Vask end Faarene, naar det regner. Kan Du ikke snart lade ham vide, at nu maa han se sig om efter en anden Plads, sagde min Kone.

Ved Gud, jeg kunde ikke. Jeg har kendt Peddersen i alle disse Aar, og der er ikke andet forkert ved ham, end at han er saa umanerlig doven.

Jo, nu skulde det være! tænkte jeg hver Dag, men som sagt, jeg kunde ikke faa Ordene over sine Læber.

Ikke før der var gaaet tre Uger, da bemærkede nemlig Konen, at hvis jeg var bange for at sige det til Peddersen, saa maatte hun bekvemme sig til det, mennæ.....

Mere sagde min Kone ikke. Men jeg kunde tydeligt se, at hun fik Medhold af Jørgen.

Never mind, jeg gik det meste af Dagen og bryggede paa en fin Tale, men da det kom til Stykket, blev jeg arrig paa mig selv, fordi jeg ikke kunde sige en Snyltegæst Besked, og derfor sagde jeg i en barsk Tone: *Nu kan vi ikke have Dig længere, Peddersen!* I samme Øjeblik ønskede jeg, at jeg kunde æde mine egne Ord.

Peddersen sad med fyldt Mave og røg sin Pibe. Han røbede ingen Bevægelse. Han saa' kun op paa mig, undersøgende, om jeg vilde sige mere, men da jeg tav, sagde han lavmælt og fattet: All right, saa rejser jeg. Han blev alligevel siddende paa samme Plet den ene Time efter den anden.

Henad Aften gik han sin Vej uden at sige noget

.....

Kan Du se de Æbletræer dér nede i Haven, helt dér henne, hvor Kartoffelmarkerne begynder. Den Vej gik Peddersen. Han vidste, at der paa det Sted var en Aabning i Hegnet, hvor han kunde slippe igennem og ud paa Vejen. Jeg vil aldrig glemme, at jeg stod her paa Porchen og saa' efter ham. Han gik saa langsomt, saa langsomt, og da han kom til Æbletræerne, forekom det mig, at han tøvede endnu mere....."

"Du var helt bange for, at han skulde klynge sig op?"

"Ja, min Salighed var jeg saa! Jeg var paa Nippet til at rende efter ham. Men et Øjeblik efter var han borte.

Jeg var ikke glad, før jeg nogle Dage efter hørte, at han var kommet hen et andet Sted."

"Hos en af Sønnerne?"

"Nej, hos nogle Bekendte. Nej, Sønnerne, som har Forpligtelse til at sørge for deres Fader, naar han ikke kan tjene til Føden, de vil ikke have ham. Tænk,

at den Mand har været her i Amerika i tredive Aar uden at lære, at den, der ikke vil arbejde, bør ejheller have Føden.

Vi oplevede et Tilfælde af lignende Art for et Par Aar siden, men det fik et mere gemytligt Udfald. Det var en Landsmand, der kom og fortalte, at han var Maler af Profession, han rejste fra Sted til Sted og søgte Arbejde, og det lyder jo meget storartet. Jeg syntes nu ikke, vi havde Brug for ham, men vi bød ham et Maaltid Mad, og derved fik Maleren jo Lejlighed til at se sig om i Stuerne.

De trængte skam i høj Grad til at blive tapetserede! betroede han min Kone.

Well, det sete afhænger som bekendt af Øjnene, der ser. Vi syntes nu, at Stuerne var pæne nok til os, men han blev ved med, at i det mindste Dagligstuen vilde vinde voldsomt ved nyt Tapet.

Hvad vilde *det* koste? spurgte jeg.

Koste, sagde Maleren og saa' forbavset ud, ingen Ting selvfølgelig, saadan, næsten slet ingen Ting, ja *Tapetet* selvfølgelig — nu havde han jo faaet saadan en dejlig Kødsuppe, og den ene Tjeneste er jo den anden værd — og saa videre, forstaar Du, han var godt skaaret for Tungebaandet.

Jeg lod ham tapetsere. Det varede noget, inden han kom i Gang — Manden skulde først købe Materiale og Værktøj, han medførte nemlig ikke for 5 Cents til Faget henhørende. Vi blev enige om et pænt Tapet, og han begyndte sine Forberedelser. Flytte Møbler ud og dække dem til med Papir — hver eneste Avis, som han fik i Haanden til dette Brug, studerede han meget nøje. Han var i det Hele taget en meget grundig Herre.

Han havde faaet Kammer anvist, og vil Du tro, at

vi var skikkelige nok til at lade ham blive her i fire Uger! Men da Maleren lod til at føle sig mere og mere hjemme, blev jeg ked af hans Selskab, og vi syntes nu ogsaa, at det var Misbrug af Gæstfriheden, at han blev siddende oppe, efter at vi andre var gaaet i Seng.

En Aften, da han og jeg var de sidste paa Skan^{لصومعة}sen, gik han hen og tog Brænde for at lægge det paa Pejsten. Han stod med en Bøgeknode i den ene Haand og en af mine Bøger i den anden.

Lad være med det, sagde jeg, nu er det Sengetid.

Det blev Herren smækfornærmet over, og om Morgen^{مورن}en var han væk.

Han sendte mig en Regning paa 30 Dollars for Tapetsering og Indkøb af Materiale.

Hvad jeg gjorde? Jeg sendte ham et Modkrav paa 40 Dollars for Kost og Logi, og da han ikke svarede herpaa, men var fræk nok til at kræve mig gennem en Sagfører, overgav jeg Sagen til *min* Sagfører, som er almindelig bekendt for at have en fin Næse, naar det drejer sig om at opsnuse noget ufordelagtigt om et Menneske.

Da Sagen kom for Retten, bad Sagføreren om Tilladelse til at rette nogle Spørgsmaal til Maleren.

Sig mig engang, Sir, sagde han, var det ikke Dig, der var indblandet i en stor Smugleriaffære ifjor i Utica?

Maleren gloede ondt paa Sagføreren og rystede paa Hovedet: No, det kendte han ikke noget til.

Det var mærkeligt, fortsatte Sagføreren og bladede i sine Papirer..... det var da mærkeligt, at Du saa alligevel fik et halvt Aars Fængsel! Det er ikke længere siden, at Du slap ud, end..... lad mig se.....

Naa ja, det var rigtigt nok, indrømmede Maleren,

men han kunde ikke indse, hvad den Historie kom den foreliggende Sag ved.

Og var det ikke ogsaa Dig, fortsatte Sagføreren, som stadig bladede i nogle Papirer, lad mig se..... det er en Sag fra Rochester, den var ikke pæn.....

Længere kom Sagføreren ikke, før Maleren meddelte Retten, at han droppede Sagen! Vi har ikke set ham siden her paa Egnen.

Well — nu er det nok blevet Malketid, jeg hører, “No Name” er i Marken.”

“Kunde I ikke finde et mere passende Navn til den flinke Hund?”

“Nej, det var netop det, vi ikke kunde,” siger Espersen lunt smilende.

ET KIK I DET GAMLE FAMILIEALBUM.

FRU ESPERSEN bliver syngende fynsk i Mælet, da hun og jeg sidder og blader i det gamle Familiealbum — det er købt i Odense og forsynet med rødt Plydses Omslag, meget fornemt med snirklede Metalforsiringer.

“Næ se bare,” siger hun, “det Billede er virkelig snart helt u’visket — kan Du kende mig med den store Hat paa Hovedet? Det blev ta’et, lige før jeg rejste fra Danmark. Min Moder sagde, at nu skulde vi gaa og blive fotograferede paa et Gruppebillede, for det var it’ sikkert, vi blev samlede igen. Det blev vi heller it’!

Min Moder sagde ogsaa: Nu maa Du da gaa og hilse paa Din Søster i Amerika! Hun vidste ikke, at der var saa langt herfra og til Nebraska. Næ, vi har ikke set hinanden, men vi skriver da til hinanden, min Søster og jeg.”

“Dér sidder jo Skuespillerinde Anna Larssen — har hun haft nogen Betydning for Familien?”

“Ikke Spor, no, hun sitter der bare for Pynt. Men se, *dér* har vi et Billede, kik rigtigt paa ham, det er den gamle Smed i Taastrup udenfor Odense, min Bedstefar! Egentlig var han kun Stedfar til min Mor. Jeg blev rigtig hans Kælebarn, og det sørgede vel nok

Bedstemor for, hun var svagelig og vilde derfor have, at han skulde komme til at holde af En, naar hun var død.”

Espersen kommer ud paa Porchen og bliver ligesom Hustruen rørt ved Synet af det gamle Billede — det er ikke saa ofte, man giver sig Tid til at se Albumet igennem. Den gamle Smed kommer rigtig op i Lyset, Solen skinner i hans hvide Hageskæg, han er i fuld Søndagspuds, klædt i langskødet Frakke og Hue med Skygge.

“Yes,” siger Espersen, “naar man havde snakket med Bedstefar i en halv Time, saa følte man sig som et bedre Menneske. Der var dejligt at komme, og jeg kom der tilmed i vores Forlovelsestid. Smedjen var kun et lille firkantet Hus, men hvor var den Gamle glad og tilfreds ved Tilværelsen, han var da ogsaa Smed paa det samme Sted i tredsindstyve Aar. Der hørte 5 Tønder Land til Huset, og Bedste holdt 2 Køer og 2 Grise — han passede baade Landeriet og Smedjen, kun hjulpet af en Dreng. Han var af den Slags flittige Mennesker, der faar Tid til at holde Fyraften, og han fik Tid til at læse *to* Aviser, “Fyns Tidende” saavel som “Stiften”, ja, han fulgte godt med.

Hans anden Kone var tyve Aar yngre end Manden, og se, hun vilde nu gerne have ham til at oprette Testamente — for at være sikker paa, at Pengene ikke gik andre Steder hen. Saadan en sparsommelig Mand havde jo samlet sig en Del. Mennæ, det vilde han ikke. Han var bange for, at hans Paarørende skulde forandre Opførsel overfor ham.

Saa hændte det en Dag, at han fik Øje paa en Artikel, som Du havde skrevet i et Blad, om Danskerne her i Mohawk Dalen. Du nævnede ogsaa os og fortalte, at vi havde det godt, og den Artikel blev den

Gamle saa glad for at læse, at han nogle Dage efter skrev sit Testamente, hvori han indsatte min Kone til Arving af 4000 Kroner. Hun var den af Børnebørnene, som fik mest, fordi hun havde været saa meget for ham. Ja, han var en *Gentleman*, siger Espersen med Varme.

Hvad er det, Du siger — om ikke der burde tilfalde Dig nogle Procenter — ha ha ha!! No, Du kommer en Postdag for sent, de Penge er brugt for længe siden!

Kan Du huske, Mutter, at den Gamle, som ellers saa' forstaaende paa alle Fremskridt, han kunde skam ikke forsones sig med Automobilerne! Han skulde aldrig op at køre i saadan et Apparat, sagde han. Han saa' i Tanken Hestene blive overflødige, og naar der ingen Heste var mere, saa blev der jo heller ingen Brug for Sko — dem havde mange Smede tjent en god Dagløn paa at lave — han syntes ligefrem, det var *Synd* imod det gamle Haandværk.

Ved vores første Barsedaaen var han Fadder. Der var bestilt to Taksier, og jeg sagde: Kom saa, Bedstefar, Vognen holder for Døren! Men da han kom ud og opdagede de to Apparater, udbrød han: Nej, kør I, jeg følger efter — jeg véd nok, hvor Skt. Knuds Kirke ligger!

Well, vi fik ham jo omsider overtalt, og da han først sad i en af Vognene, syntes han alligevel, at det var bedre end at gaa.....”

Vi kommer nu til et bleget Billede, der forestiller Fru Espersen og Børnene ombord paa Skibet, der førte dem til Amerika, og hun beretter, fuld af godt Humør, om deres første Tid herovre:

“Du maa ikke tro, at Naboerne lavede Velkomstfester — no, Sir! Mrs. Bennett sad i sin Vippestol paa Porchen og saa' ikke til den Side, hvor jeg eller Bør-

nene gik. Der var formo'entlig Nogen, som havde fortalt, at vi var ikke najs Pibel, ikke pæne Folk.

Børnene de hilste jo paa Voksne, som de var vant til hjemme i Danmark, Pigebørnene nejede pænt. Og Amerikanerne grinte ad dem, det var et "System", de ikke kendte!

Men efterhaanden som de mærkede, at vi var flittige og levede pænt af vores Arbejde, og at vi ogsaa kunde begynde at spikke lidt til dem, saa tæde de jo op, og nu hører Familien Bennett til vore gode Venner.

Da Mrs. Bennett besøgte os første Gang sammen med sin Datter, var min Mand ude at arbejde i Filen.*) Jeg havde netop plukket nogle friske Straabær,**) dem bød jeg Gæsterne. Jeg lavede ogsaa Kaffe, of course jeg lavede Kaffe, hvid Dug paa Bordet og hjemmebagte Kager, ligesom hjemme i Danmark. Det Traktement gjorde Damerne store Øjne over, og senere fortalte de til Folk, her omkring: Tænk, vi fik Kaffe, da vi besøgte Espersens! Kaffe? lo de andre, det er da noget, man drikker hjemme hos sig selv!

Naa, hvert Land har jo sine Manerer, men jeg kan ty'elig huske, at jeg blev saa fla', ved det, at de ikke sagde Tak for Kaffe. Men jeg fik jo snart min Figur igen, da jeg mærkede, at Amerikanerne overhovedet ikke siger Tak for Ma'! Det er, fordi der er nok af den.

Paa *det* Punkt bliver dog hverken min Mand eller jeg Amerikaner. Vi synes stadig, at En bliver saa løjerlig flov, naar man har haft Fremmede en Søn-

*) Field, Mørk.

***) Strawberry, Jordbær,

dag, og der saa begynder at blive tomt i Stuerne og paa Porchen — Gæsterne er taget bort. Man spørger efter den eller den og hører, at han kørte for en halv Time siden. Sommetider siger de, naar de gaar, at de har haft a good time, men som Regel glemmer de at sige noget. Eller rettere sagt, det ligger dem ikke i Blodet, saa der er altsaa ikke noget forkert til det!”

“Opdrager Skolen ikke Børnene til at være høflige og taknemmelige?”

“No,” indskyder Espersen, “læs Du i Svend og Jenses Skolebøger, saa vil Du se, at de først og fremmet lærer om Rockefeller og Henry Ford, de lærer om, hvordan man laver Penge, og at se op til Nationens store Finansyrster. Og det er naturligvis meget interessant, det kan fremme Ærgerrigheden. Men Sentimentalitet, nej, det bliver der ikke Tid til, og Religion heller ikke, det har vi Søndagsskolerne til.”

Fru Espersen har lukket Familiealbumet og tager fat paa et Syarbejde. Hun er ifærd med at bøde et Stykke “Undervær”,*) som hun kalder det. En Mandsok ser jeg aldrig blive stoppet her i Huset, og det af den simple, amerikanske Grund, at det kan ikke betale sig. Naar man kan købe 5 Par Sokker for en Dollar, saa bliver der ikke meget Arbejde til Stoppenaalen. Man *dropper* de gamle!

Denne nøgterne Farmerhustru tilstaar af et ærligt Hjerte, at hun deler ikke sin Mands lønlige Længsel efter Danmark. Hun har Søskende hjemme og vilde gerne rejse hjem “for en Ferie” engang, men ikke for altfor lang Tid. Hendes Søster i Nebraska, siger hun, er “indrettet” paa samme Maade! Da denne Søster efter et Par Aars Ophold i Amerika vendte tilbage til

*) Underwear, Undertøj.

Danmark, sagde Familien, at nu blev hun da hjemme og forlovede sig — men hun vilde ikke binde sig. Hun følte med sig selv, at hun vilde længes tilbage til Amerika, hvor hun da ogsaa nu forlængst er bosiddende og gift med en Amerikaner, en kørende Jernbane-postmand.

Espersen har betroet mig, at han kan pines af Ensomhedsfølelse og af en sugende Længsel, uden at han kan forklare sig selv *efter hvad?* Fru Espersen har derimod aldrig følt Ensomheden. Der har neppe været to Dage, hvor hendes Mand har været fraværende fra Hjemmet. Det ligger heller ikke for hende at sidde med Hænderne i Skødet og filosofere. Hun er af de lykkelige Mennesker, der ser lyst paa Tilværelsen, og hun kan synge sig glad uden at savne Kirken.

Well, Søsterens Breve, siger hun, at modtage dem, det er lige saa godt som at gaa i Kirke! De to Søstre i Amerika skriver da hvert Aar til hinanden og fortæller, hvad der hænder dem og Familien, hver paa sit Sted.

Jeg sidder med et af disse Breve foran mig, skrevet af Søsteren i December 1928 — dette Brev, skrevet af en travl Haand, giver et meget tiltalende Billede af Søstertanker ved et Skrivebord Tusinde Mil fra Slægtningene i Mohawk Dalen.

Saadan lyder Brevet:

Kære Søster og Svoger med Familie!

Mange Tak for Indbydelse til Eders Sølvbryllup, men I maa have os undskyldt denne Gang, men maaske ther kommer bedre Tider, saa vi kan komme og besøge Eder, vi har haft saa meget Sne i de sidste Dage, saa Vejen er næsten ufremkommelig, jeg var inde i Byen i gaar, men maatte gaa næsten

2 Mil til Streetcaren,*) for de er ved at fixe vor Bil, jeg vilde gerne have sendt Eder en pæn Gave til Eders 25aarige Bryllupsdag, men der var saa overfyldt med Folk i Butikkerne, saa vi kunde ikke blive ventet paa, jeg fik en lille Gave, men det er saa lidt, men maaske noget mere en anden Gang, jeg vilde gerne have kommet og besøge Eder, men det er umuligt, de gaar alle i Skole hver Dag, og Louis er kun hjemme 5 Dage ad Gangen, nu til Jul skal han arbejde næsten hele Tiden, han føler ikke ret godt i denne Tid, der er saa mange, der har Feber og Forcøelse, det er vel alt ovre, naar I faar dette Brev, jeg skulde have skrevet før, om to Aar den 2. Maj kan I komme til os, I kan køre i Eders Bil, John kan nok passe det, imedens I rejser, om vi lever til den Tid, vi er jo paa Rejse hver Dag, vi véd jo ikke, hvornaar den sidste Stund kommer, men naar blot vi er parate, naar Herren kalder os hjem til sin lyse Himmelsal, alt hernede forgaar, men hver den, som gør Guds Vilje, bliver til evig Tid, kære Søster, Tiden rinder saa hastig hen, 25 Aar er gaaet med Medgang og Modgang, Solskin og Mørke, jeg synes saa tidt, blot jeg kunde leve bedre og være et Lys og en Velsignelse for dem, som vi vandrer iblandt, Guds Fred og Velsignelse ønsker jeg Eder i rigt Maal, at I maa blive raske og leve lykkelige endnu i mange Aar, hvor gerne vilde jeg ikke komme og se Eder, blot det ikke var saa langt, har Du nylig hørt fra Danmark, jeg skrev hjem for nylig, har I meget Sne, vi har haft Sne to Gange i November Maaned, saa det er haardt for Børnene at gaa i Skole hver Dag i al den Søle, hvor mange har I, der gaar i Skole, nu Tom gaar ogsaa til Universityet, saa alle gaar til Skole nu, jeg har saa mange Luns to lave hver Morgen. I slagter vel en Gris, vi faar gerne en, men jeg tror ikke, vi vil have nogen iaar, vi spiser for meget mat saa, jeg har Gigt, saa det er ikke godt at spise Kød, jeg maa til at slutte nu, det er supper time, Solen synker i Vest, Klokkeren er blot 5, Dagene er korte nu, skriv nu og fortæl mig om Sølvbrylluppet, jeg vilde gerne se Dig som Silverbride, jeg haaber vi faar Eders Billede mange kærlige Hilsener fra os alle til Eder alle Eders Søster Olga —

*) Sporvognen,

“Hvordan forløb Sølvbrylluppet?”

“Fajn!” siger Fru Espersen. “Vi tog hen til Utica, hvor Lise og Kaja dengang tjente paa det samme Hotel, den ene som Head Waitress, altsaa første Opvarterske, mens den anden havde det job at sætte Isvand paa Bordene. Der spiste vi fint til Middag, og derefter var det vores Mening, at vi vilde spille Flottenheimere, køre en Tur og overnatte paa Hotellet, men Pigebørnene sagde, at vi maatte meget hellere følges ad hjem til Farmen, det *kunde* da være, der var kommet nogen, som vilde hilse paa os.”

“Var de andre Børn ikke med i Utica?”

“Uhu, noh, kun de største. Well, vi kom jo tilbage til “Sunny Hill” om Aftenen, og hvad ser vi, *Stuerne fulde af gode danske Venner!* De havde selv medbragt Madvarer og Drikkevarer, og de krædede rigtig op for os. Espersen og jeg maatte ikke røre os til noget. De havde saagar samlet Penge sammen og købt en Sølvbryllupsgave, var det ikke najst gjort? Yes, det er den, som staar inde i Dagligstuen, Etuiet med Knive og Gafler og Skeer. Vi blev saa glade, for det tyder da paa, at de godt kan li’ os, og vi havde jo slet ingen Ting ventet.

Naa, nu begynder Ildfluerne at illuminere Haven, saa bliver det varmt Vejr igen imorgen, uhu!” slutter Farmerhustruen, og dette lille Udbrud, som kun mangelfuldt kan staves, men lyder som en velvillig Bugtalelyd midt mellem u og aa, det betyder her *yes!* Lyden kan *ogsaa* betyde det modsatte, men i saa Fald bliver den stødt haardt frem og ledsages da gerne af en Hovedrysten. Disse sære Hu-hu-Lyde udgør en væsentlig Bestanddel af det amerikanske Omgangssprog. Har den Talende musikalsk Talent, kan det lyde som Fuglekvidder, men hvor mange har det?

AMERIKANSK FORLOVELSE.

E^N Søndag var Kaja kommet susende hjem fra Utica og havde bragt med sig et frisk Pust af *Byen* — hele Huset stod paa den anden Ende, naar Kaja kom hjem.

Og nu var hun Magneten ved Kaffebordet. Hun fortalte med stor Tungeraphed — og stort Skuespilertalent! — om en *Scene*, hun havde haft med den Frue, i hvis Hus hun var hjælpende Aand. Damen havde opført sig noget saa hysterisk, fordi Kaja, efter hendes middelalderlige Opfattelse, kørte for meget i Automobil med Kæresten. Hvad kom deres Køreture dog hende ved? Naar man ellers passede, hvad man skulde! Nej, hun var *misundelig*, var hun! Og saa videre! Det var ikke til at misforstaa, at de to Parter havde trakteret hinanden med en Bunke Ubehageligheder, det var altsaa “revet ud” imellem dem — men Kaja var da *heldigvis* kommet det gamle Rivejern i Forkøbet og havde meldt Afgang med det samme! Ud af Penalhuset *omgaaende*, you see!

En lang Armbevægelse illustrerede, at Kaja var forsvundet fra Skuepladsen som et Stjernes kud.

Pigebarnet talte et blomstrende Amerikansk, og alle ved Bordet paahørte smilende, og, for de yngre Søkendes Vedkommende, beundrende hendes Beret-

ning. Selv Forældrene lo, da hun sagde, at hun ordentlig havde maalt det gamle Fugleskræmsel Skæppen fuld, det manglede bare, at man skulde finde sig i saadan en evil minded*) Persons Giftigheder.

Som sagt, Opsigelse og ud af Lemmen! Hun var straks taget hen til en Veninde, hos hvem hun kunde blive boende, til hun fik et andet job. Der var Pladser nok at faa. Men vil man tænke sig, at Fruen havde generet hende ved at aflaae Døren til hendes Værelse, saa hun ikke kunde faa alt sit Tøj med sig! Men den Historie tog Forloveden sig af — han havde allerede været hos en Sagfører.

Den omtalte, og medbragte, Veninde sad lige over for Kaja og bekræftede Beretningen ved at gentage enkelte Sætninger som et Ekko. Hun var ikke nogen kedelig Fremtoning, alene Haaret tiltrak sig Opmærksomheden, det havde Farve som grøn Ost og var maskinklippet langt op i Nakken. Var Veninden mon genert af sig — hun sad hele Tiden og trak ned i Kjolen for at dække Knæene, men eftersom den kun naaede til midt paa Laarene, kronedes Bestræbelserne ikke med Sukces! Det mest bemærkelsesværdige ved Damen var dog hendes Stemme, der lød, som naar Luften gaar ud af en Skrigeballon. Hver Gang hun glædede Selskabet med at opløfte sin Røst, løftede hun samtidig Skuldrene op i Højde med Ørene og "skød" paa Jørgen med sværmeriske Øjekast, yes, hun var absolut en Seværdighed, vilde gøre Lykke paa en Tribune i et billigt Forlystelses-Etablissement, *sjaarr* hun vilde, uhu!

Kaja selv var en frisk og sød ung Pige, hun var jo nok amerikaniseret i sit Væsen, men den fynske

*) Ondskabsfuld,

Pige skinnede igennem Amerikanerinden, og hun var den af Søstrene, som lignede Ungdomsbilledet af Moderen mest. Hendes krusede Haartop havde Guldets Glans, og Øjnene var farlige at kikke ind i. Og Skikkelsen, ja, den svarede netop til, hvad den stolte Fader havde sagt: Hos Kaja er Højde og Sværelse tilpas! Well, hun var, som Slikmunde ynder at udtrykke det, lige til at bide i, og den lille Skælm gjorde Indtryk af at vide det selv.

Hendes Kæreste saa' vi ikke mere af end et Glimt, da han afleverede Kaja og Veninden ved Indkørselen til Farmen. Formodentlig vilde han dukke frem igen paa Bakkens Top, naar han skulde afhente de unge Damer. Amerikanske Svigersønner in spe overhænger ikke den Tilbedtes Familie. Et forlovet Par lever og aander i *hans* Auto, de tilbringer deres bedste Tid susende paa Landevejene, han med den ene Haand paa Rattet og en Arm om Kærestens Liv. Amerika er træffende kaldt "de enarmede Chaufførers Land!"

Forældrene synes, det er forkert af Kaja, at hun lægger saa stærkt Beslag paa Kærestens Villighed til at køre, men det ser de rigtig gammeldags paa, siger hun, for hendes Kørelyst falder jo kun sammen med hans egen Lyst, og desuden forsømmer han aldrig sit Arbejde derved.

— — —

Kaffebordet er hævet. Kaja har moret og underholdt Familien, men naar man har moret sig overgivent, kommer de kedelige moralske Tømmermænd bagefter og banker paa. Da vi sidder fordelt i smaa fortrolige Grupper, føler Fru Espersen Trang til at sige Datteren, at hun *synes* jo nok, hun har været for kort for Hovedet! Du maa huske paa, lille Kaja, at Du bliver maaske selv Herskab engang, og hvad vilde

Du saa sige til at faa saadan en Omgang af Din maid servant, eh?

Den Tid, den Sorg! svarer Kaja, men hun fjerner Brodden af sine Ord ved at tage Moderen om Livet og danse rundt med hende, til Ma' hviner af Henrykelse.

Tumbede Tyes! siger Farmerkonen paa Fynsk og dejser forpustet ned i en Stol.....

Jeg havde ikke gættet fejl af Kajas Smag, som Moderen havde omtalt rosende ved at sige, at "Kaja vilde gerne eje alt det pæne, hun saa'." Da jeg forærede hende nogle Fotografier i stort Format af Filmsberømheder, takkede hun med en Omfavnelse. Nej, hvor kunde jeg dog gætte, at Warren Sweetstuff var *hendes* Ideal? Hun var hjælpeløst forelsket i hans Øjne, hans Pande, hans Haar — og se Munden, se Munden! Kaja vilde daane, hvis hun blev kysset af den Mund. Har Du hørt ham i Talefilm? Jeg hører hans Stemme om Natten i Drømme..... Tusinde Tak skal Du have, han skal fra iaften anbringes over min Seng, den yndige Mand.

— — —

Naar man taler saa flydende Amerikansk som Kaja, kan man ikke tale flydende Dansk, men hun havde dog ingenlunde glemt sit Modersmaal, og ligesom Constance vilde hun meget gerne en Tur til Danmark.

"Kan Du ikke skaffe mig et job paa Skibet?" spurgte hun.

"Som hvad?"

Som Kahytsjomfru eller Stewardess, det var lige meget, jeg maatte ikke tro andet, end at hun godt kunde bestille noget.

Espersen indskød, at han vilde tilbyde hende et

job med at malke Køerne, men Pigen betakkede sig. Hun kom der ikke!

“Hvad saa Kæresten,” spurgte jeg, “kan han undvære Dig saa længe?”

“Pyt med ham!” lo Kaja. “Man kan sagtens faa en Kæreste!”

“Men ikke saa sagtens en god Kæreste!”

Kaja smuttede uden om.

“Jeg kan vikle ham saadan,” sagde hun kaad og gjorde en Bevægelse om Lillefingeren.

Om Aftenen ytrede hun Lyst til at komme paa Skovbal. Hun havde taget sine Strømper af. Puh, hvor det var lummert.....

“Saadan kunde Du da ikke tænke Dig at gaa til Dans, Kaja,” sagde Moderen. “Her paa Farmen kan I gaa barbenede, saa meget I lyster, men ikke ude blandt Fremmede!”

Det kunde Pigen ikke faa ind i sit Hoved, at der var noget ondt i. Naar En havde pæne Ben, kunde det da ikke genere nogen!

Espersen fraraadede at gaa til Bal i Skoven. Der kom saa mange Italienerne. Han havde ikke glempt, at Jørgen for nogen Tid siden havde taget Constance med til saadan et Bal, uden at Forældrene anede det. Stance, som kunde blive saa *vild*, naar hun kom ud paa sin egen Boldgade.

Naa-h? — Fru Espersen trak paa det — Stance gaar vist ikke over Stregen!

Man kan aldrig være forsigtig nok, ivrede Espersen, faar de først Pigerne til at drikke af deres berusende Vin, de Italienerne, saa kan der ske alt muligt. Vilde *Du* maaske være glad for at se Stance gift med en Italiener og boende i et lille beskidt Hus paa den

anden Side af Floden, hvor pæne Folk ikke kommer?

Ungdommen fandt vist nu Diskussionen lidt for snusfornuftig — den forsvandt ud til Olgas Ice Cream, og vi tre “Gamle” sad tilbage i vore Vippestole. Naturligvis fortsatte vi Uddybningen af det interessante Spørgsmaal Ungdom før og nu.....

Men Espersen *er* jo en stor Gavstrik, han mener pludselig — mellem os sagt — at Pigerne er ens overalt og alle Dage! Kan Du huske, Mutter, siger han med et lystigt Blink i Øjet, dengang vi sammen med nogle andre unge Mennesker spadserede i Bedstefars Have, og vi talte om, at Haven var jo kun lille, saa sagde Du: Kan vi it faa Plads i Haven, saa kan vi da gaa over i Skoven!

Uhu, bekræftede Farmerkonen, det *grinede* de fjollede Mandfolk a', saa de var lige ved at flække. Hun tjatter efter Manden: Det er vist snarere Mændene, der altid er ens. Jeg mente jo bare, at *vi* kunde sagtens være glade, som havde Skoven lige i Nærheden.

Selvfølgelig! ler Espersen, for hvem Forlovelses-tiden stadig staar i gylden Glans.

Jeg leder Samtalen hen paa Kajas Forlovelse og spørger, om den snart skal efterfølges af Bryllup.

Det véd man aldrig, siger Forældrene resigneret, og nu er vi igen i det alvorlige Hjørne — *det* er noget, de Unge selv bestemmer. Naar Børnene ikke mere bor hos Forældrene, mener de ikke at skylde os noget større Hensyn. Og selv om de bor hjemme, saa kan man roligt sige, at fra 14 Aars Alderen betyder Hjemmet ikke meget for de amerikanske Børn; men om dette Faktum er til Skade for Ungdommen, det kan

der jo diskuteres op ad Vægge og ned ad Stolper om — *vi* synes det, men vi er jo kun enfoldige Bønder!

Kammerat-Ægteskab, siger Du — no, det Fænomnen kommer os ikke ind paa Livet, vi kan derfor ikke have nogen begrundet Mening om det. Men det ser jo unægtelig ud til, at Nutidens unge Piger mangler Blufærdighed, eller rettere sagt, at Blufærdigheden er en Følelse, der er dem fremmed, og i saa Fald er der jo ikke noget at bebrejde de Unge. Naar de kommer sammen, véd de ikke bedre end at sidde og kysse hinanden hele Aftenen. Der er en meget yndet Leg, som kaldes “Spin the bottle” — man sidder i en Rundkreds, og En i Kredsen drejer en liggende Flaske rundt paa Gulvet — den unge Pige, som Flaskehal-sen da kommer til at pege paa, hun skal kyskes af den unge Mand, som lod Flasken snurre rundt!

Om den Slags Komsammen ikke faar alvorlige Følger — no, sjældent, hvis Du tænker paa Børn, for Ungdommen er saa oplyst, at den forstaar at undgaa Følgerne. De Unge læser de rigtige Bøger, som er fulde af gode Raad. De gaar i vældige Oplag. Saadan nogle Bøger skulde Du lægge Dig efter at skrive, Du er for gammeldags, min Ven!

Nej, det man hjemme i Danmark kaldte “uægte Børn” — der forekom jo nogle Stykker af den Slags — det kender man ikke *saa* meget til i Amerika, for viser det sig, at der er Barn i Vente, saa gifter de to unge Mennesker sig. Storartet? Yes, men de fleste tænker vel paa, at Risikoen ved at gifte sig er ikke stor, det er uhyre nemt at opnaa hurtig Skilsmisse. Man kan jo ogsaa skaffe sig Afveksling ved at bytte, det er blevet en helt moderne Sport.....

Bytte Koner?

Uhu! Det er ikke saa længe siden, at fire Ægtepar,

som kendte hinanden godt, enedes om at bytte Mage for en Tid, og de følte sig tilfredse ved Byttet! De havde set en humoristisk Film, hvori den Slags forekom, og de fik da Lyst til at prøve selv. Du kan faa Historien at se paa Tryk i en Avis, det er ingen And, og den er heller ikke foregaaet i Storbyens Skyggeverden, men ude i et naturskønt Villakvarter, hvor Solen skinner.....

Om Aftenen holdt Kajas Kæreste derude med sin Vogn for at køre sin Hjerterdame tilbage til Utica, den lokkende By med den seks Mil lange, af elektriske Buelamper oplyste Hovedgade. For knap Hundrede Aar siden laa der paa dette Sted et berømt Fort, som Mohawk Indianerne, "Folket med Flintestenen", som de kaldtes, gik paa Krigssti imod — iaften straa-ler der paa Gadehjørnerne øjenforblændende Bio-graf-Reklamer.

Kom ind og se og hør Gloria Pipit, den verdensberømte Stjerne, i hendes hidtil største Glansrolle i Filmen "*Jeg elsker Dig*"! Fænomenal 100 Procents Talefilm med Musik, Dans og Sang. Kom og hør Gloria kysse.....

For at faa en Forsmag staar unge forventningsfulde Piger i Kø bag de fotografiske Nær-Optagelser af Stjernens berømte *lange* Kys.

Og naar de om lidt sidder derinde i Mørket og lytter og stirrer, bjergtages de af den søde Lyst til at være med i Legen: Spin the bottle, spin the bottle!

PAA RANDEN AF FALLIT.

HVER Sommer, naar Høhøsten er i fuldt Sving, kommer Espersen til at tænke paa de dramatiske Begivenheder, som indtraf under Høsten for nogle Aar siden.

Han havde dengang lige faaet den gamle, faldefærdige "Barn" erstattet med en ny Lade. Som et Bæst havde han slidt hint Aar! Frosten var knap gaaet af Jorden, før han begyndte at opgrave Sten, som skulde bruges til Fundament, og han kørte Sten hjem i en Maaned. Saa blev Laden opført, en dejlig Lade med tilbygget Silo, og Høhøsten kom, og Laden blev fyldt. Men endnu under Indkøringen gik Haandværkerne og lagde sidste Haand paa Arbejdet.

Det var i Begyndelsen af August Maaned, det *sidste* Læs Hø var netop kørt ind, og der herskede Glæde paa "Sunny Hill" — — da Lynet om Eftermiddagen slog ned og antændte Laden.

Lynafloderne skulde have været anbragt i næste Uge!

I Løbet af to Minutter stod Bygningen i lys Lue, et vældigt Baal, som hidkaldte Skuelystne og Redningsfolk i store Skarer. Men haabløst var det at tænke paa at redde "Barn"en, den var dødsdømt i det Øjeblik, Lynet ramte den. Beboelseshuset derimod blev

overpøset med Vand og modstod den faldende Ildregn.

Farmerens Hustru løb frem og tilbage og jamrede sig, saa det hørtes viden omkring.

Amerikanerne kom og kondolerede: I am *so* sorry, Mr. Espersen! Men det var ikke alle Ansigter, der udtrykte Deltagelse. Nogle morede sig over Forvirringen, og andre saa' ud til at tænke, at det skulde blive interessant at se, hvordan "den Fremmede" klarede den Historie!

Espersen blev oppe hele Natten. Han tilbragte denne mindeværdige Nat siddende i sin Car, med Øjnene ufravendt rettede mod det ulmende gnistrende Fabeldyr, hans Lade syntes forvandlet til. Naar det skred i det uhyggelige Dyrs Indvolde, steg der som en Em af Ildfluer mod Himlen, det var de sørgelige, surt stinkende Rester af de mange, under Sang og Latter hjemkørte Læs Hø! Det sved i Farmerens Øjne, men lukke dem kunde han ikke, han maatte jo følge "Ildfluernes" Dans og passe paa, at de ikke gjorde mere Fortræd.

Og imens arbejdede hans Hjerne — Espersen regnede og regnede.

Nybygningen var til Dato kun blevet assureret for 3200 Dollars, men den havde kostet 8000 Dollars at opføre, og det samme vilde en ny Barn koste. Det gav et Minus paa 4800. Og i Prioriteter indestod der 9000 Dollars, som Farmens tidligere Ejer, den gamle Dame nede i Byen, nu havde Ret til at kræve udbetalt. Han havde hidtil svaret sine Afdrag og Renter punktligt, men alligevel havde hun vist ham, den Fremmede, et køligt Ansigt. Mon hun nu vilde benytte sig af hans Ulykke?

Espersen regnede og spekulerede — og han kom

til det Resultat, at han maatte melde sig fallit imorgen!

Han tænkte: Vi kom herover uden noget, og vi vender tilbage til Danmark uden noget!

Men da Morgenen gryede, tog han alligevel en anden Beslutning. Han vilde ikke udsætte sig for at blive kaldt en daarlig Makker. Han maatte finde paa Udveje.

Espersens Beslutning, at trodse en ond Skæbne, fæstnedes yderligere, da han fik Meddelelse om, at Prioritetshaverinden i Sharp Curve meget rigtigt krævede sit Tilgodehavende.

Han tilbragte en meget spændende Dag med at konferere med Bankens Folk.

Bankdirektøren havde Sympati for den brandlidte Farmer, hvem han kendte som en dygtig Landmand og en god Familiefader. Otte sunde Børn, otte nye Amerikanere, det var et Faktum, han tog sin Hat af for. Jeg garanterer for, at den Mand render ikke fra os, sagde Bankdirektøren til Bestyrelsens Medlemmer. Og Forhandlingerne endte med, at Banken overtog en Prioritet i Farmen og ydede Espersen et 6 Procents Laan, hvorved han blev sat i Stand til at klare sine Forpligteleser og bygge en ny "Barn".

Og nu er Husmandssønnen fra Daugbjærg Doss langt om længe kommet oven paa igen. Der er vel stadig Afdrag at svare og Veksler at klare, men han sidder fast paa sit Eget.

Børnene sluttede jo Kreds om Forældrene dengang — i instinktmæssig Følelse af det gamle Ords Rigtighed: En Familie, som holder sammen i Ulykken, er uovervindelig! De forstod, at de maatte hjælpe med i Arbejdet alle, og at det gælder at kende sine Redskaber og Maskiner, saa man selv kan reparere

dem. Og Espersen lagde sit Hoved i Blød for at finde nye Veje til at tjene Penge. En Frugt af disse Spekulationer blev "Sunny Hill Stand", som Olga altsaa passer. Og som Espersen selv er saa optaget af, at han gaar og "laver Legetøj", selv om Jørgen ser sur ud derved.

Stand'en har allerede sat ham graa Haar i Hovedet, fordi der kører Hundrede Automobiles forbi for hver én, som stopper op. Der kan være Dage, hvor den meste "Forretning" bestaar i, at Maud og Jens og Svend kommer og beder ham om Penge til at købe Slik for i hans egen Butik! Det bliver min Ruin, jamrer han. Kommer der endelig en rigtig Kunde, saa sværmer Børnene om Stand'en som Fluere om Sukker, ogsaa det er galt, og det vil han, bander han, ikke ha'! Kunden føler sig maaske forpligtet til at spille Mr. Givsen, men han kommer neppe igen. I skal holde Jer fra Stand'en, Unger, undtagen naar I køber for Jeres egne Penge!

Her har Du 20 Cents, Maud, siger Fru Espersen, kan Du gaa ud hos Olga og købe to najs Iskager, en til Mama and one for your self, eh?

Farmerkonen er en Ynder af Ice Cream, naar hun kan sidde og nyde den i Fred, men hun *begræber* ikke, at grown-up people*) kan faa sig selv til at gaa og slikke paa aaben Gade — det minder hende om Køer, som slikker Salt.

Espersen ler og "sender for" to Flasker Øl.

Jovist, det kommer igen, sagde Bonden, han gav sin So Flæsk!

En anden "Finansoperation" var Købet af det Stykke Jord nede i Skoven, hvor han for egen Reg-

*) Voksne Mennesker.

ning opførte Pavillonen. Det vilde være praktisk at eje et Sted, hvor man kunde samle sine Landsmænd, og desuden var det Meningen at leje Pavillonen og Festpladsen ud.

Læserne maa nu ikke tro, at det er nogen let Sag at samle Danskerne paa Landet i Amerika. Afstandene *er* jo store, men andre Forhold kan ogsaa spille ind. For Eksempel: Hvorfor skulde Lund, som bor Pokker i Vold i Waterville, hvorfor skulde han, spørger nogle, være med til at arrangere 4. Juli Fest i Sharp Curve? *Og sæt nu, der bliver Underskud*, hvor meget kan det ikke løbe op til pr. Næse?

For at berolige Forespørgerne og animere til Deltagelse erklærede Espersen og Lund sig rede til personligt at løbe den økonomiske Risiko.

Men denne simple Ordning kunde heller ikke tilfredsstillende alle, for *sæt nu, der blev stort Overskud!*

Under saadanne Omstændigheder er der smaa bekymrede Mennesker, som mener at burde blive hjemme — for at være paa den sikre Side.

De Bekymrede skulde bare vide, at "Overskudet" ved Festen ikke blev større, end at den gamle Kone, som fører Tilsyn med Pavillonen, kunde faa sin Betaling. Rengøringen tog Arrangørerne sig selv af, det var med godt Humør, at de lavede Baal af Madpapir og Skotøjsæsker, for Festen havde ført de rigtige Mennesker sammen.

De store Sammenkomster styrker Landsmandsfølelsen, men det er klog Politik ikke at kalde til Samling for tidt.

Selskabelighed "paa Omgang" dyrker Danskerne ikke, det er der ikke Tid til, men aftaler man at besøge hinanden, kan man godt glæde sig længe ifor-

vejen, for man er sikker paa en hjertelig Modtagelse

.....

En god Ting er det at staa paa en venskabelig Fod med de nærmeste Naboer, og paa dette Omraade er Espersens saa heldige at have Niels paa den ene Side og Mrs. Bennett paa den anden.

Saa ung Niels er, har han allerede en interessant Emigranthistorie.

Han kom fra Sønderjylland og sluttede sig til en nogle Aar ældre Landsmand, Andreas, som var fra samme Hjemegn. Denne anden Sønderjyde havde deltaget i Verdenskrigen, fik efter tre Aars Forløb Orlov og flygtede under Orloven til Danmark, hvorfra han senere udvandrede til Amerika.

Andreas og Niels traf hinanden i Chicago og fik dér Arbejde paa en Melmølle. De nægtede sig alle Fornøjelser og alle Bekvemmeligheder, havde kun Tanke for at spare Penge op — én Biograftur én Gang om Aaret fandt de var nok.

Da disse to underlige Mennesker havde samlet sig 2800 Dollars, rejste de til Mohawk Dalen og købte i Fællesskab den Farm, som "Farmer Peddersen" ikke længere kunde blive siddende paa.

Nu kom der en forventningsfuld Opgangstid for de to Slidere. Andreas sendte Bud efter Hustru og Børn i Danmark, og de kom, og der blev stor Gensynsglæde..... Og saa skulde det netop ske, at en ulykkelig Skæbne lurede herovre, lurede paa Soldaten fra Verdenskrigen, som havde set Døden i Øjnene saa mangen Gang.

Andreas og Niels var en Dag ude at fælde Træer i Skoven. Under dette Arbejde styrtede et Træ saa uheldigt, at en tyk Gren ramte Andreas i Hovedet, og han var død, da de kørte ham hjem.

Alt det sure Slid havde været forgæves for hans Vedkommende. Man kunde jo komme kørende forbi Farmen og se ham og Niels sidde og malke Kl. 11 om Aftenen. Og ordentlig Forplejning havde de naturligvis ikke faaet i al den Tid, de levede deres Ungkarleviv. Det blev der først raadet Bod paa, da en Hustru drog ind paa Farmen. Og saa faldt det Træ, det ulyksalige Træ, der bragte ham til Kirkegaarden i Sharp Curve og sendte en ung Enke og hendes Smaabørn retur til Danmark, efter at Niels havde udbetalt hende Mandens Part.

Nu er Niels Eneejer af Farmen. Han har faaet overtalt sin Søster Martha til at rejse over Atlanterhavet for at hjælpe ham paa Farmen, og hun er en livsglad Pige — den kildne Martha er hun allerede blevet kaldt, hør, hvor hun hviner ude ved Stand'en! — men hun er ogsaa en Knop til at komme tidlig ud af Fjere om Morgenen, saa det er tvivlsomt, om Niels beholder hende. Netop fordi Hænderne sidder saa rigtigt paa hende, varer det neppe længe, før en Landsmand, der trænger til en god Hustru, hjemfører hende. Det vil først og fremmest sige, at hun skifter Arbejdsplads. At være ung Farmerkone paa en forsømt Farm er ingen Sidden med Hænderne i Skødet. Uden Lyst til at være Mandens Partner i Slidet duer hun ikke paa en Farm.

Espersens anden Nabo er som sagt Mrs. Bennett, der mest sidder og vipper i sin Stol. Hun synes altsaa at have gode Dage. Om Eftermiddagen viser der sig en yngre Dame paa Porchen, det er Datteren, og om Aftenen, naar Mr. Bennett er kommet hjem fra sine Malerkrukker nede i Byen, tager han Plads i den tredje Vippestol paa venstre Fløj. Med en Avis udbredt

foran Øjnene. Paa højre Fløj vipper Fruen, bladende i et Magasin, i Midten Datteren med en Bog.

Familien Bennett beboer Stuehuset til deres egen tidligere Farm, som, forstaar jeg, Fruen var Hoved-ejer af. Og den Mand, som har købt deres Farm, er saamænd ingen anden end Espersen. Han syntes, han kunde gabe over de Par Hundrede acres Jord med, og da Farmen kunde faas uden større Udbetaling, blev han paa denne Maade Ejer af Farm Nr. 2.

Bennetts har sikret sig, at de maa blive boende i Stuehuset, gratis, indtil Resten af Købesummen betales. De har forpligtet sig til at holde Bygningen i pæn Stand, hvad Manden er ferm til, da han som sagt er Maler, men i det Øjeblik Espersen lægger Pengene paa Bordet, skal de rykke ud med én Dags Varsel. Det mener den nye Ejer dog bliver neppe foreløbig! Saa skulde da Espersens pludselig arve. Men hvem? No, der lever ikke flere Bedsteforældre, som kan tænkes at blive rørte, naar de læser disse Linier!

— — —

Niels kommer sprængende hen ad Landevejen paa en halvild Hest, et Dyr, der ikke holder meget af at lade sig ride, men netop derfor har den stærke Farmer sat sig i Hovedet, at han vil tæmme den Hest! Han vil nu løfte Martha op paa Saddelen og hjemføre hende til Malkning, men Jørgen lægger sig imellem:

Lad være med det! raaber han. Vi havde ogsaa saadan en balstyrig Hest, og hvordan gik det med den? Den smed mig i Græsset og rendte selv mod en Mur, hvor den fik Hovedet saa skamferet, at den maatte skydes. Jeg slap med en forstuvet Fod, men det er ikke sikkert, at Du og Martha slipper saa let, hvis I bliver kastet af!

Jørgen, der sjælden lægger blide Følelser for Da-

gen, faar helt ondt af at tænke paa den Hest, de maatte skyde. Havde det endda været en bissende Ko, saa skidt være med det. En Ko er mere saadan *Dos*, mener Jørgen, men en Hest maa et Menneske have Medlidenhed med!

Rid Du, Niels, hvis Du har Lyst til at brække Halsen, siger han, jeg skal nok følge Martha hjem.

Niels fnyser omkap med det dansende Dyr, klasker Støvlehælene i Hestens Sider og stryger i Karriere tilbage til Farmen. Drengene maaber beundrende.

Saa lukker vi Stand'en for idag, smækker en tung Lem for Front-Aabningen og anbringer "No Name" i Baglokalet, hvad Hunden finder sig i, da den har faaet forklaret, at denne natlige Indespærring kun er midlertidig, kun nødvendig indtil det rigtige Laasetøj er skaffet tilveje. Den første Nat truede Dyret med at æde sig igennem Stand'ens Væg, det vankede der Klø for om Morgen; men det var Olgas forklarende Foredrag, demonstreret ved Hjælp af Kødben, mere end, hvad Espersen troede, Kløene, der bragte Hunden paa bedre Tanker!

Olga samler sin Underholdningslektüre sammen og gør Dagens Regnskab op med Dad,*) men lige som vi er ved at lukke Døren, stopper der en Car, som er løbet tør.

Mens Olga passer Maaleren, stiger den Kørende ud og faar sig en Passiar med Espersen.

Jeg hører, at Manden er en Svigersøn af Danmark, idet hans Hustru for femten Aar siden kom hertil fra Aarhus. Det er hendes Sygdom og Død, han taler om.

*) Kølenavn for Fader.

Jeg mistede mit Hjem, siger Amerikaneren, da hun døde fra mig.

Og jeg kan se paa Mandens tungsindige Øjne, at han har Ret. For det forstaar de danske Kvinder derude i Verden — at skabe fire nøgne Vægge om til et hyggeligt Hjem.

VI BESØGER HENRY FORD OG EDISON.

NAAR man i en Forsamling eller et privat Selskab i Amerika begynder at "snakke Ford", bliver der altid en lang Diskussion om den mærkelige Mand. Automobilkongen har nemlig fanatiske Beundrere og fanatiske Modstandere, selvfølgelig kan man tilføje.

Der havde været Brodersamfundsmøde paa Farmen, og efter dette Møde tilbragtes det meste af en Søndag Eftermiddag med at tale om Verdens rigeste Mand. Grunden hertil var dels den, at Henry Ford i de Dage averterede i alle amerikanske Blade efter gamle Violinspillere, dels at jeg stod i Begreb med at aflægge ham et Besøg. Jeg kunde naa ham pr. Rutebil i Løbet af et Døgn.

Ford er jo en sær Original. Lige saa intensivt han passer sin *business*, lige saa stærkt kan han blive optaget af at virkeliggøre en snurrig Idé, som kan give Folk "noget at snakke om!" Han samler for Eksempel paa gamle Hestesko, Notabene, kun hvis nogle af Sømmene endnu sidder i den tabte Sko! Denne Mand, som mere end nogen anden har udryddet Hestene i Amerika, han er overtroisk og tror, at Hesteskoen bringer Lykke. Han har flere vellykkede Eksemplarer anbragt over sine Døre, med Angivelse af Findested og Pris. Den sjældne Samling tæller Hestesko fra

saa fjerne Egne som Yokohama og New Zealand, saa der er jo løbet en Smule Porto paa!

Og nu averterede han altsaa efter gamle Violinspillere, idet han indbød dem til at rejse til Dearborn, hvor de skulde være Fords Gæster en Maaned. Han lovede Honorar for at spille for ham og naturligvis at dække Rejseudgifterne, men der var heftet den Klausul til Indbydelsen, at Spillemandene skulde kunne dokumentere at være fyldt 80 Aar, hvilket vil sige, at de skulde være paa Alder med den berømte Opfinder Thomas Edison.

Man skulde ikke tro det, men Henry Ford fik virkelig samlet et Violinorkester paa 35 old boys — et Par af dem havde endog passeret de halvfems!

Det var Automobilkongens Hensigt, at disse gamle Strygere skulde sammenspilles saaledes, at de kunde gnide Fiolen til Ære for Fords Ven, Edison, naar denne fejredes paa 50 Aars Dagen for Opfindelsen af den elektriske Lampe. Og Tanken blev realiseret, til største Fornøjelse for Edison, der udtalte, at han næsten fortrød sine mekaniske Musikopfindelser efter at have hørt disse gamle Drengs spille saa rørende.

Idéen blev omtalt i Pressen som en første Klasses Sukces. Men hør nu her, dengang den blev fremsat, hilstes den med de sædvanlige Raab om Reklamemageri, hvilket beviser, at det er ligegyldigt, hvad denne Mand foretager sig, det kommer altsammen ind under Synsvinkelen Reklame. Heldige Automobilfyrste!

Amerikanske Børn lærer om Ford i Skolen. Lille Jens fortæller, som sit Bidrag til Diskussionen, at der staar i hans Lærebog, at Henry Ford er født den 30. Juli 1863 paa en Farm i Staten Michigan. "Han havde ingen Forfædre af Betydning," hedder det, og de Ord, siger Espersen med et Smil, er Drengen glad for at

have læst, for de fortæller ham, at for den Sags Skyld er der ikke noget i Vejen for, at den lille Jens kan blive en stor Mand!

— — —

Der findes naturligvis *et Utal* af private Rutebil-Selskaber i Amerika, de konkurrerer stærkt med Jernbanerne, og man kan ved Hjælp af disse hurtigløbende Busser komme ret billigt fra Kyst til Kyst. Fra New York afgaar der Rutebil til Chicago seks Gange om Dagen — et af disse Uhyrer entrede jeg en Dag i Sharp Curve, hvorefter Turen gik gennem den skønne Floddal over Buffalo til Detroit.

Fra denne By kan man tage Sporvognen syv Mil ud ad Michigan Avenue til *Dearborn*, hvor Fords Fabriker er beliggende med yderligere syv Mils Afstand mellem de to Hoved-Afdelinger — først en By af Fabriker, som producerer Automobiler og Traktorer, og længere borte en By, hvor Fords Flyvemaskiner bliver til. I den sidstnævnte residerer Henry Ford selv. Herude er Omgivelserne helt landlige.

Ford ventede mig ikke. Jeg har den Vane ikke at anmelde min Ankomst, og Heldet har hidtil — her banker jeg under Bordet — fulgt mig.

Efter en Ventetid paa fire og tyve Timer — som jeg dog ikke tilbragte alle i Forværelset! -- tog Henry Ford meget venligt imod mig. Han lignede sig selv fra Billederne, kun var hans Fysiognomi, syntes det mig, en Streg mere markeret. Det første Indtryk var en Mand, som er omhyggelig med sin Paaklædning. Hans askegraa Jakkesæt syntes afstemt efter hans Haars Farve. Silkeskjorten var hvid som nylig falden Sne, men Slipset kamæleonfarvet, Flip og Manchetter bløde, de sidste lukkede af Guldknapper. Skoene var af blødt brunt Skind. De tiltrak sig min

Opmærksomhed, fordi Ford havde anbragt det ene Ben over det andet, med Knæet ragende tilvejs. I denne Stilling gymnasticerede han uafbrudt med Foden, samtidig med at han i smaa Ryk avancerede frem og tilbage paa sin Stol. Jeg kunde ikke undgaa at se, at Kapperne paa Fords Sko bar Mærker af, at Automobilkongen er en passioneret Fodgænger.

Da hans eget Arbejdsværelse var under Reparation, sad vi i hans Privatsekretærs Kontor. Hvor jeg vendte Øjet hen, fandt jeg Billeder af Henry Ford, enten alene eller fotograferet sammen med Vennen Thomas Edison, og i et Bogskab saas en Række Bøger om Ford, hans Liv og Virksomhed, en af dem paa Kinesisk. Sekretæren havde fortalt mig, at Ford selv ikke havde "en Cents Interesse" i disse Bøger.

Henry Fords graa Øjne var meget levende fæstet paa Gæsten, baade naar han talte og lyttede. Stemmen lød behageligt blød, Talen faldt meget hurtig, og Manden gentog ikke sine Ord.

Han indledede med at udsørge om Skibsforbindelsen fra Danmark til Amerika, hvorefter Talen faldt paa Arbejdernes Kaar. Efterhaanden fik jeg Ford til at tale om sig selv.

Da jeg spurgte ham, hvordan det føltes at være Verdens rigeste Mand, svarede Henry Ford:

"Penge betyder ingen Ting for mig — ja, De maa gerne fortælle, at jeg har sagt, at Penge interesserer mig ikke. Alt, hvad der kan købes for Penge, det kunde jeg jo faa, hvis jeg ønskede det. Men mine Ønsker gaar ikke i Retning af de Goder, der kan erhverves for Penge.

Jeg ønsker at leve Livet paa en saadan Maade, at jeg kan bidrage til at gøre Verden en lille Smule bedre. Vanskeligheden for Folk, ved at komme frem

i Verden, ligger i, at de ikke tænker sig om! Jeg vil fremstille Ting og *sige* Ting, som kan faa Folk til at tænke!

De maa gerne kalde mig en Evangeliemand, for jeg prædiker Arbejdets Evangelium. Det er ikke noget misundelsesværdigt Lod at være den rige Mand. Folk peger paa mine Fabrikers store Overskud, men jeg spiser ikke selv dette! Efter at mine Folk, som har hjulpet mig, har faaet deres Løn og deres Part i Overskudet, føler jeg det som min Pligt at anvende det resterende til nye Foretagender, der kan give Arbejde til nye Mænd.

De vil forstaa, at for min egen Mund bryder jeg mig slet ikke om Luksus. Jeg holder meget af Mælke-mad og spiser helst Kartoffler kogt med Skrællen paa. Og jeg hugger mit eget Brænde; *thi saa varmer det mig dobbelt!*"

Er det sandt, spurgte jeg Ford, at De har sagt, at alle Sko burde laves over samme Læst og alle Hatte over samme Form?

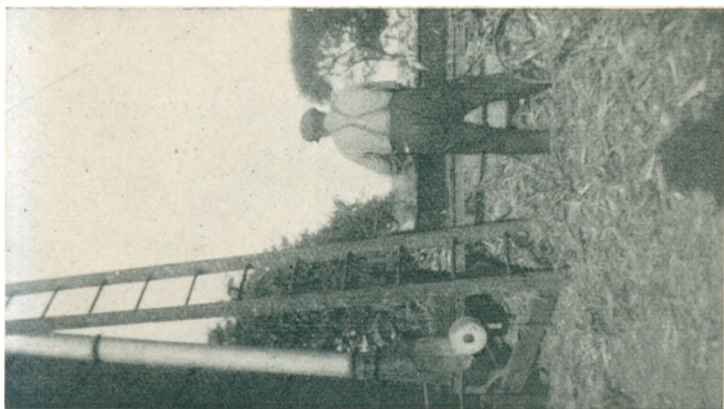
"Det er sandt," svarede Ford, "fordi derved vilde Livsomkostningerne bringes ned. Jeg beviser det i min Automobilforretning. Dér kan jeg paa samme Dag sætte Prisen ned paa en Vogn og forhøje Arbejdslønnen."

Ford nikker, som om han venter et nyt Spørgsmaal.

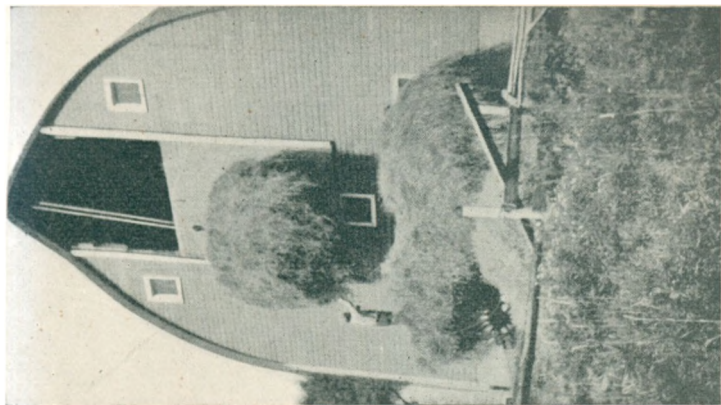
Er det rigtigt, at Deres Feltraab lyder: Keep your eye on the average pocketbook!*)

"Det er rigtigt," siger Ford, "det er *et* af mine Felt-

*) Hav Opmærksomheden henvendt paa Gennemsnits-Tegnebogen! (Middelstandens Købeevne).

**Den indhøstede grønne Majs skæres til
•Hakkelse, hvorefter den blæses op i Siloen.**

**Gennem Ladens åbne Gieb forsvinder
et Læs Ho i fire Mundfulde.**

**Den danske Kirke i Brooklyn viser
Dannebrog om Søndagen.**

Indianer-Monumentet i Cooperstowns Park.

raab." Og han tilføjer, at et andet lyder som følger:
Gaa ud og find mig en Optimist!

— — —

Privatsekretæren viser mig paa sin Herres Opfordring — og mens Ford smiler sit vindende Smil — Breve, hvori fremmede Mennesker retter bl. a. følgende nærgaaende Spørgsmaal til Sekretæren:

Om Ford er ægte eller en Reklamemager? Om han er Gudsfornægter? Om det virkelig er sandt, at han hverken kan læse eller skrive? Om hans Sukces skyldes ham selv eller de Mænd, han omgiver sig med? Om han kender Detaillerne i sin egen Virksomhed?

Svaret er dette, at Ford lever og aander i sine Værksteder og Laboratorier, og at ingen Nyhed kommer frem, som han ikke selv har udtænkt eller godkendt.

Det er blevet sagt, at han hader Ordet Velgørenhed. Det rigtige er, at han er en Fjende af den Art tankeløs "Velgørenhed", som kan holde Folk fra at arbejde. En Tigger har ikke den ringeste Chance i Dearborn, men en Mand, som beder om Arbejde, vil altid blive prøvet.

Anmodninger om Bidrag til nye Kirker gaar i Papirkurven. Det *kan* "stikke ham" at tegne sig for en betydelig Sum, hvis Manden, som fremfører Ærindet, kan fortælle en god Historie, men det kan ogsaa more den lunefulde Herre at have en hel Kirke-Byggekomité til Gæst i sit Hjem — hvor de Herrer efter længe at have bombarderet ham forgæves nu er mødt med glade Forventninger — og saa hele Aftenen lede Diskussionen saaledes, at der ikke bliver en eneste Chance for Gæsterne til at bringe deres egentlige Ærinde paa Bane!

Komitéens Ord til Afsked: Vi har haft a good time!

har Ford sikkert bagefter moret sig over som en kaad Dreng.

Henry Ford har bygget et stort Hospital i Detroit, men vil man iøvrigt tale Filantropi i Dearborn, da gør man klogt i at søge Foretræde hos Mrs. Ford.

Og dog, selv om han ikke er nogen Kirkegænger, nogen *Fjende* af Kirken er Ford ikke, det har han givet Beviset for i den mærkelige Universitets- og Museumsby, som han bygger i umiddelbar Nærhed af sin Flyveplads.

Henry Ford har i denne By rejst et Universitet for tekniske Studerende og kaldt det Edisons University. Edison var selv nærværende, da man lagde Grundstenen, der er formet som en Hjørnestein, og hvori Mesteren selv har prentet sit Navn synligt for Efterverdenen: *Thomas A. Edison* har han skrevet med et svært Staalspiger, medens Cementen endnu var vaad.

De vordende "Edison'er" og "Ford'er" skal modtage Ophold og Undervisning gratis paa dette Universitet.

Ikke saa langt fra Læreanstalten har Ford genrejst det gamle Laboratorium i New Jersey, hvor Edison for 50 Aar siden opfandt Glødelampen. Dette historiske Hus er altsaa revet ned og transporteret den lange Vej hertil. Først blev det fotograferet i alle Enden og Kanter, og ved Hjælp af disse Billeder er hver lille Genstand bagefter stillet nøjagtig paa sin gamle Plads. Og hør nu videre: Selv den Jord, som laa nærmest Laboratoriebygningen, har Ford ladet afskrælle og køre i tyve Jernbane-Vognladninger hertil for at sprede den rundt om Huset — den Jord, Lyskongen traadte paa, da han gik svanger med Lampens Aand.

Nogle Træer og Buske tog Ford med i Tilgift. Edi-

son troede, at han drømte, da han kom til Dearborn og saa sine Træer sprunget ud her.

En Kirke findes ogsaa i Byen. Ikke nogen helt almindelig Kirke. Den er nemlig opført af Stenene fra det Hus i Detroit, hvor Fru Ford blev født. Ford købte det og nedrev det og lod Stenene køre bort, medens Folk forbavset spurgte: Hvad vil han mon bruge dem til?

I denne Kirke skal alle Trossamfund og Sekter faa Lov til at holde Gudstjeneste, naar der sendes Ford en Anmodning derom.

Ogsaa en Skole finder vi i Byen, men den vil ikke blive taget i Brug, den staar som Museumsgenstand — det er nemlig den lille bitte Landsbyskole, hvor Regnemesteren Henry Ford som Dreng lærte at stave og lægge sammen. Ja, regne kan han, og “regne den ud”. Amerikanerne har allerede begyndt at valfarte til denne By, og Alverdens Turister vil følge i deres Fodspor.

Fords Fabriker faar de jo saa set med det samme, Værkstederne staar nemlig aabne for Besøgende, og høflige Cicroner er overalt til disses Disposition. Der er Dage, hvor femten Hundrede interesserede Gæster indskriver deres Navn i Informations-Bureauet paa Automobilfabrikerne, hvor Tronfølgeren Edsel Ford er ledende Direktør med Danskeren Sørensen ved sin Side — “Big Sørensen” kalder de ham, hvorved hans Stillings Betydning er angivet. Aëroplan Fabrikerne har Flyveren Oberst Lindbergh, den folkekære “Lindy”, Indseende med, medens gamle Ford “svæver over Vandene” begge Steder.

Blandt hans Hundrede Tusinde Arbejdere, Funktionærer og Ledere findes der mange Danskere, én nævnes blandt hans højre Hænder — Fords Format

kræver mere end én Haand paa hver Side! — adskillige har arbejdet sig op til betroede Inspektørstillinger, atter andre traf jeg i Tegnelokalerne, disse vældige Ovenlyshaller, hvor ingen arbejder usét. Det store Rum giver Følelse af Fællesskab. Skillerum holder Ford ikke af. Hvor de er nødvendige, paa Kontorerne, bestaar de af Trævæg forneden og Glas foroven..... Men langt Størstedelen af Danskerne beskæftiges endnu som almindelige Fordarbejdere, d. v. s. de staar paa Stribe og er Led i det store Maskineri.

En Dag kom der en ung Dansker og bad om et job. Han blev anbragt bag en Maskine og skulde paa denne Plads paasé, at nogle Huller blev slaaet paa de rigtige Steder i et Stykke Metalplade, og saa lade Tingen gaa videre. Han siger, at han følte sig som en Flue i Hallen. Den er omtrent en halv engelsk Mil lang, i den ene Ende begynder man at lave "en Ford", og i den modsatte Ende kører der nogen Tid efter en færdig Vogn ud. Det Hele er blevet til herinde i Hallen, ogsaa Manden ved Rattet kan man sige er "lavet" her; hvis han selv er gjort af det rigtige Stof, saa vil han nu være gennemsyret af Henry Fords Aand.

Den unge Dansker staar og passer sin Maskine. Men en Dag gaar der Bræk paa denne.

Hvad skal han nu gøre? Han er ude af Stand til at tale med Formanden, som gaar inspicerende bag Striben — han talte nemlig ualmindelig slet Engelsk, den unge Mand!

Som stum Mand bag Maskinen var han all right — men hvad nu i en vanskelig Situation?

Manden gør hurtigt det eneste rigtige, han giver sig til at skille Maskinen ad for at se, om han kan finde Fejlen.

Formanden opdager hans Forehavende, kikker lidt paa ham, forsøger at faa en fornuftig Samtale indledet, men opgiver det og gaar til en Inspektør, hvem han opfordrer til at komme hen og se paa en gal Mand, der er i Færd med at pille sin Maskine i Stykker!

De to Amerikanere kommer hen til Danskeren, og nu ser de, at han ikke alene har fundet Fejlen, men han er i Gang med at samle Maskinen igen. Og om lidt arbejder den støt videre.

Denne Hændelse beviser dem, at Manden er "god nok" — — ja, det var han virkelig ogsaa, han var en dygtig Mekaniker, da han emigrerede, men han begik den Letsindighed at rejse til Amerika uden at kende noget til Landets Sprog. Havde han kunnet Engelsk, saa havde denne fagligt dygtige Mand ikke behøvet at tilbringe flere Maaneder paa en underordnet Plads.

Ford fik Tilfældet refereret, og han beordrede Manden til at rappe sig med at lære Sproget. To Timers Undervisning pr. Aften det er Vejen til en bedre lønnet Stilling.

Henry Ford sagde under vor Samtale selvbevidst: "Paa mine Fabriker laver jeg Automobiler, Flyvemaskiner og Mænd — men i min Universitets- og Museumsby skriver jeg Historie!"

Det er rigtigt — dér skriver han med rund Haand sin egen og Thomas Edisons Historie.

Disse to Mænd er i Aarenes Løb blevet uadskilleligt sammenknyttede. De fandt hinanden i Naturen, som de Begge hviler ud i, og Aldersforskellen mærker de ikke. Edison er med sine 83 Aar lige saa ung i Sind som den 67aarige Ford.

"Den bedste Ven," siger Ford, "det er den Mand, der fortæller En Sandheden,"

Edison har aldrig stukket sin Mening om Ford under Stolen. Han siger, at Ford er en stor Mand i nogle Henseender, men i andre Henseender kun en almindelig lille Mand!

Ford mente jo for nogle Aar siden, at hans Popularitet var saa udbredt, at han kunde aspirere til Præsidentværdigheden, men heldigvis for ham selv blev hans Planer om at lade sig opstille til Valg ikke realiserede.

Edison pillede ham ned ved at udtale offentligt: "Hvad jeg mener om Henry Fords Chancer? Jeg vilde *ikke* stemme paa ham som Præsident for De forenede Stater, men jeg vilde stemme to Gange paa ham som Præsident for et industrielt Foretagende!"

— — —

Den træffende Karakteristik, at Ford paa én Gang er stor og stille, fremsatte Thomas Edison, da jeg fornylig sad hos ham i hans Laboratorium i Levellyn Park, New Jersey. Jeg benyttede samme Fremgangsmaade overfor den berømte Opfinder, at jeg ikke skrev iforvejen, og jeg var saa heldig at træffe ham ved Arbejdsbordet og faa en god Modtagelse, fordi Edison vidste, at han og jeg har fælles Venner iblandt Sioux Indianerne, det døende Folk i Dakota.

Paa Væggen i hans Laboratorium hang der Billeder saavel af de røde Venner som af Henry Ford, det var derfor naturligt, at Samtalen strejfede ogsaa Automobilhøvdingen. Og som sagt, de to Store er saa intimt sammenknyttede, at de hører hjemme i samme Kapitel.

Jeg vilde gerne have den gamle Troldmand til at fortælle mig, hvilken af hans Opfindelser han sætter højest. Dertil svarede han uden Tøven, at efter at han i to Aar havde syslet med Tanken om den elek-

triske Lampe, og saa det Øjeblik kom, da han kunde — Edison gjorde et Knips, som drejede han paa en Kontakt — *tænde* den, det var det største Øjeblik i hans Liv.

Den Opfindelse, han selv satte som Nr. 2, ja, det var Fonografen — ved den blev Musik og Sang gjort til Hvermands Eje. Og som Nr. 3 vilde han placere de levende Billeder.

Men den talende Film er Edison ikke begejstret for. Han smilede, da han udtalte Haabet om endnu en Gang at faa Mary Pickford at se i en Stumfilm.

Edison gav mig den Oplysning, at der ikke foreligger udførlige Afhandlinger fra hans Haand om hans Arbejder — saadan noget skrev hans Medarbejdere meget bedre! Og "Memoirer", ha ha, no, det blev der ikke Tid til, han maatte arbejde til sin Død, der var meget endnu at udrette. Han gjorde Indtryk af stor Beskedenhed og stor Velvilje — det slog mig, at Edison er den mest beskedne Amerikaner, jeg har mødt. Da jeg spurgte, hvor mange Udnævnelser til Æresdoktor, han havde modtaget, lo han og sagde, at han havde aldrig noteret sligt.

"Hvordan man bærer sig ad med at blive gammel og stadig bevare sin Arbejdskraft," spørger De — "well, det skal jeg forklare Dem: En lang Arbejdsdag, otte Timers Søvn, let fordøjelig Mad, Havregrød og Fisk til Middag, et Glas Mælk fra min egen Ko, ingen Tobak eller Spiritus, ingen Selskabelighed, en god Ferie om Sommeren, helst med en Fiskestang i Haanden. Det er *min* Recept. Men har Folk Glæde af at spise fedt og drikke stærkt, saa synes jeg, det er Synd at forbyde dem det!"

Edison er en varm Beundrer af Hans Christian Andersen — saadan faar jo de travle Amerikanere

Tid til at udtale Navnet paa vor berømte Landsmand. Hans Yndlingseventyr var i Barneaarene "Fyrtøjet", senere læste han med Forkærlighed "Historien om en Moder", som han tilstaar at have fældet en Taare over mangen Gang.

Han kender ikke sine Aner og har ikke haft Tid til at efterforske dem, saa om det samme kan siges for Edisons Vedkommende som for Fords, "ingen Forfædre af Betydning", det vides ikke. Han er selv tilbøjelig til at tro, at han har skandinavisk Blod i Aarerne.....

Edisons Tegnester frembyder vel ikke saa storladent et Syn som Fords, men de har for os den Tillokkelse, at tredive danske Ingeniører og Tegnere har deres Beskæftigelse her. Edison roser disse Medhjælpere i varme Vendinger.

Det er en Oplevelse at følges med Edison til hans Villa, som ligger gemt i en fredelig Park, spændende over 25 acres Land med store Græsgange, Hø i Stakke, græssende Køer. I de gamle Ege springer Egern, som forventningsfulde kommer ned fra Træerne og spiser Brød af Opfinderens Haand. Ovre i Blomsterhaven ser jeg Gartneren gaa og plukke Blomster til Middagsbordet, alle i Edisons Yndlingsfarve, blaa.

— — —

Netop i disse Dage inviterede Ford Edison ud paa en Jernbanetur, hvortil han havde lejet et Ekstratog. Rejsen skulde gaa til de historiske Steder, som havde haft Æren at huse den lille Tommy i Opvæksten.

Toget standsede først ved Byen Port Huron. I denne By levede Edison sine Barneaar som Avidreng, og Henry Fords Ærinde paa Perronen var at gaa hen til Avismanden og afkøbe ham alle hans Aviser, men ikke nok med det, han købte ogsaa Stativet, som han

bar Aviserne i, samt Mandens Kasket med Skiltet Newspapers!

Med dette Bytte begav Ford sig paany ind i Toget, styrede sine Skridt mod den gamle Opfinder og sagde: Well, Tommy, her har Du Dit gamle job igen, vis nu, at Du ikke er bange for at begynde Dit Liv paa en Frisk!

Edison gik leende ind paa Spøgen, anbragte Stativet med Aviserne paa Maven, satte Kasketten paa Hovedet og gik frem og tilbage i Toget, udraabende sine *Papers! Papers!*

Passagererne udgjorde kun et eksklusivt Selskab, men alligevel fik Edison udsolgt i Løbet af nogle faa Minutter. Hvem vilde ikke gerne sikre sig Aviser, som var falbudt af den gamle Avidreng Thomas Edison? Køberne betalte med store Penge, og den Gamle stoppede Sedlerne i Lommen uden at give Penge tilbage!

En anden By, Toget standsede ved, hedder St. Clemens. Ogsaa en By, som engang vil faa sit Edison-Monument. Paa Telegrafstationen i denne By gjorde Opfinderen nemlig Tjeneste som ung Assistent.

Selskabet begav sig ind paa Telegrafstationen, og herinde undfangede Henry Ford igen en god Idé.

“Nu skal Du sende et Telegram hjem til Din Hustru i Levellyn Park,” sagde han, “men sæt Dig ned og betjen selv Aparatet!”

Den tjenestegørende Telegrafist rejste sig ærbødigt, og Edison tog Plads ved Morseapparatet, som han betjente tøvende.....

Længe havde han ikke siddet der, før man hørte et Telegram blive telegraferet ind til Stationen.

Edison stoppede og begyndte at aflæse Telegrammet paa Papirstrimmelen — og se, et Smil bredte sig paa det herlige gamle Ansigt.

Men Telegrafassistenten, som stod agtpaagivende og *hørte* Telegrammet, han smilede ikke. Han blev tvertimod meget forlegen, hans Ansigtsfarve skiftede fra rød til hvid.

Hvad stod der da i det ankommende Telegram?

Jo, det var en Assistent ude paa Telegraflinien, en lystig Fyr, som vel i Øjeblikket havde god Tid, og som nu forespurgt:

Hvem er det, der sidder og leger — tag det Barn væk fra Morseapparatet!

Edison morede sig kongeligt, da han fik læst Telegrammet — men Assistenten i St. Clemens satte sig ned og telegraferede tilbage:

“Det er Thomas A. Edison, som for 65 Aar siden gjorde Tjeneste ved denne Station, der gør Linien den Ære atter at sende en Depeche!”

Vi vilde gerne have set hans Ansigt, Telegrafistens derude paa Linien — men den Opfindelse havde Edison ikke gjort færdig endnu.

— — —

Blandt det Utal af “Anekdoter”, som fortælles om Henry Ford, hører følgende til Virkelighedens Verden: Han har en Broder, der i mange Aar har ernæret sig som Mælkekuske og fremdeles driver denne hæderlige Bestilling. De to Brødre ser ikke stort til hinanden, skønt Mælkemanden kører inde i Detroit, men der foreligger ikke noget om, at de skulde være Uvenner. Gentagne Gange har Henry Ford tilbudt Broderen en Stilling, men de to Brødre maa aabenbart være lige store Originaler, for Mælkekusken sætter en Ære i at blive, hvor han er. “Og kom jeg ud paa Din Fabrik,” skal han have svaret, “saa kunde Folk jo let forveksle os, det vil jeg dog nødig risikere!”

Denne Historie er ligeledes sand — i det mindste har Henry Ford selv akcepteret den: Han var ude at køre og kom forbi en Mand, som havde haft Uheld med sin Vogn. Den Paagældende var aabenbart ret ukendt med sin egen Vogns Mekanisme, og Ford, som mærkede dette, standsede derfor og tilbød at hjælpe. Ved forenede Anstrengelser fik de to Mænd Vognen o. k. igen, men det Stykke Arbejde tog akkurat en Time.

Ford vilde nu stige ind i sin Vogn og køre videre.

“Nej, vent lidt,” sagde den Anden, “Du skal skam have noget for Din gode Hjælp, se her, tag denne 5 Dollar, min Ven!”

“Nej Tak, jeg skal ikke betales for en Tjeneste,” svarede Ford, “jeg har, hvad jeg behøver.”

“Aa, hvad?” udrød den anden i en godmodig Tone, men med en lille Tvivl i Øjet, idet han betragtede Automobilkongens Vogn.

“Jo, og mere endda,” fortsatte Ford. “Desuden, hvis Du skulde betale min Timeløn, saa maatte Du meget højt op.”

“Det var Pokkers,” mumlede den hjulpne Mand forbavset — “sig mig engang, min Ven, naar Du sidder saadan i det, *hvorfor kører Du saa egentlig en Ford?*”

Da Ford fortalte Historien, sluttede han med smilende at sige: “Saa startede jeg!”

Henry Ford er ligesom Edison en lidenskabelig Elsker af Naturen, og i de tidligste Morgentimer vander han rundt og iagttager Fuglelivet i sin store Lystpark, som er anlagt af den ansete gamle Dansker, Landskabsarkitekt Jens Jensen i Chicago.

Han har omskrevet Børnerimet “Tidlig op og tidlig i Seng”, saa det kan slutte saaledes, “det er saa sundt

for en gammel Dreng.” Og han roser sig af, at naar han har lagt sig, *saa sover han*. “Gode Ideer fødes ikke i Sengen, men i Solskin, mens Fuglene synger,” siger Henry Ford.

Bøger har ikke spillet nogen afgørende Rolle for ham, han synes ikke, han kan afse megen Tid til Læsning, og han er knapt nok nysgerrig efter at høre, hvad der skrives om hans Person.

Engang fik en Ven ham dog overtalt til at læse en nylig udkommet, stærkt diskuteret Bog.

“Gør mig den Tjeneste,” sagde Vennen, “at begynde paa den iaften, jeg garanterer for, at Du vil ikke længes efter at komme i Seng.”

Nogle Dage efter spurgte han Ford, om det saa ikke var en god Bog?

“Nej, det var en rigtig daarlig Bog,” lød Henry Fords Svar, “jeg maatte flere Gange til Bogreolen og slaa op i et Leksikon for at finde Meningen!”

— — —

For at slutte, hvor han begyndte:

Ford bad mig fortælle, hvis nogen brød sig om at høre det, at han føler det som en Pligt at lønne sine Arbejdere saaledes, at de kan sætte Penge i Banken hver Uge, spare Penge sammen til de gamle Dage. Det forhøjer Arbejdslysten, naar man véd, at man selv betrygger sin egen Livsaften, og det skaber Karakterer. Udsigt til Aldersrente og anden Understøttelse skaber daarlige Arbejdere og er til Skade for Samfundet!

Det var Automobillkongens sidste Ord. Og det maa lades ham, at han kunde ledsage disse Ord med en kongelig Gestus, da han pegede ud over Arbejdernes vældige Vognpark. Det var et Billede, der bed sig fast i Erindringen.

GENNEM KIRSEBÆRDALEN TIL COOPERSTOWN.

SAMMEN med en Landsmand og hans indfødte Familie tog jeg en tidlig Morgen afsted til Cooperstown. Det var en Udflugt i Automobil paa 50 Mil i hver Retning, og der kunde saaledes paa en lang Dag blive Tid til at se en af de smukkeste Egne i Staten og gøre et Ophold i den berømte By, som i stedse stigende Grad er blevet et Valfartssted for Amerikanerne.

Min Landsmand mælede paa hele Turen ikke et dansk Ord, hvilket han forøvrigt heller ikke gjorde, naar han og jeg var paa Tomandshaand. Han var i de unge Dage en lystig "Københavnerv med K", men nu har han levet herovre som Forretningsmand i tredive Aar og er gift med en amerikansk Dame, og Ægteparrets eneste Datter er en moderne "Hundrede Procents Amerikanerinde", *ikke* til at se paa, at de 50 Procent skulde være dansk! Den unge Dame sidder ved Rattet og kører Vognen hele Dagen uden at ytre noget Ønske om at blive afløst. Hendes Moder har taget Plads ved Siden af hende, medens de mægtige Sæder bag i Vognen menes at passe os to Mandfolks Smag.

Datteren lægger ikke Skjul paa, at hun har været sent ude den foregaaende Aften, hun gaber højlydt,

naar det behager hendes Trang og Temperament, og imidlertid bliver hendes Fader ikke træt af at udpege skønne og interessante Punkter i Landskabet.

I Sandhed — det gamle Nomadefolk havde valgt at opslaa sine Telte i en rig og romantisk Natur. En smuk Billedbog aabner sine Blade, efterhaanden som vi kører frem ad Ruten gennem Cherry Valley. “Kirsebærdalen”, og Rundskuet vider sig festligt ud, da Vejen nu stiger jævnt op til den 1200 Fod over Havet liggende, 10 Mil lange Otsego Sø, hvorfra Susquehanna Floden, som klukker ved Siden af os, faar sit Udspring.

Susquehanna — hvem husker ikke dette mærkelige Navn fra Coopers Romaner? Og hvem gemmer ikke fra Barneaarene en Erindring om, at Landet, denne Flod løber igennem, var et fra Naturens Side rigt begunstiget Land, som det nok var værd at kæmpe for at beholde? Indianerne havde her et af deres bedste Jagtdistrikter — Fisken slog i Søen, Bjørnen mødte vi i Skoven, Hjorte brølede, og Bævere havde travlt med at bygge. Det var en Idyl, og den stod for Fald, da “de blege Ansigter” viste sig.

Det er netop i denne Tid Hundrede Aar siden, at Cooper havde sin Glansperiode som Forfatter af de romantiske Fortællinger, der skulde gøre hans Navn kendt over hele Jorden. Men hvilket herligt Materiale havde han ikke ogsaa at øse af! Vi stryger igennem Sharon, en By, som nu er kendt for sine svovlholdige Kilder. En gammel Kalender, tegnet og malet paa Oksehud, fortæller, at paa dette Sted levede der nogle grusomme Indianere, som skalperede en Dreng, men Drengen overlevede Mishandlingen og blev halvfjerdsindstyve Aar. Jeg har set den paagældende Kalender i et Museum, dens Optegnelser spænder over

Hundrede Aar, et helt Sekel er der blevet Plads til, fordi Rødhuderne saa' stort paa Tingene og kun optegnede én mindeværdig Begivenhed for hvert Aar.

For lidt siden passerede vi "Læderstrømpes Vandfald", og nu nærmer vi os Springfield, hvor der i Coopers tidligste Barndom fandt en blodig Massakre Sted — mange Amerikanere maatte bide i Græsset. Men ved Munnsville gaar Minderne tilbage til den graa Oldtid, dér maa vi stoppe, thi i Klipperne ved denne By kan der paavises forhistoriske Fodspor, her har Mammutdyret vandret, og her finder vi Bisonoksernes gamle Saltsliksteder! Jo, Onkel Sam har sine Turistførere og Oversigtskort i den bedste Orden. Man kører ikke mange Mil i Mohawk Dalen, før Vejvisere peger mod Valpladser og andre Minder om det tapre Indianerfolk.

Og Cooper havde faaet Chancen i Vuggegave, Chancen til at fordybe sig i dette Materiale. Han var knapt et Aar gammel, da hans Fader, Dommeren William Cooper, flyttede til denne fuldstændig uciviliserede Egn, hvor han med sin Familie maatte bo i seks Aar i et Blokhuis ved Otsego Søen. Ved Siden af dette Blokhuis rejste der sig senere en smuk *Residence*, uden om hvilken der i Tidens Løb voksede en By op. William Cooper var altsaa Byens Grundlægger, men det blev hans Søn, der gjorde den berømt.

Paa dette skønne Sted voksede Drengen op og havde hver Morgen det samme Billede for Øje, som Turisten af idag, naar han ser ud over Søens Spejl med dens skovkransede Ramme. Og dog naturligvis ikke helt det samme Billede. Hist og her er Rammen brudt, Skoven ryddet, Villaer opført i de underligste

Stilarter — Fredningstanken kom for sent til Otsego Søen.

O-te-sa-ga — saaledes kaldte Indianerne Søen, og det betyder *Mødepladsen*. De gamle, moccasin-traadte Stier ses endnu langs Floden. Navnet passer stadig. Men idag er det Amerikanerne, der kommer susende ad de cementerede Veje, som vi fra Udsigtspunkterne ser sno sig som hvide Orme gennem Læderstrømpes Land.

Cooperstown er vedblevet at være en lille By, den tæller kun henved 4000 Indbyggere. Men at den regner med stor Invasion, det ser man straks af mange Hoteller. Vi finder efter nogen Søgning en Plads, hvor Vognen kan knibes ind, og staar ud og strækker Benene. Og hører af en stedkendt Mand, at vi er kommet paa "en normal Dag". Han mener ikke, der er mere end 15,000 Turister i Byen!

Min Ledsager foreslaar, at vi først begiver os til et af Turistbureauerne. Dér faar vi stoppet Lommerne fulde af forskellige Tryksager, hvoraf én indprenter os, at vi befinder os in the heart of Leatherstocking Land, "hvor Naturen smiler", en anden poetisk Brochureforfatter kalder Egnen "Landet, som flyder med Mælk og Honning", medens en tredie har haft Fornemmelsen af her at være i "et Sommer Paradis". Det er svært at frigøre sig for Paavirkning af disse Tryksager, men det er jo ogsaa Meningen med dem! Det brede amerikanske Turistpublikum ønsker at faa alt givet ind med Skeer og at følge i Hælene paa andre.

Derfor er de smaa Dampere paa Otsego Søen overfyldte. Vi kommer heldigvis for sent til at komme med "Den sidste Mohikaner", som i dette Øjeblik svinger ud fra Anløbsbroen. Passagererne staar saa

Koerne drives ind til Malkning paa South Side Dairy Farm.

Thomas Edisons Villa i Levellyn Park, New Jersey.

Blandt «hvide Italiener» paa Kjeldgaards Hønsfarm.

**En Gruppe Beboere paa Alderdomshjemmet i Brooklyn paa Fløjen
Dybbølvetneranen Niels Richter Langhoff.**

tæt paa de to Dæk som Karse i en Kasse, de kan aabenbart ikke røre sig, dog raaber de henrykt, de er jo i Trængsel, og højere kan deres Ønsker ikke naa. En Robaad eller Kano er hverken til at opdrive hos Udlejeren eller øjne paa Søen, dem har Drengene hyret fra Morgenstunden, og de smaa "Indianere paa Krigstien" har for længe siden sneget sig i Land og trukket Kanoen op i Skoven for at skjule den for Fjenden.....

Cooperstowns Museum er en broget Blanding af Indianer-Rariteter og Minder fra det Cooperske Hjem, de sidstnævnte er forøvrigt ringe nok, fordi den gamle Bolig og meget af Indboet blev ødelagt af en Ildebrand. En lille Papmodel viser, at det var et anseeligt Hus i tre Stokværk — der blev sagt om Coopers Hus, at det var den største Embedsbolig i Staten New York. Nogle Portrætter viser os Dommer Cooper som en myndig og kløgtig Mand, en Blanding af Embedsmand og Forretningsmand, som Datidens Pionerer jo maatte være det. Af det Land, han selv havde taget i Statens Navn, solgte han 40,000 acres Jord til Nybyggere, han satte mangan god Virksomhed i Gang og samlede sig en Formue. James Fenimore Coopers Træk er mere blide, med et Anstrøg af sværmerisk Drømmen, men han var jo ogsaa blevet Ven med Rødhuderne og behøvede ikke som Faderen at have sine Vaaben staaende ved sin Seng.

Cooper-Samlingen rummer endel interessante Breve, men den er ikke fri for Fyldekalk. Man forstaar ikke rigtigt, hvad en Medaille, præget i Anledning af Hertugen af Yorks Besøg i Canada, har at gøre her.

Paa Byens skyggefulde Kirkegaard er det ikke nødvendigt at spørge om Vej til Coopers Gravsted —

det maa være dér henne, hvor mange Mennesker færdes med Fotografiapparater. I en særlig Afdeling, adskilt fra de øvrige Grave ved et Jerngitter, hviler de henfarne Medlemmer af Slægten Cooper. Gravene dækkes af liggende Stene. Paa en af disse læses, i halvt udslettet Skrift, at her stedtes til Hvile Støvet af James Fenimore Cooper, født den 15. September 1789, død den 14. September 1851.

Ærværdige Ahorntræer og Ege skygger over Gravene, ikke en Solstraale naar ned til de gamle Ligsten.

Vi gaar ind i Kirken — i Hælene paa andre Turister, som skal beskue den Cooperske Stol — og fra Kirken kommer vi endelig til Parken. Den tilhørte tidligere det Cooperske Herresæde, men er nu Byens Ejendom. Her er vidt til Væggen, man kan igen aande frit og nyde Synet ud over Søen.

Paa en rummelig Græsplæne midt i Parken er der rejst et Indianer-Monument, som ved nærmere Eftersyn viser sig at være en Kopi af et Monument i Great Central Park i New York: Den røde Jæger med sin Hund. Det fremgaar klart af Skikkelsens foroverbøjede spændte Holdning, at Jægeren har faaet Øje paa Vildtet, men med et kraftigt Tag holder han Hunden tilbage, hindrende den i at give Hals.

I Nærheden af Parken ligger Byens fornemme Villakvarter, hvor bl. a. flere Efterkommere af Byens Grundlægger endnu har deres Boliger.

Den kønneste Seværdighed i Cooperstown er næsten Jernbanestationen — en lidet iøjnefaldende, kunstnerisk udført Bygning, omgivet af Blomsterbede og grønne Anlæg. Den gør ikke Indtryk af at blive stærkt benyttet — Amerikanerne er jo helst sammenvoksede med deres Motorvogn. Vi kan derfor faa Ven-

tesalen helt for os selv, og med sine maleriske Udsmykninger af Vægfelterne, illustrerende Læderstrømpe-Fortællingerne, er den nok et lille Studium værd.

Som allerede fortalt indeholder Byen en Mængde Hoteller, lige fra det pebrede Millionærhotel "O-te-saga" og nedefter til mindre Hoteller, beregnede for Gennemsnitsindtægter. Men desforuden ser man i hvert tredie Privathus Plakater og Skilte om Værelser til Leje med Kost og Bad og Garage. Den Slags Skilte ses langt uden for Byens Grænse.

Og denne Spejden efter Turister, som kan tænkes at have Lyst til at lægge nogle Penge i Byen, Cooper gjorde til en Seværdighed, fordi han ved en ren Tilfældighed begyndte at skrive, det er et af de Træk, man husker, fra den lille driftige By.

En ren Tilfældighed? Ja, Cooper var saamænd blevet en moden Mand, før han fik "Puffet", der førte ham i den rigtige Retning.

Man véd om ham, at han skulde studere, men at han maatte afbryde sine Studeringer efter en Strid med sine Lærere. Han kom saa ud at sejle, som saa mange selvraadige Hoveder, lærte streng Disciplin, avancerede til Løjtnant, saa' sig paa flere Togter godt om i Verden, men opgav saa en Dag pludselig Søofficersvejen for at rejse hjem og gifte sig og leve Livet i den Egn, han var kommet til at holde saa meget af.

James Fenimore Cooper blev Kvægfarmer og Forretningsmand.

At han blev Romanforfatter, det kan vi takke hans Hustru for, og det skete paa den Maade, at han en Aften sad og læste en engelsk Novelle for hende.

"Saadan en Historie kunde Du vist i Grunden skrive meget bedre, James," bemærkede Hustruen efter

Oplæsningen, og det er jo muligt, at hun har tænkt paa nogle af de Breve, han havde sendt hende fra sine Rejser.

Cooper var dengang 30 Aar. Han fulgte Hustruens Fingerpeg og gav sig til at skrive, først om sit Sømandsliv, og denne første Bog udsendte han forsigtigt anonymt. Men da Bogen gjorde Lykke, lagde han Navn til, og snart slog han ind paa at skrive om det nærliggende Stof, Indianerne. Han fik hurtigt en stor Læsekreds. Det var sikkert Rekord for Datiden, at hans Bog om Susquehanna Flodens Kilder blev solgt i et Antal af 4000 Eksemplarer — før Middag, den Dag Bogen udkom! Og siden blev jo Coopers idealiserede, røde Helteskikkelser Helte for alle Drengene Verden over.

Vi forlader Cooperstown og kører igen mod Nord, paa højre Side glitrer Søen, aftegnende sig som hvidt Kniplingsværk imellem Træerne, paa venstre Haand har Villaerne endnu ikke sluppet os. Skiltene raaber efter os: Husk til en anden Gang vores *Rooms, Meals, Bath, Garage!*

Min Landsmand puffer mig hyppigt og velvilligt i Siden, peger, berømmer Landskabet, søger efter ubrugte Superlativer, men vender stadig tilbage til Glosen *romantic*, medens den unge Dame ved Rattet for Hundrede og syttende Gang gaber ud i et inderligt *U-a-awww!* som lyder helt indiansk.

Vi smutter nu bort fra Automobilstrømmen og søger ad Sideveje til et landligt Gæstgiveri, hvor vi kan nyde Aftensmaden i uforstyrret Ro, og i den lune Sommernat gaar Turen derefter tilbage til Sharp Curve. Vi skal blot finde "Route 20", er vi først ude paa den, kan vi ikke tage fejl af Vejen. En glimrende anlagt *Concrete*, som Amerikanerne kalder deres Ce-

mentveje, en faldende og stigende Rutschebane med idelige Kurver, ingen Vej at anbefale nervøse Mennesker at køre om Natten. Men vor dygtige Kørske véd, at der kan ingen Uheld ske, naar blot Lygterne brænder, saa belyser de nemlig Skiltene, som averterer os om Vejens Svinkeærinder. Med korte Mellemrum viser Tallet 20 sig i højre Lyskegle. Vi er paa rette Vej..... En begynder at nikke, mæt og træt af at have det altfor godt.

Men det er et Middel mod Søvnighed at tænke paa, at nogle Mil ude i Natten lever Indianerne i deres reserverede Distrikter, kæmpende Kampen mod Tuberkulosen, som slog sin Dødningeklo i det gamle Nomadefolk, dengang der ikke var mere Vildt at jage.....

Otsego Søen var en Oplevelse, den bør man absolut skrive paa Huskeseddelen, naar man forbereder en Rejse til Staterne. Det var naturligtvis bare Sentimentalitet, at jeg, da Solen gik ned, greb mig i at længes efter igen en Gang at sidde paa Skrænterne ved Veddelev og se Solen gaa ned over Roskilde Fjord. Gaar den ned i en Sæk, bliver det Regn, og saa vil der imorgen være skudt op et Mylder af Champignons paa de side Strandenge. De vil heroppe fra Skrænten ligne Pebermynter, dryssede mellem de røde Køer.

SKJULTE SKATTE.

Nu skulde det være Alvor — at tage den Rundrejse, sammen med Lund, ud til andre Landsmænd i Mohawk Dalen.

Vi havde sat hinanden Stævne i den lille idylliske By Waterville. For at komme fra Sharp Curve til Waterville skal man igennem gammelt Skovland, Mil efter Mil kører man i skyggefuld Egeskov, medens Vejen følger *Steel River*, ogsaa kaldet den røde Flod, fordi Vandet antager denne Farve dér hvor Jernkilderne vælder frem. Saa — hvad er nu dette for Hundekunster? Det maa siges at være en daarlig Vittighed, at Amerikanerne prøver paa at forøge Jernprocenten ved at køre deres kasserede Automobiles ud i Floden, hvor de bliver staaende som ræverøde, hæslige Vognskeletter! Hvorfor bliver denne Vandalisme ikke forbudt ved Lov? Et andet Sted har jeg set en By fylde en farlig Afgrund op med kasserede Vogne, dér laa dog en Idé, men Floderne burde være i Fred.

Fra Skovlandet kommer man til sandet Prærieland. Her er langt imellem Farmene, og Husene ser graa og fattige ud. Et Sted stopper jeg og spørger om Vej hos to gamle Mænd, der tørner ud fra Stalden sammen med en Flok magre Køer. Morgenmalkningen

er lige endt. De to Mandspersoner har samme Farve som Husene — deres Ansigter, det gamle Arbejdskluns, det lange strittende Haar — det falder alt sammen graat ud. De kikker lidt paa Vognen, og paa Manden, og giver en kort Besked. Jeg gætter paa to Ungkarle, der har fundet hinanden i en nøjsom Tilværelse.

Nogle Mil længere fremme faar Landet igen en Tone af Frodighed, Husene bliver pyntelige, man har Raad og Tid til Maling, der viser sig Blomster i Haverne, Vejen bliver *concrete* — og saa er vi i Waterville.

— — —

Herfra starter en flere Dages Ekspedition med Lund som Fører. Befordringen er hans gamle Franklin Vogn fra forrige Aarhundrede, den, han i sin Tid købte for 50 Dollars. Lund skal, har han lovet, være Mand for at vise mig, at denne ringeagtede Vogn kan tage selv de daarligste Veje.

Det er jo saadan, at Amerika har skabt “de bedste Veje i Verden” — men at ingen taler om, at man samtidig her kan finde de daarligste! Er imidlertid en Fremmed saa naiv at berøre dette Punkt, straks mødes han med den Trøst, at det Hele er jo bare et Tidsspørgsmaal, og det *er* det selvfølgelig ogsaa.

Her kører Lund og jeg for Eksempel ud til Burlington Distriktet, hvor vi ikke møder en levende Sjæl. Endel af de tidligere omtalte forladte Farme finder jeg her. De ligger i et meget malerisk Landskab, vekslende med Højdedrag og Dale, og for almindelige Øjne er det ikke til at forstaa, at Beboerne har forladt disse Bopladser, thi det høje Græs lader formode, at Jorden er god og kan bære ogsaa anden Afgrøde.

Men forladte er de altsaa, og det har de sikkert været i adskillige Aar, ellers vilde Haverne ikke være gaaet i den Grad "i Busk". Brændenælder og andet Ukrudt vokser højt op om Æbletræerne, som staar med strittende Grene, løftende Frugterne op mod Lyset. Men Stikkelsbærbuskene har opgivet Kampen og ladet sig kvæle.

Da vi begiver os ind i Stuerne, ser vi Spor af, at de har været benyttede af omvandrende tramps.*)

Hvor kunde ikke unge virkelystne Mennesker her faa rig Anvendelse for deres Kræfter! Det kribler jo i Fingrene efter at rydde og beskære og pløje og beplante — her kunde Mennesker skabe sig det daglige Brød.

Jorden er at faa til Købs for 5-6 Dollars pr. acre, og det er vel overflødigt at sige, at Bygningerne følger med i Købet!

Grunden til, at disse Farme er ladt i Stikken, er den meget simple, at Ejerne er blevet gamle, og de Unge har ikke haft Lyst til at overtage Ejendommene, fordi der er 7 miles til nærmeste Jernbanestation, Richfield. De unge Folk er gaaet til Byerne for at tjene Penge, og efter nogle Aars Ensomhed i de lange Vintre er de gamle Folk fulgt efter. Nogle har vel ogsaa fulgt Raabet fra Vest.

Hvis Vejene endda havde været gode. Men de er jo primitive, og det vil Vejene vedblive at være, indtil Burlington Distriktet igen bliver taget i Eje af en Befolkning, der har Mod paa at bruge Næverne, og som ogsaa ser en Værdi i at leve i et naturskønt Land.

"Se," siger Lund, da hans Vogn uden Mukken kører frem over de ujevne Veje, "En kunde jo sagtens

*) Landstrygere.

anskaffe sig en ny Vogn. Er man en fastboende Mand, behøver man end ikke at præstere nogen Udbetaling, man har bare at underskrive 15 Checks, og dem har man saa at betale, en hver Maaned — efter 15 Maaneders Forløb er Vognen min. Men saa faar en Mand Lyst til en ny Vogn, og Svikmøllen gaar igen, man bliver aldrig færdig med den Afbetaling. Forresten kunde jeg slet ikke køre med en ny Vogn her, nej, maa jeg bede om min gamle Franklin!”

Fra Burlington Distriktet kører vi over Hartwick til “Smiths Hall” for at besøge Farmer Nielsen.

Nielsen er en Fisker fra Lynæs, mens hans Hustru er Lollik, og deres amerikanske Forhistorie er i Korthed den, at de, som Konen siger, “fandt hinanden paa Atlanterhavet.”

Da vi naar ned til Manden, som kører Slaamaskine i Bunden af en dyb Dal, stopper han sindigt Hestene og hilser os velkommen med et polisk Glimt i Øjet:

“Hvordan kan I faa Tid til at drive rundt her?” spørger han.

Nielsen og hans Hustru er et misundelsesværdigt Par, de to aldrende Mennesker deler Arbejdet fra Morgen til Aften, og ingen har truffet dem i daarligt Humør.

Men Manden har nu ogsaa været heldig. Han har fundet en af de kønnest beliggende Farme i De forenede Stater, og det tilmed en historisk Farm, hvis Jord ruger over en Hemmelighed.

Den Mr. Smith, som har givet Stedet Navn, levede her under de blodige Kampe mellem Rødhuder og Hvide i Aarene omkring 1780. Smith maatte forlade sin Ejendom, da Indianerne gjorde Forsøg paa at ryge ham ud, men han vendte tilbage efter Amerikanernes Sejr under den tyskfødte General Herchheimer, hvis

“Homestead” endnu findes i Nærheden af Byen Herkimer, indrettet som Museum, en stille Helligdom at betræde — jeg fandt alt staaende i Stuerne, som om Beboerne blot var rejst bort paa Ferie.....

Smith var en Eventyrer, som havde samlet sig adskilligt Gods og Guld, og dengang han blev tvunget bort fra sin Farm, var det ham umuligt at medbringe store Sager, eftersom han vel galopperede bort paa Hesteryg. Men i Nattens Mulm og Mørke havde han nedgravet sit Guld og Sølv paa sin Mark.

Andet staar der ikke i hans Optegnelser, og det var meget kedeligt for de Mennesker, der efter ham blev Ejere af “Smiths Hall”; thi han selv naaede neppe tilbage, før han faldt i en Febersygdom og døde.

Farmen har haft mange Ejere, inden den havnede paa Lynæsfiskerens Hænder. Det er almindelig bekendt paa Egnen, at de alle har gravet efter Skatten, men det er aldrig lykkedes at finde saa meget som en Dollar! Nielsen gik ogsaa og tog Stikprøver paa Maa og Faa, indtil han syntes, at Folk smilede saa løjerligt, saa tog han den fornuftige Beslutning at lade Skatten blive liggende, hvor den ligger. Det er sandsynligt, at han hælder til den Anskuelse, at den gamle Historie om den skjulte Skat er sat i Omløb af et alviist Forsyn, som vil paalægge Menneskene at arbejde i Jorden, da skal Skattene nok vokse frem.....

I Byen Laurens og Omegn bor der en hel Koloni af Danskere. Det er da sikkert en dansk Møller, den hvide Mand, som staar dér udenfor Furagehandelen og giver sin Karl Anvisning paa at læsse Vareautoen. Man synes ligefrem at kende Ansigtet! Det er nu ikke saa løjerligt, thi Manden, ser jeg nu, var blandt Gæsterne ved 4. Juli Festen i Sharp Curve, og hans gode Navn er Hansen.

“Hallo, Hansen!” raaber Lund og standser sin Franklin.

“Hallo, Lund!” klinger Hansens muntre Genhilsen, og derefter følger meget hurtigt en Indbydelse til at komme op i Boligen og faa en Hjertestyrkning.

Lund faar Besked paa at køre hen og købe en Pakke Cigaretter og nogle “Sodavander”, “Resten gir sig af sig selv,” siger Hansen med en glad Latter.

Hvor bor han dejligt, den Furagehandler — disse gamle Ahorntræer forlener jo hvert Hus med Præg af en Skovriderbolig. Og som de gamle Skovridere plejede at have deres Velkomstdrikke i Orden, saaledes ogsaa her. “Det tørre Amerika er heldigvis ikke mere tørt,” ler vor Vært, da vi har bænket os i hans Spisekøkken, “end at man kan byde sine Gæster en anstændig drink — værsgod, hjælp Jer selv, Skaal!”

Den tredie Dansker, vi hilser paa, hedder Nielsen og er Farmer ligesom den første Nielsen. Han har Huset fuldt af kønne unge Døtre i Mandfolkedragt, ja, for de unge Damer er nemlig i Færd med at spule og polere Familiens Vogn, som aabenbart har været paa Langfart, og Mands Arbejde kræver Mands Uniform, siger Nielsen, da han præsenterer Døtrene.

Lund spørger til Sønnens Befindende, og Faderen er ikke kommet langt i sin Beretning, før jeg er paa det rene med, at denne Søn er en gammel Bekendt!

Farmer Niensens Søn — det var jo hin meget omtalte unge Mejerist, som for nogle Aar siden opfandt Iskagen “Eskimo Pie”, der snart blev populær over hele Amerika og siden vandt Indpas i andre Lande. “Opfindelsen” bestod i, at Iskagen var omgivet af et Chokoladeovertræk og slet ikke mindede om anden Ice Cream.

“Han blev jo Millionær, Deres Søn,” indskyder jeg.

“Det *hed* sig,” svarer Faderen, “men nej, slet saa meget tjente han nu ikke, og man kan da ogsaa klare sig med mindre! Han ejede jo ingen Penge, og da Patentet skulde udtages og Fabrikationen paabegyndes, maatte han derfor gaa i Kompagni med et Par Amerikanere — og de sikrede sig Hovedgevinsten! Der bliver jo stadig Penge til ham ogsaa, men altsaa ikke i samme Maalestok, som hvis han havde kunnet gabe over Iskagen alene. *Har* man Penge, saa kan man lave Penge i Amerika!

Men, som sagt, hvad skal man med det meget? Hvordan jeg selv har klaret mig, jo Tak, jeg maa sige, at vi har haft en god Tid i Staten New York, vi har tjent godt, og vi har ogsaa givet Pengene ud igen!”

I Laurens er der dansk Kirke. Jeg skrev gerne noget rigtig pænt om den, for den danske Kirke i Amerika har vanskelig Kaar. Der er mange Danske, som mener at kunne undvære den, medens andre, men det er de færreste, hævder, at uden en dansk Kirke at ty til vilde de ikke kunne holde Udlændigheden ud. Saa dan føler danske Hustruer i de første svære Hjemvæ-Aar. En af de første Farmerkoner, jeg besøgte for mange Aar siden, betroede mig, at hun “græd sig i Søvn hver Nat det første Aar” — den Sætning har jeg aldrig siden kunnet faa ud af Hovedet.

Præsterne har det ikke let, de maa høre for deres “Sprog”, de maa høre for, at den jevne Mand stikker frem gennem Kjolen, tilmed maa de udføre deres Gerning for en ringe Løn. Heldigt for dem, hvis de er af en vis Haardhudethed og har Haandelag til at være Haandværker og Farmer og Hønseavler ved Siden af, saa sidder de og klarer sig økonomisk, og det skulde jo gerne selv en Præst!

I denne lille By bor der idag tre Præster, de to af

dem er vel at mærke "retirede" — de har trukket sig tilbage, medens den tredie er kommet hertil for nylic.

Nykommeren var ikke i Byen, derimod blev der Lejlighed til at hilse paa de to gamle Præster, Simon- sen og Kirkegaard.

Pastor Simonsen er en mut Herre, men det er sik- kert min Skyld. Jeg kommer og forstyrrer ham i hans Arbejde. Han er i Færd med at bygge sig et Hus, og han har ingen til at hjælpe sig. Den Gamle minder mere om en beget Sejlskipper end om en Kirkens Mand. Da han har forsonet sig med at blive forstyrret, byder han mig til Sæde paa en Stabel Brædder, og dér faar jeg sidde, medens Pastoren tømmer videre, i Ro og Mag banker han Søm i, han knap nok skæver til mig under Arbejdet. Ham bliver jeg stærkt ind- taget i. Jeg synes, jeg kan læse i hans Ansigt, at han har følt Skuffelse mangan Gang over en fattig Kol- lekt.

Pastor Kirkegaard gør et mere menneskevenligt Indtryk, formodentlig fordi han kan byde Gæsten ind i en hyggelig Stue. Vi bliver ikke straks Uvenner over ikke at kende hinandens Navn — hvem husker Nav- ne? Forfatter? Det var da morsomt, hvad har *De* saa skrevet, bette Ven? Det siger De ikke! Saa tror jeg ligegodt, jeg har en af Deres Bøger staaende..... Hvor er De ellers fra, med Forlov?

Kirkegaard selv er umiskendelig Jyde.

Han er bondefødt i den lille Landsby Nees ved Nis- sum Fjord, og skønt han har været borte fra Dan- mark i 46 Aar, krydres hans Tale endnu af vestjydsk Tunge. Hvilten oven paa en lang Præstegerning er ham vel undt, han nyder den da ogsaa i fulde Drag, bogstavelig talt, ved en Pibe Tobak og en Bog.

Pastor Kirkegaards Fritidssysse er "Sukkerdyrk-

ning", og Fruen viser sig at være Specialist i Pandekager og Sirup. Siruppen vokser lige uden for Døren. De voksne Ahorntræer er jo stærkt sukkerholdige, naar de tappes fornuftigt, kan de give en god Høst Aar efter Aar. Træerne skal tappes om Foraaret, paa hvilken Tid Saften er mest sukkerholdig. Tapningen foregaar ved Hjælp af Boring forneden paa Stammen, hvorefter Saften siver ud paa samme Maade, som naar man tapper Gummitræer paa Malakka-Halvøen. Men hvis man er begærlig og tapper til alle Tider, melder Træet Pas og visner.

Om det ikke smager? Jo, det maa jeg attestere, at Kirkegaards Ahornsirup er delikat saavel af Smag som Udseende, lys og gennemsigtig som ny Bihonning — men dér er Præstefruens Kunst vist kommet Naturen til Hjælp.

— — —

Paa "Mount Vision" havde Kjeldgaards ventet os i flere Dage.

Deres Hjem ligger, som Navnet siger, oppe paa et Bjerg, og Navnet lyver ikke: Der aabner sig, da vi er kommet op over Skoven, et fortryllende Panorama ned over Laurens og milevidt bort over Bakker og Dale.

Ægteparret Kjeldgaard ligner ikke de andre Farmere, vi har besøgt, men de har da heller ikke været her saa længe. Manden er dansk Polytekniker, og Hustruen var Lærerinde i Danmark, men han slog sig paa Landvæsen, indtil de fik Lyst til endnu mere Forandring og rejste til Amerika, efter at have solgt Gaarden. Kjeldgaard var derved kommet i Besiddelse af "en Klat Penge".

Og herovre udsøgte de sig en Ejendom, som almindelige Farmere ikke satte særlig Pris paa, fordi den

laa paa et Bjerg. Vejen derop er dog ikke drøjere, end at vor gamle Ven Franklin tager den som en Leg. Den snirkler sig igennem Skovland med Vandfald og vilde Klippekløfter og i Kløfterne en sjælden Flora, som man ikke kan blive træt af at fordybe sig i. Og al denne Herlighed tilhører Kjeldgaards. Det undrer mig ikke at høre, at de "spilder" mange Timer i denne Skov!

"Fru Kjeldgaard kan sagtens," sagde en Farmerhustru, hvem jeg fortalte, at vi stod for Tur til at besøge Folkene paa "Mount Vision" — "hun skal ikke malke som en anden En!"

Om de To da er saa velhavende, at de har Raad til større Folkehold? Nej, men hele deres Kreaturbesætning bestaar i én Ko, som giver fornødent Smør og Mælk til Husholdningen. Alt andet Kræ paa "Mount Vision" er Fjerkræ — dannebrogfarvede Høns — hvide "Italienere" med røde Kamme — flinke til at lægge Æg! De har lavet deres Ejendom til en Hønsfarm, det kagler og galer rundt om os, og nu er de to forhaabningsfulde Mennesker optagne af at regne ud, om de kan leve af denne Virksomhed.

Deres Hjem har faaet Ord for at være et godt Hjem at gæste. Farmerne indrømmer, at man kan skrive sig Et og andet bag Øret dér. Den Maade, de dyrker Jordbær paa, og som de planter Æbletrær, Solbær og Hindbærris — det er jo en Fornøjelse at se, som det vokser. I Jord, man skulde mene, var noget Skidt! Og Manden er aldrig ledig, han gaar og "laver alting selv", han er netop i disse Dage i Færd med at udvide sit Hus ved at bygge en Havestue med Parketgulv! Og Møblerne i Stuerne har han forarbejdet selv. Det siges om Kjeldgaards, at de rejste til Amerika med alt deres Flyttegods i hver sin Haandkuf-

fert, men det er jo nok en Overdrivelse, thi deres Bogsamling alene ser ud til at kræve store Pakkasser.

“Har De virkelig selv lavet dette Spisestuemøblement?”

“Ja,” bekræfter Kjeldgaard med et roligt Nik — “man skal da bo *pænt*, selv om man er kommet til Amerika!”

Man tror at sidde i et velsitueret Hjem paa Landet i Danmark, saa ren lyder deres danske Tale, naar Landsmænd kommer paa Besøg. End ikke et lille yes eller no eller uhu sniger sig ind. Kyllingerne er stegt paa dansk, eller er det Saucen, der smager saa hjemligt? Eller Kartoflerne, der er “lange og nye”? Jeg véd det ikke rigtigt. Dér henne hænger Kronborg, jeg ser nogle Skibe sejle lige ind i Øresund, og jeg griber mig i at tænke, om jeg kan naa et bestemt Tog til Charlottenlund.

Der maa være skjulte Skatte ogsaa i Mount Visions Jord.

Sjælland eller Mohawk Dalen — — hvad betyder *Stedet*, naar to Mennesker er lykkelige?

EN MIDNATSDISKUSSION.

Vi skulde derefter paa Besøg hos Nørlund, som lever i "det stenede Land" paa den anden Side af Byen Oneonta, men først gør vi et Ophold i denne By for at hilse paa "et mærkeligt Menneske", som hedder Hansen.

Manden hævder nu selv, at der er saamænd ikke Spor af mærkeligt ved *ham*. Hvad han har naaet, siger han, det er sket ved hans Hænders Hjælp, og dem har han ikke givet sig selv. Han kom herover for snart halvtreds Aar siden som lille Dreng sammen med sine Forældre, og saa langt han kan huske tilbage, har han arbejdet i Jorden. Han har haft Farm "i Vesten", men sad paa fattig Jord og sloges med "flyvende Mælketidsel", som ødelagde hans Høst, indtil han for endel Aar siden kom til denne Egn, og nu er *Hanson & Sons* et af de mest agtede Navne i Oneonta. Hans Farm, som han har givet sine voksne Sønner Part i, ligger paa Sydsiden af Susquehanna Floden, "South Side Dairy Farm" staar der malet paa Tagene, og dette Navn i Forbindelse med det amerikaniserede Familienavn ses paa lang Afstand. Han har Hundrede gode Malkekøer, fornyer selv Bestanden ved Opdrætning og er den største Mælkeleveran-

dør paa Egnen, Matador paa sit Omraade, en erfaren Mand, Folk søger Raad hos.

Vi møder Hansen ude paa hans Jord. Den høje, meget magre Skikkelse med det dybt furede Ansigt under en bredskygget, opkrammet Straahat dukker frem fra en Majsmark, og da han faar Øje paa Lund, lyser han op i et Genkendelsessmil. De To har ikke set hinanden i flere Aar.

Jeg gætter i mit stille Sind paa, om Manden skulde være Bornholmer. Men saa hører jeg, at det er et svensk Ord, der nu og da forvilder sig ind i hans Engelske.

Hansen har nylig haft en Dyst med Bystyret i Oneonta, det er den, han er optaget af at fortælle om: Han fik jo en skriftlig Anmodning om at sætte Mælkeprisen 1 Cent ned, hvorpaa han svarede, ligeledes skriftligt, at han maatte udbede sig en Konference, og i et paafølgende Møde dokumenterede han, at Hanson & Sons var billigere end Mælkeleverandørerne i andre Byer. Forhandlingerne endte med, at han tvertimod fik lagt $\frac{1}{2}$ Cent paa, for al Mælk leveret til det Offentlige. Han siger dette uden at smile, med et bittert Drag om Munden. Det er nu *hans* Maske for Tilfredshed, og maaske var det derfor, hans gamle Ven kaldte ham et mærkeligt Menneske.

Forklaringen paa det svenske Stænk i Sproget faar jeg, da jeg træffer hans Hustru. Hun er født i Sverige. Men anden Generation i dette skandinaviske Ægte-skab er fuldstændig amerikansk, Børnene forstaar knapt nok et dansk eller et svensk Ord. De dukker frem overalt. Jeg finder nogle af dem i Staldene, andre i Mejeriet, hvor en af Sønnerne demonstrerer Firmaets nyeste patenterede Opfindelse, en velsmagende Chokolademælk, en ung Datter sidder ved Skrivema-

skinen paa Kontoret, saa Familiens Overhoved har jo Haandsrækning paa alle Sider i den store Bedrift. Han selv har neppe haft Lejlighed til ordentlig Skolegang som Barn, men anden Generation blev sat i gode Skoler, og dog kommer den ikke op paa Siden af den gamle Farmer, som gik i Livets strenge Skole.

Ægteparret har altsaa sat mange Børn i Verden, og man skulde jo tro, at Mrs. Hanson nu paa de ældre Dage havde nok af gøre med at passe sit Hus. Men lur Damen! Hun har i dette Øjeblik Hænderne fulde, hun er travlt optaget af at sørge for Mad til vejfarende Folk, hvilket skal forstaas saaledes, at det er Fruens Vejskilt, som fortæller Automobilister, at her serveres Forfriskninger og hele Maaltider — drej ind under Ahorntræernes Skygge! Smag vor isafkølede Chocolate Milk!

Alle arbejder paa South Side Dairy Farm, og alle tjener Penge, men ingen kan se Pengene paa gamle Hansens Ansigt — *Fortiden* har skrevet for dybt deri. Han er en Mand paa mange Hundrede acres Land, men hvor fjern er ikke hans Type fra en dansk Storbonde?

— — —

Hos Nørlund kommer vi paa Høstarbejde. Denne Farmer kører Hø ind i sin ikke helt almindelige "Barn", som er bygget op imod en høj Skrænt, saaledes at Vognen kan køre lige ind i Toppen af Laden og Høet let væltes ned, hvad der jo sparer nogen Arbejdskraft.

Og om Aftenen er vi indbudt til at være Fødselsdagsgæster paa Farmen.

Nørlunds Ejendom er, som allerede omtalt, beliggende i et stenet Land, overdryset med Klippeblokke og smaa Skovstykker, et dekorativt Terræn, men en

Smule besværligt at farme i. Lunds Ærinde herude er at spørge Farmeren, hvordan han er tilfreds. Det er nemlig Lunds Næringsvej at handle med Ejendomme, og det var ham, der i sin Tid skaffede Nørlund Farmen. Han har Ord for at være en *fair* Mand, der vilde være lige saa ked af det som Køberen, hvis en Handel blev til Fortrydelse, og han kører da ogsaa rundt med en god Samvittighed, naar han besøger "Klienter".

Der er flere mindreaarige Børn i dette Hjem, og Husmoderen faar neppe Tid til at tale alene med mig i fem Minutter. Disse korte Øjeblikke tilbringer vi paa "Porchen", med Udsigt ned over Farmens lille sivkransede Indsø, som Vildænder pynter op i..... Ved en saadan Lejlighed kan en ny Gæst jo ikke undgaa at sige nogle pæne Ord om Stedet og dertil føje en Formodning om, at Beboerne er glade for at leve her.

Farmerens Hustru svarer med et uhu, og det kan, som Læserne véd, betyde baade yes og no. Hun nævner ikke et Ord om Arbejdet — det er En jo født til — men der undslipper hende en lille Beklagelse af, at "Vinteren er for lang". Naar Kulden sætter ind i de første Dage af December, kan den blive her i mere end fem Maaneder. Det kunde rigtignok være anderledes mildt i Danmark om Vinteren.....

Det er en af Smaapigerne, der holder Fødselsdag, og denne Begivenhed er der jo først Tid til rigtig at fejre om Aftenen. Klokken bliver over halv ni, før man har faaet Arbejdstøjet ombyttet med Hjemmetøj og kan tage Plads ved Chokolade- og Kaffebordet.

Naar undtages en Konditorudstilling i Tivoli har jeg aldrig set paa ét Bord en saadan Velsignelse af Kager i de forskelligste Tilberedninger, og nu lyder

Opfordringen, at man skal værs'god gøre Indhug! Jeg føler mig altid lille og ulykkelig ved et saadant Bord, thi hvis man ikke naar at spise store Portioner af alt Bagværket, ti forskellige Lagkager og fem og tyve Smaakager, og ikke orker at tømme fire-fem Kopper, regnes man for at være en kedelig Gæst. Fejler Du noget i Maven? spørger Ens Sidemand deltagende.

Foran Fødselsdagsbarnets Plads staar der en særlig festlig Lagkage med 9 brændende Lys, som hun selv skal have Fornøjelsen at puste ud, hvorefter Anretningen skæres for og passerer rundt ved det gæstfri Bord, hvor der sidder henved tredive Voksne og Børn.

Det er de nærmest boende danske Farmerfamilier, som er mødt for at gratulere. Og glædeligt maa det være for Værtinden at se, at *de* ikke "fejler" noget, Kagerne forsvinder virkelig som Dug for Solen!

Efter Chokoladegildet forsamler Mændene sig i en af Stuerne og giver sig til at diskutere Farmernes Livskaar.

Det er Lund, der rejser Spørgsmaalet, idet han anmoder Farmerne om at tale frit fra Leveren, om de er tilfredse med Vilkaarene her i Staten New York, eller de spekulerer paa at sælge og rejse andre Steder hen.

Øjnene retter sig mod Folk, som har opholdt sig i andre Stater, og Spørgsmaal og Svar krydser hinanden. Hvordan ligger *Priserne*? En vilde gerne lægge Kørne paa Hylden og flytte til en rigtig Hvedestat! En siger god for Øst, En for Vest. En vil aldrig bytte, en anden vil gerne bytte imorgen!

Hvorfor? Fortæl! hører man Lunds ansporende Stemme,

“Se til Hansen paa South Side Dairy Farm,” siger En, “han kom fattig hertil fra Vesten.”

“Ja, *Hansen!*” udbryder en Anden, men stopper op, som om det var unødvendigt at tilføje mere.

Nørlunds gamle Medhjælper, der med sit blege Ansigt og det tynde Hageskæg ser ud til at høre andetsteds hjemme, siger ikke et Ord under hele Diskussionen. Hver Gang jeg ser over paa ham, hænger hans Øjne ved mine, som om han ventede, at den fremmede Gæst var kommet for at sige det forløsende Ord.

Det er ejendommeligt at mærke, hvor vanskeligt det falder for nogle Farmere at slaa Rod — de har Nomadeblodet i sig og higer efter bedre Græsgange. Men spørger man saadanne Omflyttere, indrømmer de, at de ikke er fødte Landmænd.

Nørlund siger det rigtige, at alting afhænger af Folkene selv — af *Manden!* følger han til.

“Du er med andre Ord tilfreds, hvor Du er,” indskyder Lund.

Ja, Nørlund vil ikke klage. Han fik jo sin Farm paa gode Vilkaar, og de Sten, der ligger paa hans Jord, er jo da ikke større, end at de er til at komme uden om!

Time efter Time varer Diskussionen. Da Klokken er 12, minder jeg Lund om, at vi har en lang Vej hjem.

“Det er Daylight saving Time,”*) siger han, “Klokken er ikke mere end 11 efter Standard Time.”

Og Diskussionen fortsættes med samme Ufortrødenhed, som om disse Mænd ikke skulde op med So-

*) Amerikansk Sommertid,

len. Og ingen tænker paa at slaa ind paa andre Emner end det foreliggende, *Brødet*.

Da Tiden omsider er blevet over rigtig Midnat, starter Lund den gamle Franklin, og vi kører hjemad i buldrende Mørke. Vi skal have fat i "Route 28" og finder ogsaa denne Vej men nu viser Vognen virkelig Tegn paa at være bleven søvnig, den lukker det ene Øje, uheldigvis det højre, saa vi ikke har let ved at se Signalerne langs Vejkanten.

Nogle Gange er vi paa Nippet til at blive paakørt af modgaaende Automobiler.

"Han sad og sov, den Gris," siger Lund sindigt.

Maanen er gaaet ned, og Stjerneskin forslaar kun lidt.....

Pludselig standser vi midt inde paa en Mark, Kornaks banker paa Ruderne — Vognen maa være kommet ind paa en blind Vej.

"Vi skulde altsaa ikke have drejet dengang," mumler Lund.

"Hvilken Gang?"

"Dengang for en halv Time siden. Vi maa tilbage igen, Sir!"

Velan, vi kommer tilbage og finder Route 28, og nu, Kl. 3 om Natten, er vi omsider alene paa disse Kanter, møder ingen Vogne, men Dyrelivet pusler, en ram Stank af Skunk kan pludselig fylde Vognen. Nogen Tid efter faar vi Øje paa Lysene fra Sharp Curve, Byens elektriske *Skilt*, som lyser ved Jernbanelinien hele Natten.

Da Lund har sat mig af ved "Sunny Hill", starter han paany den enøjede Franklin for at komme hjem til Waterville. Det var da ellers meget bedre, foreslaar jeg, at gaa med ind — der er da Liggeplads nok. Men han siger Nej Tak, han vil hellere tage hjem

med det samme, "mens han er ved det". Han har ikke kørt mere end 120 Mil idag!

"Vil De tro," siger han, "at Vognen kun har brugt 4 gallons Benzin à 19 Øre — det har vel nok været en billig Tur!"

Saa kørte den gamle Ungkarl Lund. Tilsyneladende lige saa frisk, og under alle Omstændigheder i samme gode Humør, som da han startede imorges.

JUL EFTER DEN GAMLE KOGEBOG.

NAAR Majhøsten har fundet Sted, regner Farmeren, at "det værste er overstaaet".

Majsen blev radsaaet med Maskine de sidste Dage i Maj Maaned, og efter tre Maaneders Forløb er den udvokset, hvorefter den høstes grøn. Den har blomstret og sat Frugt, flere Kolber paa hver Stængel, men Kolberne er ikke blevet modne, Afgrøden tages netop i det Øjeblik, da den endnu har alle Safter i Behold.

Den blomstrende Majsmark frembyder et festligt Skue af svajende Hanblomster som Duske i Toppen og de gule Hunblomster skinnende frem længere nede paa Stænglerne. Naar Vinden spiller op, danser Majsen og gifter sig, og i Solskin efter Regn rækker den sin lange Krop vellystigt mod Lyset.

En varm Sommer med rigelig Fugtighed kan give Majsplanten en Længde af 18 Fod, og saa vældige "Straa" skulde man forsværge var nemme at klippe! Men Høstmaskinens Sakse, trukket af en Traktor, tager dem som en Mis og spytter overlegent de bundne Neg fra sig.

Negene vejer et halvt Hundrede Pund og maa "govles" op paa Læsset, som derefter køres til Siloen. Ved Foden af denne staar Hakkelsemaskinen

parat til at skære Majsen i Smaastumper, og nu gaar Rejsen, med Blæsten i Ryggen, gennem et Rør op til Overkanten af Siloen og derfra ned i den store "Tønde".

Majshøsten foregaar som Regel i Fællig, d. v. s. at de ret kostbare Maskiner gaar paa Omgang mellem Farmerne.

Og med Siloer og Lade fulde af Majsfoder og Hø kan "Mælkefarmeren" trygt se Efteraaret og Vinteren i Møde — den lange Vinter, hvis Ensformighed kun brydes af Julefesten.

Julen paa Farmen er lagt i Husmoderens Haand, da bliver de store Mandfolk, der agerede saa stærkt i Høsten, kun Statister.

Jeg maa jo smile, idet jeg mindes en lille "Fægtning" mellem Ægtefællerne, en Aften ovenpaa en lang Høstdag, da alle Parter var trætte. Espersen havde "begyndt" — ved at lade falde en Bemærkning om, at Indkøringen trak for længe ud. "Vi skulde ikke gerne køre Hø ind lige til Jul!" sagde han gnavent.

"Mener Du ikke, vi bestiller nok?" spurgte Jørgen kampberedt. "*Come on!*" raabte han til Svend, og bort gik han med den yngre Broder for at tage de forbavsede Heste ud af Stalden og spænde for og hente nye Læs ind, skønt Solen var gaaet ned for noget siden. *Arbejde*, det var Jørgens Maade at faa Afløb for Ærgrelse.

Fru Espersen bebrejdede Manden, at han gav efter for et daarligt Lune. Jørgen kunde da ikke gøre for, at det havde regnet, hvorved Høsten trak længere ud end ventet. "Du overanstrenger Dig da heller ikke selv, lille Far," lagde hun godmodigt, men ubetænksomt til.

"*Hvad gør jeg ikke?* Jeg har alle mine Dage slæbt

som et Bæst! Nej, *Du* bestiller ikke meget, Kone, det var vist *det*, *Du* mente! Andre Koner kan hjælpe til at malke og køre en Maskine, men hvad gør *Du*?”

“Jeg *har* malket,” svarede hun med et sært Øjekast til Manden. “Og saa passer jeg da Huset og giver Jer Mad!”

“Ja, *Du* opvarter alle Børnene, men de er store nok til at opvarte sig selv!”

Hustruen smilede ved sig selv, og nu fortalte hun om de 28 Farmerkoner, der stod om i Avisen, de havde taget Ferie og skrev til Mændene, at de havde det storartet. De var rimeligvis blevet enige om at optræde i samlet Flok, efter at de havde haft en Diskussion med Mændene — “ligesom nu vi To, lille Far! Men læste *Du* ikke, at deres Mænd kom til at længes efter dem?”

“Pyt, det vilde jeg sgu ikke! *Du* skulde nok faa Lov at rejse — rejs *Du* bare!”

Fru Espersen gjorde Ende paa Spøgen ved at give sig til at lege med Jens og Maud, og i samme Nu var Børnene henrykte. De havde jo lyttet efter uden rigtig at forstaa. Nu dukkede de ordentlig Moderen i Græsset og dængede hende til med afrevne Totter, saa hun hvinede i vilden Sky og bad for sig — til stor Fornøjelse for Faderen. Bliv ved, hun skal ha’ mer’! raabte han opmuntrende. Og da Ægteparret siden gik til Ro, Arm i Arm som de plejede, kunde ingen af Parterne mindes, at de havde været en lille Smule oppe at nappes.

Men det var altsaa denne lille Scene, jeg mindedes, da jeg en Dag sad og bladede i Fru Kristines Kogebog og af dens slidte Blade — Børnene havde forresten været flittige til at rive Blade ud af den — lærte, hvordan Farmerhustruen tilbereder Julegaasen

paa den gode gammeldags Manér. Hun siger herom følgende:

Gaasen plukkes, svies over brændende Sprit, skylles og aftørres godt; Hals, Vinger og Fødder hugges af og bruges med Kraase, Lever og Hjerte til Kraase-suppe. Gaasen aabnes, og Indvoldene tages ud; den vaskes godt og gnides indvendig med Salt og Peber og fyldes med ituskaarne Æbler og vaskede Svesker, hvorpaa den syes ved Hals og Gump, og den steges i Ovn med lidt Vand under i 2-3 Timer. Man maa tage sig i Agt for, hvis den er meget fed, at ikke Skyen svinder, saa der kun er Fedt, naar man skal til at lave Sauce. Naar den er stegt færdig, tages Gaasen op, og Saucen hældes i et Fad, hvor Fedtet skummes fra. Mel brunes i en Gryde med lidt Fedt og spædes op med Skyen, til den bliver smuk jevn. Kartoffler og Rødkaal serveres dertil.....

Julekagen bager hun efter følgende Opskrift:

Hertil bruges 2½ Pund Flormel og en god Pot sød Mælk eller Fløde, hvis man har, ¼ Pund Smør ½ Pund Fedt (ukrydret) og 4 Æg og for 5 Øre Gær, lidt Kardemomme. Det Hele æltes godt sammen, men Dejgen maa endelig ikke være for fast; naar den er hævet, kommes ¼ Pund skoldede Rosiner og lidt fint Appelsinskal deri, og lægges det paa en velsmurt Plade eller helst i Stegepanden, staar et Øjeblik over Vandgryden, smøres med pisket Æg, lidt hakkede Mandler og Sukker strøs over — og Kagen sættes ind i Ovnen og bages i ½ Time.....

Men Julebordet skal jo byde noget for enhver Smag, og Farmerkonen har da ogsaa haft travlt med at bage "Specier", "Konvolutter", Mandelsnitter, "Fruens Kager", "Gode Raad", Dagmars Kager, "Jyd-ske Makroner", Mariakager, Pebernødder og Klejner,

altsammen efter de gamle Anvisninger i hendes egen Kogebog, og som Rosinen i Pølseenden har hun brygget en liflig Punch, hvortil Stoffet kan faas i Drugstoren. Til at sætte en glad Smag paa en saadan Drik kan bruges de tørrede Hoveder af Fandens Mælkebøtte, hvilket har haft til Følge, at denne hidtil oversete Ukrudtsplante nu snart er et Særsyn i Onkel Sams Land!

Manden har sørget for Juletræ. Han har købt det paa Torvet i Sharp Curve — for Granerne i hans egen Skov er for store — og han har haft Bud efter en "Ingeniør" til at pynte Træet med kulørte Lamper. Et Juletræ i Amerika skal nemlig tændes paa amerikansk! Hvis Espersen havde forskrevet smaa Voksls og gik rundt og strøg Tændstikker, saa vilde Mrs. Bennett, og hvilke andre Amerikanere, der eventuelt kunde komme paa Besøg, nok gøre store Øjne! Men et Par danske Julesalmer synger Familien naturligvis, saa godt det nu kan gaa, og dette Stykke Julestemning opstaar igen, naar Skrædder Andersen nede fra Byen kommer paa Besøg med sin Kone. Dette barnløse Ægtepar er saa dansk i Sind og Skind. Men Julen i Danmark undgaar man helst at tale om.

Paa "Porchen" er der ogsaa anbragt kulørte elektriske Lamper. "Det ser saa pænt ud fra Vejen," siger Fru Espersen. "Og Folk skal da kunne se, vi holder Jul!"

I amerikanske Byer varer Julen kun én Dag, men paa Landet kan man jo "snyde" lidt, og det gør Espersens. De gaar og drysser og holder Ferie, og Forældrene har svært ved at faa Melodierne ud af Hovedet. De synger om Morgenen i Køkkenet, og Maud, som hjælper Moderen at vaske op, prøver paa at være

med i Koret. Det gaar helt flinkt med at ramme Melodien, men Ordene bliver nogle morsomme Brokker.

— — —
 “Lise fik Du saa ikke hilst paa,” siger Espersen ved Afskeden, “men Du kan jo sende hende et Prospektkort. Notér Adressen: *Vutivutivut!*”

Den Adresse lyder omtrent som Vandredroskens Fløjt, og da jeg udbeder mig en nærmere Forklaring, serveres der følgende: Manden, Lise gør Tjeneste hos, hedder Wood, det samme Navn har han givet sit Hotel, og Hotellet ligger vel nok i Skoven, the wood! Vutivutivut! En veritabel Rebus.

Lise har det som Blommen i et Æg. Hele hendes Løn er 5 Dollars om Ugen, men Manden kan faa Serveringsdamer nok til den Pris, unge Damer tager saadan en Plads som Ferie og Rekreation. Og det hænder da forresten, at der arriverer en Millionær, som ikke ser saa nøje paa Drikkepengene.

Mit sidste Indtryk af Folkene paa “Sunny Hill” gav Stof til Eftertanke — og gav Svaret paa det vigtige Spørgsmaal, jeg rejste i Begyndelsen af denne Bog, da vi drog ud for at se, hvor hurtigt eller langsomt danske Udvandrere “slaar Rod”.

Under en Familiesamtale fortalte Farmerens Hustru om en ung Pige, der ved et Ulykkestilfælde havde mistet begge sine Forældre; denne unge Pige havde nu faaet beskikket en Værge, og dette Forhold vilde Fru Espersen gerne, at de mindre Børn skulde forstaa rigtigt, for at de kunde paaskønne, at de havde baade Fader og Moder. *Værge*, gentog hun og ledte efter det engelske Ord, Men hun fandt det ikke.

Saa tog hun sin Tilflugt til Jørgen:

“*Hvad er det, I kalder det herovre?*” spurgte hun.

Dybere har Husmoderen altsaa ikke slaaet Rod

efter 14 Aars Ophold. Det gaar langsomt i en Familie med Børn i alle Aldere.

Men dette betyder jo slet ikke, at hun ikke skulde befinde sig godt.

For syv Aar siden fortalte Espersen mig, at han og hans Hustru kælede for en Drøm — Drømmen om at vende tilbage til Danmark engang, naar de havde tjent "Penge nok", og købe en lille Bondegaard paa Fyn. Dér hvor de havde haft deres lykkeligste Tid, dér vilde de ogsaa leve deres sidste Tid.

Da jeg nu mindede ham om "Drømmen", sagde han, at den var fløjet. Forklaringen kan jeg lytte mig til, naar Børnene taler sammen, thi da er vi helt i Amerika. Deres Land er her, og hvor Børnene er, maa Forældrene være.

Derfor taler de Gamle ikke meget om deres Hjemlængsel. Jo, et blødt Gemyt som Espersen kan gøre det paa Tomandshaand, og dog er han ude af Stand til at forklare Længselens Art — den er ubestemt — bliver vel aldrig stillet. Men enhver ung Mand og Kvinde, der omgaas med Tanken om at "skifte Land", bør vide, at saadan vil Forholdene sandsynligvis udvikle sig for dem ogsaa, hvis de da stifter Familie i det nye Land. Hvis det Øjeblik da kommer, at de længes tilbage, kan det hænde, det lyder i deres Øren: *For silde!*

Under mine Besøg i Byen dernede i Dalens Bund havde jeg hyppigt været Kunde hos Skopudseren i hans Bod udenfor Banken. Han skinnede altid af Fuser og var altid i Sludrehjørnet. Trods den lille Skavank — man fik en første Klasses *shine* hos Manden! Naar han aandede paa Ens Sko og gned efter med Kluden, bredte der sig over selv de ældste Gagagger en festlig Politurglans..... Jeg nikkede Farvel til

ham under min Nedfart til Jernbanestationen og konstaterede som min sidste Erindring fra Byen, at min Pudser som sædvanlig var lykkeligt fuld inden Aften. Dagens Maal var naaet, han kunde trygt lægge sit trætte Hoved til Hvile. Imorgen er der atter en Dag!

Paa det modsatte Hjørne stod Byens forhenværende Borgmester og solgte Fisk. Op og ned er Livets Gang. Fornylig var han "Bootlegger", hvilket vil sige, at han drev Smughandel med den forbudte og eftertragtede Spiritus. Manden er altsaa paa ret Vej igen! Det er mere, end man kan sige om Fredsdommeren, der lader forhandle stærke Drikke fra sin Benzin-Stand uden for Byen! Dog hvorfor skulde han ikke tage den Fortjeneste med? Han ræsonnerer som saa, at siger han til en Vejfarende, at hos ham kan der ikke faas andet end Sodavand og tyndt Øl, saa stopper denne tørstige Mand næste Gang op ved alle mulige andre Stande..... Men Fredsdommeren glemmer ikke for Forretningen, at han *ogsaa* er Dommer, han idømmer uden Skaansel de Personer en Pengebøde, der er saa dumme at fremvise deres "Bjørne" til offentlig Beskuelse, og jeg har observeret, at den vittige Mand gør det med et Blink i Øjet: En lille drink til rette Tid, det er all right, men Fyldebøtteri i Tide og Utide, nej, fy dog!

Ja, U. S. A. er Landet paa Godt og Ondt.

BLANDT LANDSMÆND I MYRETUEN NEW YORK.

DER er ikke kedeligt paa Chr. Damms Forhyringskontor i Front Street, tæt ved Havnen i New York. Lige uden for Vinduerne larmer Højbanen saa vanvittigt, at man i de Øjeblikke, Toget farer forbi, ikke kan høre Ørenlyd, men nøjes med at se paa hinanden. En ad Gangen kommer Folkene ind fra Ventestuen og spørger om "a job". I New York er der altid et Job at faa for Folk, som sejler. Forhyringen gaar rask fra Haanden, det er knapt nok, at Damm kaster et Blik i Søfartsbogen. I Løbet af en halv Time har han sendt tolv Mand ud som Fyrbødere, fem Matroser, tre Kokke — saa er det Lukketid, og vi gaar til Lunch. Forlader de sodede Lokaler, kommer ned i en sværtet Gade og tager Retning imod Nassau Street, hvor der ligger adskillige "gode" Restauranter. Gaden er interimistisk belagt med Brædder, og under den fjedrende Grund lyder stærke Knald af Eksplosioner. Der er til Stadighed nye underjordiske Jernbaner under Bygning i New York.

Damm siger, at han er ked af, at han skal flytte. Fra de beskidte Lokaler? tænker jeg. Ja, han er ked af det, fordi det bliver vanskeligt at finde et Kontor, der ligger saa centralt. Hvorfor flytter Manden da?

Han er sagt op, fordi der findes et Øludsalg i samme Ejendom, og ifølge en Politivedtægt af ældre Dato er det forbudt at have Forhyringskontor i Hus med et Udsalg af stærke Drikke!

Jeg tager mig til Hovedet og spørger, om der saa ikke vilde være mere Fornuft i at sige Øludsalget op, navnlig, da et saadant jo er ulovligt? Man skulde synes det, lyder Svaret, men saa bagvendt kan Tingene altsaa arte sig, at Haanden bliver holdt over Øllet, mens et nyttigt Erhvervskontor faar Besked om at flytte.

“Hvad er det for en Haand?” spørger jeg nysgerrigt.

Og jeg modtager det forjættende Svar, at det vil jeg faa rig Lejlighed til at se.....

Jeg blev denne Gang temmelig længe i New York. Nogle Mennesker har faaet nok af Byen i Løbet af et Par Dage, saa flyr de — den er dem *for* stor. Paa mig virker New York saadan, at jeg føler mig imod min Vilje dragen af denne imponerende Myretue, der nu har overfløjet London i Indbyggerantal og altsaa er “Verdens største By”, hvad der passer godt ind i amerikansk Sprogbrug.

Men taler man om New York, naar man kommer længere ind i Landet, saa kan en ægte Amerikaner sige med en vrængende Betoning: *Nju Jaark*, det er jo ikke Amerika, det er Blandingsgods! Og dette Udtryk er rigtigt. Af New Yorks og Brooklyns 8½ Millioner Indbyggere er halvanden Million Jøder, og det er gammelkendt, at den største italienske By ligger i New York, hvor den udgør et bestemt afgrænset Kvarter, rigere befolket end Rom og med flere italienske Aviser end i selve Italiens Hovedstad.

Hvor mange Danskere der lever i New York, har

jeg ikke det nøjagtige Tal paa, men i Staten New York er det opgivet til ca. 20,000. Formentlig findes over Halvdelen af disse i Byen New York. Det lyder jo ret imponerende, at der skal være 50 danske Foreninger, og interessant er det, at Byen huser den eneste danske Officersforening uden for Danmark. Som bekendt har ogsaa det gamle danske Ugeblad "Nordlyset" sit Sæde i Myretuen.

Ikke saa langt fra Damms Forhyringsvirksomhed kommer jeg til James Clausens Skibsprovianteringskontor, et vældigt Rum, som Manden imidlertid deler med andre Folk i samme Branche. Men ved *sit* Skrivebord driver Clausen alene en ret stor Forretning. Der er Dage, hvor der ligger ti danske Skibe i New Yorks Havn, og Proviant skal de alle have.

For Øjeblikket er han optaget af en Samtale med Kaptajn Kotonia-Hansen. Der sejler paa New Yorks Havn saa mange gæve Kaptajner Hansen, at det ofte kan være praktisk at skelne dem fra hinanden ved at give dem Skibets Navn.

Kotonia-Hansen sejler med et af Peter Browns Skibe mellem New York og Sydamerika. En paapaselig og glad Skipper, der ikke har set Danmark i otte Aar.

Han forhører sig saa interesseret om Kvarteret ved Ejgaardsvej i Charlottenlund, at jeg til Gengæld spørger, om han maaske har Aktier i dérværende Ejendomme?

Aktier — ja, det kan man godt sige. Han har sit Hus dér, og sin Kone og sine Børn. Men Huset har han endnu ikke set, derfor spørger han mig ud.

Tid til at rejse hjem? Nej, der er ikke Tid til at tage lang Ferie, men Kone og Børn tager da somme-tider en Svip herover, og det hænder ogsaa, at Ko-

nen faar Lov, af Rederiet, til at sejle en Tur med til Sydamerika. *Ferien*, den gemmer man, til man gaar i Land "for godt" — sikke man saa skal tage Revanche i Haven!

En Mand kommer ind i Lokalet. Han beholder Hatten paa, ser sig hurtigt om, slaar sig ned ved et af de ledige Borde, griber Telefonen, beder om et Nummer, faar Pusselankerne lagt omhyggeligt til Rette paa Bordet, lægger sig tilbage i Stolen og taler med en Forretningsforbindelse. Da han er færdig, forlader han igen Kontoret, fører i Forbigaaende en Finger halvvejs op til Hatteskyggen og er ude af Døren. Ingen kender ham. Man siger ikke: Tillader De, at jeg laaner Deres Telefon? Man laaner den. Hvortil alle de Talemaader? Time is money! Og ingen vilde tænke paa at lægge den smarte Mand et Halmstraa i Vejen.....

Clausen minder Kotionia-Hansen om Alderdomshjemmets Eksistens, og Kaptajnen svarer med at fiske en 5 Dollarlap frem. Dette er nemlig *ogsaa* en af James Clausens "Forretninger", at han er Præsident for det danske Alderdomshjem i Brooklyn, i hvilken Egenskab han altid har ved Haanden en lang Liste over "Velhavere", som han slaar ned paa, naar de kommer indenfor hans Synskreds.

De Danske har selv rejst Hjemmet, og de sætter en Ære i selv at holde Driften oppe.

Alderdomshjemmet blev i sin Tid stiftet i Anledning af, at et hæderligt gammelt Ægtepar truedes af den onde Skæbne at skulle havne i Old Peoples Home, Fattighuset. Onkel Sam vilde gøre store Øjne, hvis han kom til København og blev vist rundt i en social Institution som De Gamles By, hvor Indvaanerne henlever en økonomisk ubekymret Livsaften. I

Amerika maa de Gamle, saa lyder Livets kolde Lov, have tjent saa meget, at de kan forsørge sig selv. *Kan* de ikke det, skal deres Børn tage sig af dem, men er de saa uheldigt stillede ingen Børn at have, ja, saa venter Fattighuset dem, og efter Fattighuset en fattig Grav med en Numerpind paa "Potters Field", alle hæderlige Gamles Rædsel!

Det nævnte danske Ægtepar blev saaledes de første Gæster i Alderdomshjemmet, en lille Villa, som siden har udviklet sig til at blive en stor Institution, husende et halvt Hundrede Gamle, Mænd og Kvinder, i Alderen fra 65 Aar og opefter.

Efter Alderdomshjemmets Regulativ skal man indskyde 500 Dollars for at kunne blive optaget, men en helt fattig Ansøger bliver ogsaa taget i Betragtning, og man regner, at hver sjette faar gratis Optagelse.

Han var Gratist, den gamle danske Billedhugger Gelert, som er Mester for H. C. Andersen Statuen i Lincoln Park i Chicago, og som ogsaa har komponeret nogle af Gigantfigurerne i Fronten af Toldkammerbygningen i New York. Kunsten har trange Kaar i Amerika. Jeg kendte ikke Gelerts Skæbne, dengang jeg stod i Parken og betragtede Statuen af Eventyrdigteren, ved hvis Fødder man ser en Svane med brusende Vinger. Ved Siden af mig stod en Skare Skolebørn, anførte af en Lærerinde, som var meget optaget af, at Børnene skulde se den store danske Digter Hans Christian Andersen, ham, der havde skrevet de Eventyr, de kendte saa godt — kan I se, "the ugly duckling" er blevet til en dejlig Svane!

Billedhugger Gelerts sidste Dage blev meget triste. I Vildelse tog han bort fra Alderdomshjemmet, levede nogen Tid helt ensomt, sultede sikkert og endte

en Dag sit usle Liv. Han var moden til "Potters Field", thi der fandtes ikke en Cent efter ham, og dér laa han blandt Tusinder Ukendte, indtil nogle Landsmænd fik Nys om hans Lod og satte Kræfter i Bevægelse for at faa Liget flyttet.

Paa Alderdomshjemmet hilser vi først paa Alderspræsidenten, den 92aarige Niels Richter Langhoff, som er Veteran fra Dybbøl.

"Nordlyset" havde en Dag skrevet — i en Omtale af danske Krigsminder — at der ikke levede flere danske Krigsveteraner i Amerika. Niels Richter læste Bladet, og se, ved Middagsbordet havde han pyntet sig med Erindringsmedaillen for at demonstrere, at han da levede endnu! Ja, han lever endda i bedste Velgaaende, en fin og opmærksom Kavaller ved Maaltiderne, afholdt af alle Beboerne for sit ridderlige Sind. Naar denne gamle Hædersmand gaar til Ryes Brigade, vil der blive Sorg paa Hjemmet.

Kun er det lidt smaat bevendt med Synet. Da jeg træder ind i hans Stue, sidder han, slaabrokkædt, og studerer Aviserne ved Hjælp af en Lup. Det gaar langsomt, men saa skrider jo Tiden. Man bliver straks slaaet af hans smukke danske Sprog, thi naturligvis varer det ikke længe, før han er midt inde i den anden slesvigske Krig; han gjorde Tjeneste som Kommandérsergent, oplevede baade Retræten fra Slesvig og hele Dybbøltragedien, fortæller livfuldt derom, men kun, naar han bliver opfordret til at fortælle.

Jo ældre en dansk Amerikaner bliver, desto mere dansk præges han — det Indtryk faar jeg, da jeg nu gaar rundt og besøger de øvrige Beboere, som man jo maa huske har opholdt sig i Amerika det meste af deres Liv. Størstedelen har her arbejdet som Haandværksmestre i lille Format, nogle har sejlet som Skibs-

kaptajner — blandt menige *sailors* maa jeg nævne Katten "Pudsig", helbefaren fra Det Forenedes Amerikabaade — og endelig træffer jeg adskillige Enker og ugifte Damer. Med ét Ord kan det bevidnes, at de alle er glade for Opholdet, især er de tilfredse med Kosten — de kunde ikke, siger de, faa den bedre paa Hotel "Waldorf Astoria", og derfor har de ogsaa givet Hjemmet dette Kælenavn! Nogle flere danske Bøger og Billedhefter vilde glæde dem, thi Biblioteket er kun lille. Send dem en Bog som Tak for, at de bevarer vort Sprog saa rent, og skriv en Hilsen foran i Bogen — den Bog vil blive læst!

Frie Fugle er de, naturligvis, de kan komme og gaa, omtrent som det passer dem. Der trutter jevnlig et Automobil udenfor Døren, det er unge Slægtninge, som kommer for at tage Onkel eller Bedste ud paa en længere Tur..... Man bliver vel tilmode ved at besøge det danske Alderdomshjem i Brooklyn og ønsker bare, at alle Mennesker kunde gaa en saa tryk Alderdom i Møde.

— — —

Jeg har nogle Gange nævnt Bladet "Nordlyset", som er en velkommen Gæst i mange danske Hjem i det østlige Amerika.

Fremmedblade har ikke gunstige Kaar, og navnlig ikke i U. S. A., hvor man i store Kredse kun har et Skuldertræk tilovers for "Bindestregs-Amerikanerne", (Dansk-Amerikanere osv. er derfor Ord, man helst skal undgaa at bruge). Vi hørte jo ogsaa i Indledningen til denne Bog, at Præsident Hoover udtalte sin Tilfredshed med, at det danske Element herovre har let ved hurtigt at blive Amerikanere! Det er svært at være begge Dele. Men uden danske Kirker, danske Foreninger og danske Blade vilde mange af

vore Landsmænd føle sig rodløse, og det tjener dem til Ære, at de holder Liv i de nævnte Institutioner.

“Nordlyset” er Bindeledet blandt de Danske i Amerikas Østen. Det er en af de ældste danske Aviser i De forenede Stater, idet Bladet stiftedes i Aaret 1891 af Danskeren John Volk, der havde en saa anset Medarbejder som Kritikeren Clemens Petersen til at skrive udenrigspolitiske Artikler i Spidsen af Bladet. Ved Volks Død i 1904 blev Bladet overtaget af Bogtrykker Jensen i Brooklyn, og i nogle Aar skiftede det nu hyppigt Redaktører. Bl. a. redigerede Georg Strandvold og Knud Hartmann “Nordlyset”, indtil Emil Opffer overtog det i 1913. Han beholdt Bladet til sin Død i 1924.

Velhavende Landsmænd i Amerika er nogle Gange traadt hjælpende til, naar “Nordlyset” har været ved at gaa i Staa. For Tiden ser det ud til at befinde sig “saa nogenlunde”. Dets nuværende Ejer og Redaktør, Albert van Sand, som købte Bladet af Opffers Søn, har Ord for at være en dygtig Forretningsmand. Han er en Mand i sin bedste Alder, har som de fleste, der faar Navn blandt Danskere i Amerika, ført en broget Tilværelse. Hans fulde Navn er Albert van Sand-Michaelsen — hvordan det kokette “van” er smuttet ind, husker jeg ikke — og han nedstammer paa mødrene Side fra Sand’erne og Munch’erne i Jylland. Jeg tænker mig, at han har været et livligt Barn, thi allerede 18 Aar gammel, i Aaret 1900, kom han til New York, hvor han “gik til Scenen”, som det saa pænt hedder. Der forlyder dog intet om hans sceniske Laurbær, derimod havde han Held med sig, da han senere optraadte som “Dansør”. Dansen var dengang i sin Opkomst, og van Sands Dansestudier, som han

oprettede i et stort Hotel, snart her, snart dér i Kæmpebyen, vandt livlig Tilslutning.

Paa samme Tid begyndte han en Skribent- og Oversættervirksomhed, naaede ind i New York-Bladens Spalter og købte endelig "Nordlyset" for helt at varetage det danske Blads Interesser.

Han siger, da jeg besøger ham paa Redaktionen i Nassau Street 132, 13. Etage, at *nu* betaler Foretagendet sig. Det er saa økonomisk sikret, som et lille fremmed Blad kan være. Det taales som en Nødvendighed. Forøvrigt har Politikerne begyndt at faa Øjet op for, at det er klogt at være gode Venner ogsaa med den Art Blade, og hen imod Valg vanker der en fed Annonce! En stor Part af Avertissementerne i "Nordlyset" er amerikanske.

Redaktør van Sand er sig fuldt bevidst, at det er nødvendigt for en fremmed Pressemand at være saa amerikansk interesseret, at Amerikanerne ikke kan finde noget at udsætte paa den Nation, han repræsenterer. Han er da ogsaa Medlem af Amerikas Akademi for politisk Videnskab. Men først og fremmest er han Dansker, og Bladet, som Redaktøren selv skriver det meste af, fører god dansk Tale, maaske med et vel stærkt Stænk af gammeldags "Gemytlighed" — en Arv, der laa i Luften fra Emil Opffers Tid.

Redaktionslokalerne er nemlig de samme som dengang, og over Chefens Skrivebord hænger endnu Ivan Opffers flot henstregede Portræt af Faderen, den gamle Skælm, der aldrig følte sig godt tilpas i det store Amerika, men dog kunde synes saa munter i Venners Lag ved en "italiensk Knokkel med Marv" og en Flaske Rødvin i en Italiener-Restaurant. Og som blev henrykt for en Invitation til gule Ærter og Flæsk ombord i et dansk Skib.

Naa, vi andre er jo ikke mindre henrykte for en saadan Indbydelse. At sætte Tand i et Stykke dansk Rugbrød og nyde en isafkølet dansk Øl eller en dito rød Aalborg — *det* kan En leve længe paa i Storbyen.

For se — naar en Mand har Penge nok, saa behøver *han* jo ikke at slukke sin Tørst med Vand i “det tørre Amerika”. Det er aldeles ingen Overdriivelse at sige, at Landet driver af Spiritus, efter at det nu har haft Forbud mod Spiritus i ti Aar! Et af Velkomstbrevene, som mødte mig i Amerika, talte sandt med disse Ord: Velkommen til Landet, som flyder med, om ikke just Mælk og Honning, saa Benzin og forbudt Spiritus!

Forbudt — deri ligger jo netop Tillokkelsen for de svagt befæstede Sjæle.

Selve Politidirektøren i New York har offentligt skrevet, at Politiet staar magtesløst overfor det Faktum, at der findes 32.000 Smugkroer, de saakaldte Speak-easies, i New York.

Speak easy, det betyder tal sagte. Og dette Navn gav man en Smugkro for at antyde Nødvendigheden af at dæmpe sin Tale paa dette forborgne Sted. Imidlertid har Navnet efterhaanden faaet humoristisk Klang. I nogle af Smugkroerne, især i private Hjem, anvender man ganske vist forskellige Fiksfakserier som Kikhuller og bestemte Signaler, før Gæsterne indlades, et Sted har jeg endog set, man maatte passere igennem et Pengeskab for at komme til det forjættede Lokale, men i mangan Speak easy kan man gaa lige ind fra Gaden, ja, i den varme Tid staar Dørene aabne, saa Enhver ude fra kan se, at der drikkes livligt ved Skænken. Begiver man sig derind, opdager man, at det særlig er berusende Øl og Whisky, Gæsterne “forfrisker” sig med.

Forøvrigt, i Lunchtiden er det slet ikke til at tage Fejl af, hvor der ligger en Restaurant, der byder paa "gode" Spise- og Drikkevarer. De findes i Forretningskvartererne, og der gaar en Strøm af travle Mennesker op ad Trapperne. Rene Guldgruber, som det nok er værd at have Aktier i! Folk i ledende Kredse har økonomiske Interesser i Spiritussen, og af gode Grunde — om man saa kan sige — lukker Politiet Øjnene.

En Dag gaar vi ned med Elevator fra "Nordlyset", Redaktør Albert van Sand og jeg.

"Stop ved niende," siger han til Elevatormanden.

Vi stiger ud paa 9. Etage og gaar nogle Døre hen ad Gangen, indtil vi kommer til et Assurancekontor.

"Jeg ønsker blot lige, De skal se, hvor nemt det gaar til," bemærker Redaktøren.

Vi gaar ind ad Døren. Ikke Spor af Assurancekontor. I to Lokaler sidder der mange "løftede" Mennesker og drikker *Highballs*, Whisky med lidt sød Sodavand i, knap saa meget Vand som Whisky.

Værten faar en med. Blandt Gæsterne ser jeg en uniformeret Policeman, lige kommet op fra Gaden. Han inspicerer med sin gratis Highball foran sig, passer paa, at alt gaar pænt til, og at der ikke sker Gæsterne noget. Skiltet *Insurance* paa Døren er derfor ikke uvittigt!

Det samme Komediespil over hele det store Rige. Man kommer ud for Situationer, der brænder sig fast. Saa længe min Hukommelse varer, vil jeg mindes fra en Sommerfest i Mohawk Dalen, at Slovakpræsten var saa rørt og "fortinnet", den arme Mand, at han ikke kunde se ud af Øjnene. Og Faarene lignede alle Hyrden. Men Slovakkerne brygger nu ogsaa en skrap "Vin", der slaar sin Mand.

Det er ikke for meget sagt, at Forbudet er Hoved-

samtaleemne i Amerika. Og en Bog om Livet i Amerika vilde give et falsk Billede, hvis man undlod at omtale Forbudets skæbnesvangre Følge, den Niveau-sænkning i *moralsk* Henseende, det har foraarsaget, vel nok især, fordi der drikkes saa tæt i mange Hjem, hvor Børn vokser op og lærer, at det er morsomt at drive Gæk med Loven!

— — —

I Brooklyn levede jeg en Tid i et lille dansk Pensionat paa Prospect Avenue.

Brooklyn er jo en Del af New York — en “Forstad” med tre Millioner Indbyggere. En By, der opviser en enorm Trafik ud ad de brede Færdselsaarer, som fører til Coney Island (Kaninøen) med Kæmpe-gøgleranstalten Luna Park og Magneten *Havet*. En lummervarm Sommer Søndag, naar “Fader Fahrenheit” er oppe omkring de Hundrede Grader, “bader” der her Millioner af Mennesker i Klump, de ligger i Sandet saa tæt som Sandet selv og finder denne Gnubben sig op ad hinanden dejlig.

Denne Masseudfoldelse bør en Amerikafarer se — saa kan han “tale med”, naar Folk beklager sig over at have været i Trængsel! Man skal tage Subway'en derud, den underjordiske Bane, være glad ved at kunne hænge i en Strop hele Vejen, og undervejs studere Annoncerne i Vognen. Er det ikke lovende, hvad der staar om Elefanten *Jillie* i Luna Park? Den kaldes “Verdens største” (selvfølgelig!) “og ældste og *eneste talende Elefant!*”

Jeg maser rundt i Luna Park med en saa god Cicerone som Sømandspræsten Erik Back, denne lille trivelige og sympatiske Mand, der udfører et stærkt paaskønnet Arbejde i New York. Back morer sig som

et Barn, sætter Bjerge af Ice Cream tillivs og trækker mig med ind i hver eneste Forevisningsskur.

“Jillie” faar vi naturligvis megen Fornøjelse af, den har to Toner i Tompeten, den kan brøle *Æhs* og *Oh*, saa det værker i Trommehinderne, og naar blot Tilhørerne vil være saa venlige selv at anbringe de manglende Bogstaver, har vi straks Ja og Nej, og mere behøves der ikke for at faa Konversationen i Gang:

Vil “Jillie” i Seng? — *Oh!!* Vil “Jillie” have Mad? — *Æhs!!* Vild Begejstring blandt Publikum.

For at finde en Modsætning gaar vi ind i en Bod, som skilter med “Verdens mindste Moder og Barn”. Barnlige Sjæle staar i Kø med 10 Centen parat til at stikke i Haanden paa en snavset Jøde. Og mens man avancerer i smaa Ryk, diskuterer man, hvilken Race Moderen kan tilhøre. En gætter paa Japanere, en anden paa Hottentotter — — men da vi omsider naar frem til det Aflukke, der gemmer Vidunderet, er den Mand, der gættede paa Hottentotter, lige ved at ryge i Totterne paa Foreviseren. I en Kasse ligger der nemlig en lille Hund — en Hund med en Hvalp, det er vel nok en Moder med sit Barn? Hvis *Du* kan gaa ud og finde en Hund, der er mindre, saa faar Du Pengene igen, vi er kulante Folk!

Back lo, saa han var ved at eksplodere.

Et andet Sted sidder der en Mand, hvis Specialitet er at gætte Folks Vægt. Han udlover 100 Dollars, i Tilfælde af, at han fejler mere end 5 Pund.

“De Penge kunde jeg li’ og tjene,” siger Pastor Back, “*min* Vægt kan Du ikke gætte!”

Manden maaler ham med et Kreturhandlerøje, slaar en Klo i hans Bagdel, beføler hans Arme og Laar og Mave og vurderer ham til 185 Pund. Derefter

anmoder han Back om at tage Plads paa Vægten — den viser 187 Pund.

“Det havde jeg ikke troet,” udbryder Sømandspræsten, “Folk plejer altid at gætte meget forkert paa min Vægt. Værs’god, Hr. Professor, 10 Cent, det var en billig Fornøjelse, ha ha ha!”

Jo, han er go’, naar han er ude for at more sig, men han er ogsaa go’, naar han imorgen gaar ombord i et nylig ankommet dansk Skib med Haandtasken fuld af Aviser. Man faar let Folk i Tale, naar man indleder med at give dem de sidste Nyheder hjemmefra, og forøvrigt er Pastor Back lige saa velset i Kaptajnens Kahyt som i Fyrbødernes Kamre.....

Jeg boede, som sagt, en Tid i et dansk Pensionat, men den første Dag spiste jeg min “dinner” i en Spick-and-span Grill, en flunkende ny Restaurant paa Prospect Road. Vi var to Landsmænd, som fulgtes ad derind og bestilte to Bøf med Løg.

Aldrig har jeg oplevet saa store Bøffer — sikkert “Verdens største”!

Bag Disken stod en svedglinsende Kok med høj hvid Hue paa et pilskaldet Hoved.

Da han hørte, vi talte Dansk, raabte han over til os:

“Smæger Bøffen godt, hvæ’?”

“Udmærket, men der er jo til en hel Familie, vi kan ikke spise op!”

“Bære rolig,” smilede han, “den bir mindre maaren — vi hær jo lukket op *idæ*’ — det er en *Aabningsbøf*! Ve Di hæ’ Kæffen mæ de sæmme?”

— — —

Der lever mange danske Haandværkere i Brooklyn. Snedkere, Murere og Tømrere kan tjene en god Dagløn, fra 1 til 1½ Dollar i Timen, men periodevis

hersker der megen Arbejdsløshed. Ikke sjælden hører man det danske Sprog paa Gaden, og Maleren, der strøg Pensionatets Façade, spurgte ind ad Vinduet: Tag og sig mig, hvor mange Klokker er, hvad? Ogsaa paa anden Vis kan man føle Hyggestemning i Brooklyn. Naar det er Fyraften, spiller Børnene Fodbold i Sidegaderne, ganske vist under høj Hylen, og man oplever at se Cyklister køre ugenert paa Fortovet. Paa Trappetrinene sladrer Familierne fra Dør til Dør.....

Men om Dagen hvinede de tunge Lastvogne, der kom fra Kajerne, lige under mine Vinduer. Gaden havde Stigning, og netop udfor Pensionatet skulde Vognene have ekstra Gas! Naar det blev for morsomt, flygtede jeg med mine Skrivegrejer over i Prospect Park, ned til en stille Sø, sad paa en Bænk under skyggefulde Træer, en Bid Paradis midt i den larmende By. Brooklyn har mange Parker, ca. 50, men Prospect Park er den største, overhovedet en af de største Byparker, jeg har set, vekslende med vældige Græssletter og Skov og Sø, som ikke er kunstigt skabt, men har ligget her fra Tidernes Morgen.

— — —

En Søndag tog jeg ud og besøgte Kaptajn Kragh-Hansen. Det var gammelt Bekendtskab, der skulde fornys, og jeg fik, heldigvis for mig, ikke Lov til at nøjes med det ene Besøg.

Heldigvis, siger jeg, thi det er et af de hyggeligste danske Hjem, jeg har gæstet i det Fremmede. Baade han og Fruen er saa ægte danske i Tale og Sindelag.

De bor langt ude i Brooklyn, saa langt, at den underjordiske Bane dukker op i halvt landlige Omgivelser, hvor man pludselig ser en Ko græsse — en Lise for Øjet oven paa en lang Kontordag. Kragh-Hansen

er Prokurist i et Skibsmæglerfirma — “en Slave”, som han spøgefuldt kalder sig selv. Der er nemlig Blod af Vandreratken i ham, han har forrettet Løjtnantstjeneste paa de tidligere dansk-vestindiske Øer, de tre smaa skønne Perler, Danmark aldrig skulde have solgt — og han har tilbragt spændende Aar som Kaptajn i det siamesiske Gendarmeri.

Og nu sidder man paa et Kontor og maa være glad til, at man har en god Stilling, selv om den ikke er til Luksusvogn!

Kaptajn Kragh-Hansen bekræfter, at de Danske i New York og Brooklyn er jevnt stillede Folk — der findes, ham bekendt, ingen Millionærer iblandt! De “klar sig”, de kan *make a living*, det vil sige have Udkommet — men ikke stort anderledes, end de vilde kunnet klare sig hjemme. Han mener, at ikke én af Hundrede har virkelig Raad til at tage Ferierejsen hjem til Danmark, da ikke, hvis man skulde have Hustru og Børn med, og det vil man jo gerne, naar Drømmerejsen til Gammelland endelig bliver til Virkelighed!

Han understreger, at en Dansker, som faar sin Opsigelse i en Kontor-Stilling, er meget uheldigt stillet, thi det er svært at finde en lignende Plads. Amerikanere foretrækker Amerikanere, hvilket der ikke er noget at sige til.

For at afhjælpe det dybe Savn, som det kan være for en gammel Dansker ikke at gensé Danmark, er der for nogle Aar siden stiftet et Constantin Brun Fond, opkaldt efter Danmarks mangeaarige Minister i Amerika og oprettet i Anledning af hans Gesandt-Jubilæum. Velstillede Danskere over hele Amerika har givet Penge til dette Fond, af hvis Renter der hvert Aar bliver bekostet en “Hædersrejse” eller to

for ubemidlede gamle Danskere. Man forstaar, at saadanne kan meget nemt udfindes. Jeg hilste paa en af disse Udvalgte paa Alderdomshjemmet, det var en 75aarig Dame, der Aaret rundt er travlt beskæftiget med at sy og brodere til Basarer til Fordel for andre trængende Landsmænd — denne flittige og hjælpsomme Kvinde omtalte Rejsen som sin største Oplevelse, hun havde i Danmark opfrisket dyrebare Minder og hentet nye Minder at leve paa Resten af sit Liv.

Kaptajn Kragh-Hansen er en af Stifterne af Constantin Brun Fondet, ligesom han for nogle Aar siden stiftede den danske Officers Klub i New York, som nu tæller ca. 100 Medlemmer, og hvis Sammenkomster er prægede af ægte Kammeratskab. Han er i det Hele taget en Mand, der ikke er bange for at gøre et Arbejde i sin Fritid for Danskheden — skal der f. Eks. holdes en national Tale ved et af de store Sommerstævner, kalder man ikke forgæves paa Kragh-Hansen. Og da improviserer han ikke, men udarbejder omhyggeligt sit Manuskript.

Men han skal helst ses i sit Hjem. Siddende i Skjortæærmer med de gamle Billeder fra Tjenestetiden. Tropeuniformerne kalder Minder frem om Kammerater, som ikke er mere. Han fortæller mangan god Historie, men aldrig nogen vovet. Husets smukke Damer, Fruen og Datteren, kan sidde hos og more sig med Gæsterne.

Naar Datteren kommer for Skade at indskyde en engelsk Sætning, siger Faderen bøst: *Tal Dansk, Din Torsk!* Men Ordene ledsages af et godlidende Smil, og den unge Pige opfatter dem paa den rette Maade.

Nede paa den stille Villavej støjer nogle Unger, som Ens Fingre klør efter at give en Endefuld, men Børn er desværre hellige og ukrænkelige i De forene-

de Stater, derfor bliver de ogsaa i Opyæksten en Plage for deres Omgivelser.

Kaptajn Kragh-Hansen længes med hver Blodsdraabe tilbage til Danmark. "Men jeg skal vel nok," kan han udbryde i et mismodigt Øjeblik, "henslæbe Resten af mit Liv i Landflygtighed!" Den statelige Kavallér viger ikke tilbage for at bruge Talemaaden "et spildt Liv"! Han véd ikke selv, hvor godt han har det! Kalder han paa et Par gode Venner, kommer de jo hellere end gerne og spiser hans Kones gode Mad og holder ham med Selskab ved et gammeldags Glas. Og naar de irriterende Unger endelig er bragt tilkøjs i Nabolaget, saa er der dejligt paa hans Altan, Vejtræerne og Græsset dufter balsamisk, og nu er Temperaturen behagelig, nu føler man rigtig Velværet ved at have lagt Jakken. Faar man Lyst til en Midnatstur, saa er der kun nogle Minutter hen til Strandpromenaden og Long Island-Sundet, hvor forbiglidende Lanterner viser Pessimisten, at Halvdelen af Skibene kommer, men den anden Halvdel gaar! Der bliver nok en Chance for os engang.

— — —

Det var den Dag, da Konsul Mads Henningsen skulde begraves fra en af de danske Kirker i Brooklyn. Endskønt der herskede en Brandhede, blev Kirken fyldt — af et Hundrede Procents dansk Følge — og der var sendt et saadant Væld af Kranse, at det følte tungt at drage Aande. En bedaget, forlængst afskediget Præst talte velvillige Ord, mens man sendte en Tanke til den unge Præst, der havde virket ved denne Kirke i nogle Aar, men var blevet træt af Forholdene og rejst tilbage til Danmark. Men da den gamle Præst omsider havde sagt Amen, traadte en af

den Dødes Venner hen bag Baaren og talte. Det var Carl Antonsen, Bryggeren fra de gode gamle Dage.

Følget rettede sig i Sædet. Dér sad Konsulatets Personale, dér Mændene fra Ø. K. og Det forenede Dampskibsselskabs Folk, dér en Gruppe danske Kaptejner paa Stop i New York, iøvrigt Danskere i alle Lejre. Ogsaa endel af Alderdomshjemmets Beboere var kommet herhen. Der var saa meget at sige Mads Henningsen Tak for. Han havde været en Mand af den rigtige Støbning, et Hjerte af Guld, medfølelse og hjælpsom, en overgiven Ven i et festligt Lag, en Alvorsmand, hvor det krævedes. Døden saa' han i Øjnene uden Frygt. At tale med ham paa det sidste Sygeleje var en Berigelse.

Det var alt dette, Vennerne sad og tænkte paa, og Carl Antonsen, som har Ry for at være en af de bedste danske Talere i Amerika, skuffede ikke Forventningerne. Han forløste Tankerne ved at sige, at da Fanden blev gammel, gik han i Kloster, *men Mads Henningsen gik ikke i Kloster!* Han vedblev at være sin Ungdoms Idealer tro. Han levede sit Liv i Martin Luthers Aand — han elskede Vin, Kvinder og Sang og *hadede* af et oprigtigt Sind al Forlorenhed.

Da Kisten blev baaret ud, var der to af Bærerne, som ragede et Hoved op over de andre: Carl Antonsen med de vennesæle Træk og Konsulatslægen, Dr. Ejnar Hansen med de hvasse Øjne under buskede Bryn. To Høvdingeskikkelser. To tæt beskrevne Blade i det Livs-Kapitel, som nu var afsluttet. Men Præstens Ansigt var som en lukket Bog.

Ude i Solskinnet vilde de alle gerne trykke Antonsens Haand.

— — —

En af Undtagelserne blandt New York-Danskerne — en af dem, der har bragt det videre end til at lave “a living” — finder jeg i White Hall Building paa Battery Place, da Kaptajn Kragh-Hansen en Dag ledsager mig op til Firmaet Isbrandtsen & Møller.

Isbrandtsen er, som Navnet antyder, født paa Amager. Som Dragørdreng kom han ud at sejle med “Georg Stage” — thi, som han siger, “der var ikke godt at være i Dragør for en Dreng, der ikke vilde til Søs!”

Ved sit stiltfærdige Væsen minder han paafaldende om sin Kompagnon, Skibsreder A. P. Møller paa Kongens Nytorv i København. Han ser undersøgende paa den Person, han taler med, og at han har Interesser fælles med sin Kompagnon udover Forretningen, det viser han ved at spørge, hvordan det gaar med Forsvarssagen i Danmark. Han holder mere af Danmark end af Amerika — siden man endelig spørger ham derom! — men han skyder den Slags private Følelser til Side for *Arbejdet*. Naar man endnu er ung og er personligt interesseret i sin Virksomhed, da er det ligegyldigt, om Kontoret ligger paa Kongens Nytorv eller paa Battery Place. Selv arbejder han hver Dag til Kl. 7 Aften, ogsaa om Lørdagen, efter at Størstedelen af Personalet er taget hjem. Om Søndagen henter han nyt Arbejdsmod ved en Tur i Sejlbaad med Konen.

Hans Firma fragter Skibe til Pladser hele Kloden over. Angaaende det økonomiske Udbytte for hans egen Mund nøjes han med at sige med et amerikansk Udtryk, at han “betaler Regningerne”!

Isbrandtsen & Møller kunde godt beskæftige nogle flere unge Landsmænd paa Kontoret, hvis de kunde faas herover. Men for Tiden er det danske Indvan-

dringstal jo ikke særlig højt — det var ønskeligt, om det kunde sættes meget op, det vilde derved ogsaa falde bedre i Traad med, at selve Amerikas Præsident roser de Danske i Amerika. Forhaabentlig sker der snart en Forandring i dette Forhold, saa enhver god Chance kan blive udnyttet.

Det er vanskeligt at beholde "Drenge" herovre, altsaa Kontorelever. Isbrandtsen hævder, at amerikanske Drenge *don't care*, de er temmelig ligeglade, fordi de kan faa saa mange jobs, hvor der er Penge at lave. Tillader man sig at bede dem være hurtigere i Vendingen, gaar de et andet Sted hen!

Paa et Mahogniskab i Privatkontoret staar der en stor Vase af københavnsk Porcellæn, prydet med Billedet af et dansk Barkskib for fulde Sejl — dette gamle Marinebillede, som faar Søens Folk til at tale om dengang, da der var rigtige Sømænd til! Men gennem Vinduerne er Udsigten *up to date* — Synet ned over New Yorks Havn, hvor Flyvebaade letter som Maager og svæver bort i Soldisen. Og histovre knejser Frihedens Gudinde med Fakkelen i sin løftede Haand. Hver Time paa Dagen sejler fuldt optagne Turistdampere ud for at betragte Kæmpedamen paa nært Hold. De medfører klingende Musikkorps, men ikke en Tone naar op til os.

Dybt nede i Battery Park bevæger Menneskemyrerne sig. De hvide Prikker betyder, at Bænkene er optagne af avislæsende Folk.

Jeg har hver Dag Ærinde i denne Del af New York, trækker jevnlig frisk Luft i Parken og kender den ud og ind. Den Klat *dér* — det er jo min morsomme Nødtørftanstalt! Jeg ser dens primitive Indre for mig: En lang Række aabne W. C.er, adskilte fra hinanden ved Skillerum, hvad der unægtelig forrin-

ger det Indtryk af Selskabelighed, som man faar, naar man staar midt i Lokalet. Praktisk er Anstalten, fordi man ved første Øjekast kan se, hvor der er optaget og hvor ledigt. Det er dog godt at være stedkendt, ellers risikerer man at glemme at forsyne sig fra den fælles Rulle midt i Hallen! Man bliver absolut i godt Humør, naar man første Gang betræder dette gæstfri Forsamlingslokale! *Her* befinder man sig i Frihedens og Lighedens Land.

— — —

Idag fik jeg fortalt en Historie om en stor Kunstner — en saa fantastisk Historie, at jeg ikke vilde fremlægge den, dersom ikke min Hjemmelsmand var et ansét Medlem af det danske Samfund. Kunstneren, en Skuespiller, var paa Vejen hjem fra en Verdensrejse løbet “short of money” i New York. Det kan hænde i de bedste Familier, at Rejsepengene slipper op, men en Skuespiller medfører jo sit Talent, som kan give Penge, og vor Ven fik nu ved “Nordlyset”s Hjælp arrangeret en Sammenkomst med sig selv som eneste Optrædende.

Resultatet blev straalende.

Da Skuespilleren indfandt sig paa Bladets Kontor, kunde Emil Opffer meddele ham, at der var indkommet 375 Dollars. Bravo! Alle Bekymringer var bortblæste, Hjemrejsen laa i Solbelysning, man kunde endda vende hjem med et pænt Overskud.

“Nu maa De da takke de Damer, som har haft et stort Arbejde med at sælge saa mange Billetter,” sagde Opffer og gjorde et Nik mod den anden Stue, hvor Damekomiteens Medlemmer sad afventende. Man kunde — gennem den aabne Dør — ligefrem se, at de glædede sig til at trykke den store Skuespillers Haand.

“De dér gamle Kællinger,” udbrod Skuespilleren og slog med Nakken — “gu vil jeg ikke nikke nej!”

Opffer trak ud i Hageskægget, kikkede forbavset paa vor Ven og talte Pengene op, idet han gjorde opmærksom paa, at der manglede 7 Dollars, som endnu ikke var indgaaet. Men dem kunde man vel lade gaa til et eller andet Formaal, som Tak for Ulejligheden?

Nej, *det* manglede bare — alle Skejserne her! Det holdt Manden paa, han havde fortjent dem, og han fik dem. Det er den mest storartede Komædie, som nogensinde er blevet spillet i New York!

Aaret efter hændte det, at Skuespillerens Broder steg i Land. Han kunde ikke forstaa, hvorfor Landsmænd i New York viste ham nogen Kølighed, og ingen gjorde ham den Tjeneste at fortælle ham Aarsagen. Hvis disse Linier kommer ham for Øje, finder han den her. Det er den Slags Episoder, som hævner sig paa Efterfølgerne. Efter Opfordring nagler jeg denne fast — til Advarsel!

— — —

I mit Pensionat viser der sig ved hvert dansk Skibs Ankomst nye Ansigter. Landsmænd, som søger Beskæftigelse og kan bo her i Ventetiden for en billig Penge. Det er vanskeligt for Nykommere at faa fast Arbejde, men lidt løst Arbejde hist og her kan altid faas. Trækker det for længe ud med at finde noget “i Faget”, staar *Landet* jo altid aabent, i Høstens Tid har Farmeren Brug for mange Mennesker.

Mine sidste Tanker i New York er ude paa Landet. Jeg modtager nemlig et Afskedsbrev fra Farmer Espersen, og jeg ser ham for mig, siddende ved sit Skrivebord med en Mælkeflaske i dettes ene Hjørne, fungerende som Blomstervase. I Flaskehalsen er an-

bragt en Buket Lyng fra den jyske Hede. Gemt i højre Skrivebordsskuffe ligger en gulnet Papirstump — *Annoncen om en varig Plads for den rette Mand.*

Disse Ord skriver Farmeren:

Jeg byder Farvel til en farende Svend,
 drag hjem til Din Arne,
 til Bøge og Sund,
 hils Heden den brune og Lærken den graa,
 hils alle, der ønsker en Hilsen at faa.
 Du anede ej, ved Din Tale og Sang
 Du aabned et Saar, der bløder endnu —
 Jeg aabner en Skuffe og griber en Dug,
 den lyser i Rødt, den lyser i Hvidt,
 med Dannebrog vil jeg Saaret forbinde —
 og naar ad Aare vi ses, min Ven,
 det Længselens Saar vil springe igen!

Ja, saadan gaar Udvandrerens Liv i Ring — længes ud og længes hjem. Husk det, I unge Emigrantspirer, som hver for sig mener at være den rette Mand!

Paa Afrejsens Dag kommer en god Ven ombord i Skibet med en Kasse Cigarer, og vi kniber os en dansk Øl sammen i et gæstfrit Kammer. Officielt lukkes der ikke op for Herlighederne før tre Sømil fra Land.

“Gid jeg skulde rejse med,” siger Vennen.

“Din Tur kommer nok,” trøster jeg.

Da jeg siden i Ensomhed aabner Kassen med de gode Cigarer, finder jeg Vennens Visitkort med de to smaa Ord, der intet siger, naar de falder vanemæssigt ud af Munden, men føles som en festlig Opsang, naar vi véd, de er ærligt ønskede:

Lykkelig Rejse!